

ಗಣೇಶೋತ್ಸವದ ಶುಭಾಶಯಗಳು

ಮಣ್ಣಿನ ಗಣೇಶ ಬಳಸೋಣ
ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಿಸೋಣ

ವಾರ್ತಾ
ಜನಪದ

ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಂಬಲ ರೂ.25/-

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2019

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಪ್ರವಾಹ ಸೀಡಿಕ ಪ್ರದೇಶಗಳ ವೀಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಆಗಮಿಸಿದ್ದ ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹ ಸಚಿವರಾದ ಅಮಿತ್ ಶಾ ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಬಿ.ಎಸ್.ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ ಅವರೊಂದಿಗೆ ವೈಮಾನಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವರಾದ ಪ್ರವಾಲ್ ಜೋಶಿ, ಸುರೇಶ್ ಅಂಗಡಿ, ಸೇರಿದಂತೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಶಾಸಕರುಗಳು ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು.

ಕೇಂದ್ರ ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವರಾದ ನಿರ್ಮಲಾ ಸೀತಾರಾಮನ್ ಅವರು ಬೆಳಗಾವಿಯ ಕಾಕತಿ ಸಮೀಪ ಮಾರ್ಕೆಂಡೇಯ ನದಿ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಪ್ರವಾಹದ ತೀವ್ರತೆ ಕುರಿತು ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿ ಡಾ.ರಾಜೇಂದ್ರ ಅವರಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು.

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ ಅವರು ವಿಧಾನಸೌಧದ ಸಮ್ಮೇಳನ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಆಗಸ್ಟ್ 2 ರಂದು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಭೆ ನಡೆಸಿದರು. ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಟಿ.ಎಂ. ವಿಜಯಭಾಸ್ಕರ್ ಅವರು ಸೇರಿದಂತೆ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದರು.

ರಾಜಭವನದಲ್ಲಿ 2018 ನೇ ಸಾಲಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾದ ವಜುಭಾಯಿ ವಾಲಾ ಅವರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಬಿ.ಎಸ್.ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ ಅವರು ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತೆಗೆಸಿದ ಗ್ರೂಪ್ ಫೋಟೋ

ವಾರ್ತಾ ಜನಪದ

ಸಂಪುಟ-02 • ಸಂಚಿಕೆ-12 • ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2019

05 ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ಸವದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಭಾಷಣ	33 ಅಪರೂಪದ ಸಾಹಿತಿ:ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ • ಡಾ. ಸಂಗಮೇಶಮುನಿಗೌಡ
12 ಆಧುನಿಕ ಕರ್ನಾಟಕದ ತಿಲ್ಪಿ-ಭಾರತರತ್ನ ಸರ್.ಎಂ.ವಿ • ಡಾ. ಕೆ.ನುಟ್ಟಾಡಿ	36 ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರದಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ • ಬೇಜುಗಲ್ ಸೋಮಶೇಖರ್
15 ಸನ್ಮಾರ್ಗ ತೋರೋ ಗುರುವೇ • ಶ್ರೀಶಾ. ಚ	38 ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ : ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಸ್ವಂದನ
17 ಕವಿ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಗಣೇಶ • ಡಾ. ಗುರುರಾಜ ಮೋಕ್ಷಮುನಿ	40 ಬಸವನಬಾಗೇವಾಡಿ ತಾಲೂಕು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕಾಯಕಲ್ಪದ ಗರಿ • ಗುರುರಾಜ, ಕನ್ನಡ
21 ಸಾಮೂಹಿಕ ಸಂಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡ ಕಿರಗಲು • ಕಿಶನ್‌ರಾವ್ ಕುಲಕರ್ಣಿ	42 ಹಲವು ರೋಗಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಕರಿಯೇವು • ಸಂಗಮೇಶ ಎನ್. ಜವಾದಿ
25 ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವಿಗಾಗಿ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಕಿಸಾನ್ ಸಮಾನ್ ನಿಧಿ ಯೋಜನೆ • ಬಿಂದುವಾಳ	45 ಮೈ-ಮನ ಪುಳಕಗೊಳಿಸುವ ಕುಮಾರಪರ್ವತ ಚಾರಣ • ಬಳ್ಳೀನವಳ್ಳಿ ಮಂಜುನಾಥ್
29 370 ನೇ ವಿಧಿ ಅಸಿಂಧು:ಕಾತ್ಯಾಯನಿಯಲ್ಲಿ ನವೋದಯ • ಗೀತಾ ಗುರು	48 ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಸಚಿವರ ಕಿರು ಪರಿಚಯ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು
ಎಸ್. ಎನ್. ಸಿದ್ದರಾಮಪ್ಪ, ಐಪಿಎಸ್
ಆಯುಕ್ತರು, ವಾರ್ತಾ ಮತ್ತು
ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಇಲಾಖೆ

ಸಂಪಾದಕಿಯ ಸಲಹೆ
ಬಸವರಾಜ ಎಂ ಕಂಬಿ
ಕುಟ ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಸಹನಾ ಎಂ
ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಉಪ ಸಂಪಾದಕರು
ಬಿ. ಜಿ. ಮೋಹಿಮ

ಪ್ರಕಾಶಕರು
ಆಯುಕ್ತರು, ವಾರ್ತಾ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಇಲಾಖೆ
#17, ವಾರ್ತಾ ಸೌಧ, ಭಗವಾನ್ ಮಹಾವೀರ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು - 01
email : varthajnanapada@yahoo.co.in
emagazine : karnatakajnanapada.com | www.karnatakainformation.gov.in

ಮುದ್ರಕರು
ಅಭಿಮಾನಿ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್ ಪ್ರೈ. ಲಿ.
ಡಾ. ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್ ರಸ್ತೆ, ರಾಜಾಜನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು - 10

ಓದುಗರಿಂದ...

ನಮ್ಮ ವಾರ್ತಾ ಜನಪದ ಆಗಸ್ಟ್-2019 ರ ಮುಖಪುಟವು 73 ನೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ಸವದ ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಜೆ ಅವರಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ನೂತನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಬಿ.ಎಸ್.ಯಡಿಯೂರಪ್ಪನವರು ಹಸನ್ಮುಖದೊಂದಿಗೆ ಹೂವಿನ ಪುಷ್ಪಗುಚ್ಛವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿರುವ ಚಿತ್ರ ಕುಂಬಾ ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿದೆ. ಓಳುಮುಖದಲ್ಲಿ 15 ನೇ ವಿಧಾನಸಭೆ ಮತ್ತು ವಿಧಾನಪರಿಷತ್ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ನೋಟದ ಚಿತ್ರಗಳು ಸಹ ಕಣ್ಣುಬಿಡುವಂತಹ ಸಂತೋಷವನ್ನು ನೀಡಿವೆ.

ಇದೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಗುಮ್ಮಟ ನಗರ ವಿಜಯಪುರ ಕುರಿತು ಮೂರು ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು. ಅದರಂತೆ ಹೃದಯವಂತ ಮಹಾರಾಜ ಶ್ರೀ ಜಯಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಅವರ ಗಾಂಧೀಯ, ಹಸನ್ಮುಖದಿಂದ ಇರುವ ಭಾವಚಿತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಮೈಸೂರು ಅರಸೊತ್ತಿಗೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮಾಡಿರುವ ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ಮುಷಿಯಾಯಿತು. ಮತ್ತು ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಸಂಚಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಓದುಗರೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿವೆ.

-ಯುವರಾಜ, ವಿಜಯಪುರ

ಆಗಸ್ಟ್ ವಾರ್ತಾ ಜನಪದ ಸಂಚಿಕೆಯು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೂತನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಕುರಿತು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿರುವ ಲೇಖನವು ಸೇರಿದಂತೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ಸವದ ಹರ್ಷಧಾರೆಯಲ್ಲಿ, ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್ ಕತಮಾನ ಕೆಳೆದರೂ ಮಾಸದ ನೆನಪು, ಪ್ರಿಯಾನಗರವಾದ ಕಾಲಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ, ಹೃದಯಂತ ಮಹಾರಾಜ ಶ್ರೀ ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್, ಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಾರಜನಕದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಲೇಖನಗಳು ಓದಕ್ಕಿಂತ ಓದು ಅಶ್ರುತ್ತಮವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆಯಲ್ಲದೆ, ಅಪಾರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿವೆ.

-ವಿಜ್ಞಾನಕರ್, ತಿರುತಿ

'ವಾರ್ತಾ ಜನಪದ' ಮಾಸಿಕ ಈಗ www.kanaja.in ನಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯ

ಮಾಸಿಕ ಬಂಡಾ 25/- ರೂ.

'ವಾರ್ತಾ ಜನಪದ' ಮಾಸಿಕಕ್ಕೆ ಚಂದಾದಾರರಾಗುವವರು ರೂ. 25/- ಅನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ "The Director, Department of Information & Public Relations" ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಡಿ.ಡಿ. ಮುಖಾಂತರವೇ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಮನಿ ಆರ್ಡರ್ ಮೂಲಕ ಹಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಆಗಸ್ಟ್ 2019ರ ಸಂಚಿಕೆಯ ಮುಖಪುಟ ನೂತನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಪ್ರಮಾಣವಚನ ಸ್ವೀಕಾರದ ಫೋಟೋ ಅಂದವಾಗಿ ಮೂಡಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ಸವದ ಹರ್ಷಧಾರೆಯಲ್ಲಿ ಲೇಖನ ಇಂದಿನ ಯುವ ಜನತೆಗೆ ಅರಿತು ಬಾಳುವ ಶಕ್ತಿ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಗ್ರಾಮ ವಾಸ್ತವ್ಯದಿಂದ ಕಾಳಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಂತೆ ಇತರೆ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಗಳು ಮಾಡಿರಬೇಕು. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾಣಲು ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿ ಪರ್ಗದವರು ತ್ರವಿಸಿದರೆ ರಾಮರಾಜ್ಯ ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಗಂಧ ಬೆಳೆಯುವ ಲೇಖನ ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ರೈತರಿಗೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ. ಗುಮ್ಮಟ ನಗರಿಯ ಲೇಖನ ಓದಿದೊಡನೆ ನಾವೇ ಸುತ್ತಿ ಬಂದಂತ್ರಾಯಿತು. ಹೃದಯವಂತ ಮಹಾರಾಜರ ಲೇಖನ ಇಂದಿನ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದಂತಿದೆ. ತಾಯಿ ಎದೆಹಾಲು ಕಂದಮ್ಮಗಳಿಗೆ ಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಲೇಖನ ಇಂದಿನ ಯುವ ಪುಟ್ಟ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ದೀಪವಾಗಿದೆ. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಕ ಲೇಖನವು, ವ್ಯವಸಾಯದಿಂದ ಆದಾಯಗಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಗೇ ಕಾಡು ಕೂರುವ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಯುವ ಜನತೆಯ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಸುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕೀಯ ವೃಂದಕ್ಕೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

-ಡಾ. ಬಿ. ಎ. ರಾಜಪ್ಪ ನಿಬಗೂರು, ಜಗಲೂರು

ನಿಮ್ಮ ಆಗಸ್ಟ್ ವಾರ್ತಾ ಜನಪದ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಓದಿದ ನನಗೆ ಅಪಾರ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಮುಖಪುಟ ನೋಡಿ ಮನಮುಂದಾಗಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ ಮುಷ್ಠಿಯಾಗಿ ಆಖಂಡ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸುಖ-ಸಮೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪರಿಶ್ರಮಿಸುವ ಉದಾತ್ತ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿರುವ ಶ್ರೀ ಯಡಿಯೂರಪ್ಪನವರು ಹಸಿರು ಕಾಲು ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ಪ್ರಮಾಣ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದು ರೈತ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ರೈತರ ಖಾತೆಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರೂಗಳನ್ನು ಜಮೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿಸಿದುದು ರೈತರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮಂದಹಾಸ ಮೂಡಿಸಿದೆ.

ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿರುವ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಯಡಿಯೂರಪ್ಪನವರು ಇರುವ ಚಿತ್ರಗಳು ಸಂಗ್ರಹ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಓದುಗರನ್ನು ಸಂತೃಪ್ತಗೊಳಿಸಿದವು. ಇದೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ಸವದ ಹರ್ಷಧಾರೆಯಲ್ಲಿ... ಎಂಬ ಲೇಖನ ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿತ್ತು. ನಾಡಿನ ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ವಾರ್ತಾ ಜನಪದ ಮಾಸಿಕವು ಓದುಗರ ಅರಿವಿನ ಮೇರೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಿದೆ.

-ಬಸವರಾಜ ಹೂಗಾರ, ಹಿರೇಸಿಂಗನಗುಡಿ

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ಸವದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಭಾಷಣ

ನಾಡ ಬಾಂಧವರೇ,

ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ 73ನೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಹೃತ್ತೂರ್ವಕ ಶುಭಾಶಯಗಳು. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ "Freedom is never dear at any price. It is the breath of life" ಅಂದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಮಗೆ ಉಸಿರಾಟವಷ್ಟೇ ಅಮೂಲ್ಯವಾದುದು.

ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ 150 ನೇ ಜನ್ಮ ವರ್ಷಾಚರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಸಂದೇಶ ನೀಡುವ ಸಂದೇಶ ನನಗೆ ಒದಗಿ ಬಂದಿರುವುದು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಧನ್ಯತೆ ಮೂಡಿಸಿದೆ. ಅವರ ರಾಮರಾಜ್ಯದ ಕನಸನ್ನು ನನಸಾಗಿಸುವತ್ತ ನಾವು ಮುನ್ನಡೆದಿದ್ದೇವೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇ ಆಡಳಿತ ಮಂತ್ರ ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಧ್ಯೇಯವಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸಮರದಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ದೇಶಭಕ್ತರು ಬಲಿದಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅಮರ ಬಲಿದಾನದ ಫಲವನ್ನು ನಾವು ನೀವೆಲ್ಲ ಉಣ್ಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಪಾರ ತ್ಯಾಗ ಮತ್ತು ಬಲಿದಾನಗಳಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೊಣೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರದಾಗಿದೆ. ಈ ದಿನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ಸವ ದಿನವಾದ ಇಂದು ನಾವೆಲ್ಲ ದೀಕ್ಷೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮನಿಸು - ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಅತಿವೃಷ್ಟಿ ಅನಾವೃಷ್ಟಿಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸುಲಕ ತತ್ತರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಎರಡೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ನನ್ನ ಸರ್ಕಾರ ಸನ್ನದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲೇ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಭೆ ಕರೆದು ಆಗ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೆ ಬರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕುರಿತು ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿಭಾಯಿಸಲು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿದ್ದೇನೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಕಳೆದ 45 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡಿರುವ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ರಾಜ್ಯ ಜಲಪ್ರಳಯಕ್ಕೊಳಗಾಗಿದೆ. 22 ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ 103 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಭೀಕರ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಾಗಿವೆ. ಪ್ರವಾಹದ ನಡುವೆ 5 ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಬಹುತೇಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಗದೆ ಬರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ನೆರೆಯ ರಾಜ್ಯದ ಅಣೆಕಟ್ಟಿಗಳು ತುಂಬಿ ಹೊರ ಹರಿದ ನೀರಿನ ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಬಿದ್ದ ಮಳೆಯಿಂದ ನದಿಗಳು ತುಂಬಿ ಪ್ರವಾಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಳೆಯ ಚದುರುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿ ಹಲವೆಡೆ ಬರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಪ್ರವಾಹದಿಂದಾಗಿ ಈವರೆಗೆ 61 ಮಂದಿ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಮೃತಪಟ್ಟವರ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ 48 ಗಂಟೆಯೊಳಗಾಗಿ ತಲಾ 5

ಲಕ್ಷ ರೂ. ಗಳಂತೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈವರೆಗೆ 6,97,948 ಜನರನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಲಾಗಿದೆ. 859 ಜಾನುವಾರುಗಳು ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದ್ದು, 51,460 ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 1,224 ಪರಿಹಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರಲ್ಲಿ ಆಹಾರ, ವಸ್ತ್ರ, ಹೊದಿಕೆ, ಔಷಧ ಮತ್ತಿತರ ಅಗತ್ಯ ಮೂಲಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಹಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ 3,96,617 ಜನರು ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಡಿಫೀಲ್ ನುಗ್ಗಿದ ಪ್ರವಾಹದ ನೀರು ತಂದೊಡ್ಡಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳು ಹಲವಾರು, ಕೃಷಿಕರು ಹೆಚ್ಚಿನ ತೊಂದರೆಗೆ ಈಡಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು 4.69 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಹಾಗೂ ಭೂ ಕುಸಿತದಿಂದ ಹಾನಿ ಸಂಭವಿಸಿದೆ. 58,620 ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ. ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಮನೆ-ಮಠ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರವಾಹ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಎದುರಾದ ಕೊಡಲೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿದ್ದೇನೆ. ನಿರಂತರ ವೈಮಾನಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ತಡವಿಲ್ಲದೆ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಬೆಳಗಾವಿ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ವಿಜಯಪುರ, ರಾಯಚೂರು, ಯಾದಗಿರಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸಿ ಸಂತ್ರಸ್ತರ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಶಾಸಕರು, ಸಂಸದರು, ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯ ಕಾಳಜಿಯುಳ್ಳ ಜನ ಅಪಶೃಂಗಧರಂತೆ ನೆರವು ನೀಡಿ ಸಂತ್ರಸ್ತರನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳ ನಾಯಕರು ಕೂಡ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಧಾನ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಸಹಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರವಾಹ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ತಕ್ಷಣದ ನೆರವಿಗೆ 10,000 ರೂಪಾಯಿ, ಮನೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡವರಿಗೆ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಪರಿಹಾರ ಹಾಗೂ ಮನೆ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು 1 ಲಕ್ಷ ರೂ. ನೆರವು ನೀಡುವುದಾಗಿ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಕೊಳೆಗೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮೂಲಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗೆ ತೀವ್ರ ಹಾನಿಯಾಗಿದ್ದು, ನಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕು ದುಸ್ತರವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೊಳೆಗೇರಿ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ರಸ್ತೆ, ಒಳಚರಂಡಿ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ಶೌಚಾಲಯ ಮತ್ತಿತರ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿದೆ.

ಕೇಂದ್ರದ ನೆರವು

ದೆಹಲಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ಸಚಿವರನ್ನು ಕಂಡು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯ ನೆರವು ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ತಕ್ಷಣ ಸೇನೆ ಮತ್ತು ಎನ್‌ಡಿಆರ್‌ಎಫ್ ಪಡೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೇ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸೇನಾ ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ದೋಣಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ.

ಮಿದ್ನು ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವ ಶ್ರೀಮತಿ ನಿರ್ಮಲಾ ಸೀತಾರಾಮನ್, ಗೃಹ ಸಚಿವ ಶ್ರೀ ಅಮಿತ್ ಶಾ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಮತ್ತು ರಸಗೊಬ್ಬರ ಖಾತೆ ಸಚಿವ ಶ್ರೀ ಡಿ.ವಿ. ಸದಾನಂದ ಗೌಡ, ಕಲ್ವೆಡುಲು ಸಚಿವ ಶ್ರೀ ಪ್ರಹ್ಲಾದ್ ಜೋಶಿ, ರೈಲ್ವೆ ಖಾತೆ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವ ಶ್ರೀ ಸುರೇಶ್ ಅಂಗಡಿ ಮತ್ತು ಸಂಸದರು ಕೂಡ ಪ್ರವಾಹ ಓಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೆರವು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಭರವಸೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪದಿಂದ ಹಲವು ಸಹಸ್ರ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಮೌಲ್ಯದ ಅಸ್ತಿವಾಸ್ತುಗೆ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರವಾಹ, ಮಳೆ ಮತ್ತು ಭೂಕುಸಿತದಿಂದ ಹಾನಿಗೊಳಗಾಗಿರುವ ಮನೆಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ದುರಸ್ತಿ ಇಲ್ಲವೇ ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಹಾನಿಯ ಅಂದಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ನೆರವಿನ ಕೋರಿಕೆಯ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಇತ್ತೀಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಇಂದೀಕರಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೆರವನ್ನು ಕೋರಲಾಗುವುದು.

ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಚುರುಕುಗೊಳಿಸಲು ಶಾಸಕರು ಹಾಗೂ ಸಂಸದರ ತಂಡಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಪ್ರವಾಹ ಓಡಿತ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಅವಲೋಕಿಸುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಿದ್ದೆ. ಆದರಂತೆ ಅವರು ಕ್ರಮ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ತಂಡ ತಮಗೆ ವಹಿಸಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳ

ಉಸ್ತುವಾರಿ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಜನರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಶುರ್ಕು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೆರವಿಗೆ ಧಾವಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಕೈಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಅತ್ಯಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ.

ಕಡಲು ಕೊರೆತದಿಂದ ಕರಾವಳಿ ಭಾಗದ ಹಲವು ಮೀನುಗಾರರು ಮನೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವೂ ನೆರವಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವ ವಿಷಯ. ಅಂತೆಯೇ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವೂ ಕಡಲ ಕೊರೆತದಿಂದ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾದ ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಒತ್ತಾಸೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲಿದೆ.

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪಥದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ದೇಶದ ಮುಂಚೂಣಿಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. 2 ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯುಳ್ಳ ಶ್ರೀಮಂತ ಇತಿಹಾಸದ, ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ತವರೂರು. ಅಪಾರ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಹಾಗೂ ಅಸಾಧಾರಣ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲದಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾರತದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಖರ ಪ್ರಾಯ ಸ್ಥಾನ ಹೊಂದಿದೆ.

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು, ಸುಭಿಕ್ಷ, ಸಮೃದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕುಟಿಬದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕಾರ ಸ್ವೀಕಾರದ ತರುವಾಯ ವೊದಲ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡ ನಿರ್ಣಯಗಳೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಕೊಗಿದ್ದಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾಂಶ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ನಿಲುವು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯೂ ಇದೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ನಿಲವು ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಗೌರವಿಸುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡಿಗರ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ, ಗೌರವ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರದಂತೆ ಎಚ್ಚರವಹಿಸಲು ನಾವು ಬದ್ಧರಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಜೊತೆಗೆ ಒಕ್ಕೂಟ ತತ್ವದಡಿ ಇತರರಿಗೂ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ನಾವು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದೇವೆ.

ಮಾದರಿ ಕನ್ನಡಿಗರು

ಪರರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಹೊರದೇಶಗಳಿಂದ ಬಂದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ ಜನ ಇಲ್ಲಿನ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಜೀವನ ವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಕನ್ನಡತನವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದಲ್ಲದೇ ತಮ್ಮತನವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಕರೆ ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಇತರರಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡಿಗರು ನಿಂತ ನೆಲ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಜೊತೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕರಣೀಯ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ.

ಅನ್ನದಾತನ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮೊದಲ ಆದ್ಯತೆ

ಅನ್ನದಾತ ರೈತರ ಹಿತ ರಕ್ಷಣೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಮೊದಲ ಆದ್ಯತೆ. ಆತಿವೃಷ್ಟಿ, ಅನಾವೃಷ್ಟಿ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತಿತರ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಂದಾಗಿ ಕಂಗಾಲಾಗಿರುವ ರೈತರಲ್ಲಿ ನವ ಚೈತನ್ಯ ತುಂಬುವ ಆಶಯ ನನ್ನ ಸರ್ಕಾರದ್ದು.

ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನು ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಮೊದಲ ದಿನವೇ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಕಿಸಾನ್ ಸಮ್ಯಾನ್ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ವಾರ್ಷಿಕ ನೆರವು 6 ಸಾವಿರ ರೂ. ಗಳೊಂದಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವೂ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ 4 ಸಾವಿರ ರೂ. ಗಳನ್ನು ಎರಡು ಕಂತಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೆನು.

ಅಲ್ಲದೆ, ಇದರ ಫಲ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಲೇ ತಲುಪಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು, ಮೊದಲ ಕಂತಿನಲ್ಲಿ ತಲಾ 2,000 ರೂ. ಗಳನ್ನು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಅರ್ಹ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಖಾತೆಗೆ ನೇರ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ರೈತರು ಬೆಳೆಯುವ ಹಸಿರು ಮೇವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಆದರವನ್ನು ಟನ್ಗೆ 3 ಸಾವಿರ ರೂ.ಗಳಿಂದ 4 ಸಾವಿರ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನೇಣಾರರ ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರರ ಸಾಲ ಮನ್ನಾ

ಅಂತೆಯೇ ಸಂಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ನೇಣಾರರ ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರರ ಸಾಲ ಮನ್ನಾ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಅವರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂಕಷ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನೇಣಾರರು ಉತ್ಪಾದನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಲು ದುಡಿಮೆ ಬಂಡವಾಳದ ಕೊರತೆ ಇತ್ತು. ಜೊತೆಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದಾಗಿ ಸಂಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅವರು ನೇಣಾರಿಕೆ ಚಟುವಟಿಕೆ ಮುಂದುವರಿಸಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಬಲರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರವು ಇವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಹಸ್ತ ನೀಡುವುದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಪಡೆದ 1 ಲಕ್ಷ ರೂ. ವರೆಗಿನ ಸಾಲ ಮನ್ನಾ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ 98.29 ಕೋಟಿ ರೂ. ವೆಚ್ಚವಾಗಲಿದ್ದು, 29,621 ನೇಣಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿದೆ.

ಕರಾವಳಿಯ 3 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರ ಸಾಲ ಮನ್ನಾ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರರ ಸಾಲ ಮನ್ನಾ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಅವರು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟವನ್ನು ಮೀರಿ ತಮ್ಮ ಬದುಕು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಅರಿತು ಮೀನುಗಾರರು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಶೇ. 2ರ ಬಡ್ಡಿ ದರದಲ್ಲಿ ಪಡೆದಿರುವ 50 ಸಾವಿರ ರೂ. ವರೆಗಿನ ಸಾಲ ಮನ್ನಾ ಮಾಡಲು ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ 60.58 ಕೋಟಿ ರೂ. ವೆಚ್ಚವಾಗಲಿದ್ದು, 23,507 ಮೀನುಗಾರರು, ಅದರಲ್ಲೂ ಬಹುಪಾಲು ಮೀನುಗಾರ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಾಲದ ತೂಲದಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆಯಲಿದ್ದಾರೆ.

ಜನ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ

'ಬಹುಜನ ಹಿತಾಯ, ಬಹುಜನ ಸುಖಾಯ' ಎಂಬಂತೆ ಜನರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ, ಸಮೃದ್ಧಿ, ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಮಿಸಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಧೈಯ ರಾಜ್ಯದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ.

ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶೇ. 32.3 ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ವಲಯವೂ ಸಹ ರಾಜ್ಯದ ರೈತರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಆದಾಯ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಕೃಷಿ ಆದಾಯದ ಶೇ. 32.45 ರಷ್ಟು ಕೊಡುಗೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯೂ ರಾಜ್ಯ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೆಸಲು ರೈತರಿಗೆ ನೆರವಾಗಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲ ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿದೆ.

ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯವರ, ರೈತರ ಆದಾಯ ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸುವ ಕನಸನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ರೈತರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಅಗತ್ಯ ಬೆಂಬಲ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಲಿದೆ.

ಸಹಕಾರ ವಲಯ ಕೃಷಿ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಬೆನ್ನಲುಬು ಇದ್ದಂತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲಿದೆ. ಕೃಷಿಗೆ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಬೆಳೆಗೆ ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆ ನೀಡಲು, ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಹಾವಳಿ ತಪ್ಪಿಸಲು, ರೂಪಿಸಲಾಗಿರುವ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮಾರಾಟ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಬಲಪಡಿಸಲಾಗುವುದು.

ರೈತರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಹಾಗೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಗೋದಾಮು ಸೌಲಭ್ಯ, ಬೆಲೆ ಏರಿಕಡೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶದ ಮೂಲಕ (ಬೆಂಬಲ ಬೆಲೆ ಘೋಷಣೆ, ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಖರೀದಿ ಕೇಂದ್ರ ತೆರೆಯುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ) ರೈತರ ಹಿತ ಕಾಪಾಡಲು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಅಂತೆಯೇ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕುದ್ಡ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಸಹ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

ಇಂದು ನಗರೀಕರಣ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿದೆ. ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಬರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ, ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಅತಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಮುಖ ನಗರಗಳ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೂಪ ನೀಡಲಿದೆ.

ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಉತ್ತೇಜನ, ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ
ದುಡಿಯುವ ಕೈಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡುವುದು ನಮ್ಮ ಆದ್ಯತೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಒತ್ತು

ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಯುವಕರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಜೊತೆಗೆ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಗಳ ಅಗತ್ಯತೆಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಾಗ ಸೃಜನಶೀಲ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಈಸಿ ಆಫ್ ಡೂಯಿಂಗ್ ಬಿಸಿನೆಸ್‌ನ ಗುರಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ. 98ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮುಂಬರುವ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ. 100 ರ ಗುರಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಹೂಡಿಕೆದಾರರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಪೂರಕ ವಾತಾವರಣ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಾಲಿಯಲ್ಲಿರುವ 2014-19ರ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿಯ ಅವಧಿಯು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2019ಕ್ಕೆ ಅಂತ್ಯಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಸಮಗ್ರ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಓಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮತ್ತು 2 ಹಾಗೂ 3ನೇ ಹಂತದ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಬಂಡವಾಳ ಆಕರ್ಷಿಸುವ ಮತ್ತು ವಿನೂತನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿ, ನೂತನ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗುವುದು.

ರಾಜ್ಯದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಪುಷ್ಟಿ ನೀಡಲು ಹಾಲಿ 9 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ "ಉತ್ಪನ್ನ ಆಧಾರಿತ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ" ಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಅಧರಿಸಿ ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗುವುದು.

ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಮೊದಲ ಜವಳಿ ನೀತಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯವು 2008 ರಲ್ಲಿ ನಾನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಎರಡು ಜವಳಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು 2019-24ರ ನೂತನ ಜವಳಿ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧ ಉಡುಪು ನೀತಿಯನ್ನು ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಿದೆ.

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸಾವಿರಾರು ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಮುಖ ವಲಯವಾಗಿದೆ. ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸ, ಪರಂಪರೆ ಹೊಂದಿರುವ ನಮ್ಮ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳನ್ನು ಜನಾಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಫೋಸಿಸ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಧಾಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಕಾರ್ಯಪಡೆ ರಚಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರ, ರಚನಾತ್ಮಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಿದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಸರ್ವತೋಮುಖವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು "ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಪಡೆ"ಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲಾಗುವುದು. ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಭಾರತದ Silicon valley ಮಾಡುವುದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ. California ಮತ್ತು San Francisco Silicon Valley ಗಳಂತೆ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು.

ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರ

ರಾಜ್ಯವು ಜಾಗತಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಭೂಪಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಗಳಿಸಿದೆ. ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ರಫ್ತಿನ ಶೇ. 30 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪಾಲು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ್ದಾಗಿದೆ. ಏಳು ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಟಾರ್ಟ್ ಅಪ್ ಗಳ ತವರೂರಾಗಿರುವ ಬೆಂಗಳೂರು ದೇಶದ ಸ್ಟಾರ್ಟ್ ಅಪ್ ರಾಜಧಾನಿ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವಲಯಗಳು ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಬಹು ಮಹತ್ವದ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತಿವೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಉತ್ಸುಕವಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಾಚೆಗೆ ಐಟಿ/ ಐಟಿ ಉದ್ಯಮಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಇಂಧನ ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ರಾಜ್ಯವಾಗಿರುವುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಗತಿ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು 2008 ರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆಯಲಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಆಗ್ರಹವಂತಿಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಗಳಿಗೆ, ಕೃಷಿಗೆ ಅನಿಬಂಧಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಒದಗಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಿಸಲಾಗುವುದು.

ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರ

ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಆದರಲ್ಲೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ ಒದಗಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಜನರು ನಮ್ಮ ಶಾಲೆ ಎಂದು ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಆಶಯ. ಪೋಷಕರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಇದ್ದಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಲ ಬರುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ವಲಯದ ಗುಣಮಟ್ಟ ವೃದ್ಧಿಗೆ ಹಾಗೂ ಉದ್ಯೋಗ ಗಳಿಸಲು ಪೂರಕವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ

ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ಸ್ವಾಭಿಮಾನದ ಬದುಕು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಮಹದಾಶಯ ಹೊಂದಿದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದವರು, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು, ಮಹಿಳೆಯರು, ಮಕ್ಕಳು, ವಿಕಲಚೇತನರು, ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರು- ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುರಕ್ಷೆಯ ಭಾವ ಮೂಡಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಗೌರವಯುತ ಬದುಕು ನಡೆಸಲು ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಿದೆ.

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳು ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡಲಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಅಗತ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಅರ್ಹರನ್ನು ತಲುಪುವಂತೆ ಕ್ರಮ ವಹಿಸಲಾಗುವುದು.

ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿರಬೇಕಾದದ್ದು ಅತಿ ಅಗತ್ಯ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ಚುರುಕುಗೊಳಿಸಲು ನಾನು ಪ್ರಮಾಣ ವಚನ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ದಿನದಂದೇ ಪಣತೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅಂದೇ ಸಂಜೆ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಭೆ ಕರೆದು, ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ನಡೆಸಿ, ಜನರ ಸಂಕಷ್ಟವನ್ನು ಅರಿತು, ಬಗೆಹರಿಸುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಹಿರಿಯ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಭೆ ನಡೆಸಿ, ಅಪರಾಧ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಶಾಂತಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಾಪಾಡಲು ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವಂತೆ ಆದೇಶ ನೀಡಿದ್ದೇನೆ.

ಯಾರೂ ದೂರು-ದುಮ್ಮಾನಗಳೊಂದಿಗೆ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಬರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಬಾರದು. ಶಾಲಾಡಳಿತ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಜನರ ದೈನಂದಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಿದ್ದೇನೆ.

ನಾನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಮೂರು ವಾರವಷ್ಟೇ ಆಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಬರ ಹಾಗೂ ಭಾರೀ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ತತ್ತರಿಸಿದೆ. ನಾವು, ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಸಂತ್ರಸ್ತರ ನೆರವಿಗೆ ನಿಲ್ಲೋಣ.

ಅಶನ, ವಸನ, ವಸತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ಮಹಿಳೆಯರು, ವಿಕಲಚೇತನರು, ದುರ್ಬಲರ ಸಬಲೀಕರಣ, ಸುರಕ್ಷತೆ, ಸುಭಿಕ್ಷತೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಇತರ

ಆದ್ಯತೆಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಿಮ್ಮ ಸಹಕಾರವಿಲ್ಲದೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮಗಾಗಿ ರೂಪಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಪಾತ್ರವೂ ಪ್ರಮುಖವಾದುದು ಎಂದು ಮನರೂಪಿ ಹೇಳಿ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಭಯೋತ್ಪಾದಕರ ಕೂಟದಿಂದ ಕಾಡಿದ ಬಿಡುಗಡೆ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಮಹತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕುರಿತು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ಕಿರೀಟ ಪ್ರಾಯ ರಾಜ್ಯ ಕಾಡೀರ, ಕಾಡಪರ ಮೂಲ ನೆಲೆಯಾದ ಕಾಡೀರದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಏಳು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಊಹೆಗೆ ಮೀರಿದವು. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕೊಟ್ಟೊಡ್ಡ ಕಾಡೀರದಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿ ಏಕಪ್ರಕಾರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬಲವಂತಾಗಿ ಹೇರಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಮೂಲೋತ್ಥಾಟನೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು.

ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ರಾಜ್ಯ ವಿರೋಧಿ, ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಕೂಟದಲ್ಲಿ ಸುಲಕಿದ್ದವು. ಶಾಂತಿ ಕನಸಿನ ಮಾತಾಗಿತ್ತು. ನಾಗರಿಕರ ರಕ್ತನಿಯ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದ ಸೈನಿಕರ ಮೇಲೆ ನಿರಂತರ ಕಲ್ಲುಗಳ ಸುರಮಳೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾಡೀರದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಅಧೋಗತಿಗೊಳಿದಿತ್ತು. ನೆರೆ ರಾಜ್ಯದ ಕುಮ್ಮಕ್ಕಿನಿಂದ ಭಾರತ ರಾಜ್ಯದ ತ್ರಿವರ್ಣದ್ವಜ ಪಾರುವ ಬೆದಲು ನೆರೆಯ ರಾಜ್ಯದ ದ್ವಜ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಅಕ್ರಮ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ಇತಿಶ್ರೀ ಹಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸನ್ಮಾನ ಪ್ರಧಾನಿ ಮಂತ್ರಿ ತ್ರಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅವರು ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಿರ್ಣಯ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ತಾಯಿ ಎದೆ ಪಾಲು ಕುಡಿದ ಗಂಡಸರು ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ತ್ರಿನಗರದ ಲಾಲ್‌ಚೌಕದಲ್ಲಿ ತ್ರಿವರ್ಣದ್ವಜವನ್ನು ಹಾರಿಸಲಿ ಎಂದು ಉಗ್ರಗಾಮಿಗಳು ಬೆದರಿಕೆ ಒಡ್ಡಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಭಾರತೀಯ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಮುರುಳಿಮನೋಹರ್ ಜೋಷಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ತ್ರಿವರ್ಣದ್ವಜ ಹಾರಿಸಿ ಶೌರ್ಯ ಮೆರೆದ ಸನ್ನಿವೇಶ ನನ್ನ ಸ್ಮೃತಿಪಟಲದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಿತ್ತಿದೆ.

ಸಂವಿಧಾನದ 370ನೇ ವಿಧಿಯ ಸೇರ್ಪಡೆಗೆ ಸ್ವತಃ ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರೇ ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದರು.

ದೇಶದ ಅಖಂಡತೆಗೆ ಇದರಿಂದ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುವುದು ಎಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು.

ಪ್ರಧಾನಿ ಮೋದಿ ಅವರ ಸರ್ಕಾರ ಸಂವಿಧಾನದ 370ನೇ ವಿಧಿ ಮತ್ತು 35ಎ ಕೆಲಂ ರದ್ದು ಮಾಡಿ ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ಹಾಗೂ ಲಡಾಖ್‌ಗಳನ್ನು ಎರಡು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಪತಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ಮುದ್ರೆ ಒತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಲಿದೆ.

ನೆರೆ ರಾಜ್ಯದ ಚಿಹಾವಣೆ, ಓತೂರಿ ಮತ್ತು ವಿಧ್ವಂಸಕ ಕೃತ್ಯಗಳಿಗೆ ಇನ್ನು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಭಯೋತ್ಪಾದಕರ ರೌದ್ರಾವತಾರವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶಾಂತಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಲಿದೆ. ನಾಗರಿಕರು ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಬದುಕಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈವರೆಗೆ ಮರಿಚೇತಿಯಾಗಿದ್ದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಜವಾಗಲಿದೆ. ಮೂಲನಿವಾಸಿ ಪಂಡಿತರ ಕುಟುಂಬಗಳು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಿರಾಶ್ರಿತರಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ನೆಲೆಗಳಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಸ್ವಾಭಿಮಾನದ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಧಾನಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯವರ ಈ ದಿಟ್ಟ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ಸ್ವಾಗತ ದೊರೆತಿದೆ. ಈ ಚರಿತ್ರಾರ್ಥ ನಿರ್ಧಾರದಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯವರ ಹೆಸರು ಸುವರ್ಣಾಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ದಿವಂಗತ ಶ್ಯಾಮ್ ಪ್ರಸಾದ್ ಮುಖರ್ಜಿ, ಪಂಡಿತ್ ದೀನದಯಾಳ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ, ಅಖಿಲ್ ಭಿಷಾರಿ ವಾಜಪೇಯಿ ಅವರಂತಹ ಧೀಮಂತರ ಕನಸು ಮತ್ತು ಅಸಂಖ್ಯಾತ ರಾಷ್ಟ್ರಾಭಿಮಾನಿಗಳ ಆಸೆ ಇಂದು ನೆರೆವೇರಿದೆ. ಅಖಂಡ ಭಾರತದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದಂತಾಗಿದೆ. ಈ ಅಖಂಡ ಭಾರತದ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನಾವೂ ನಮ್ಮ ಅಳಿಲ ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಾವು ಇಡುವ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹೆಜ್ಜೆಗಳೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಗುರಿಯತ್ತ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತವೆ.

ಬಂಧುಗಳೆ,

ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಅವಕಾಶ ನನಗೆ ದೊರೆತಿದೆ. ಬಸವಣ್ಣನವರ 'ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ' ಎಂಬ ನುಡಿಯಂತೆ ನಡೆದು ನನಗೆ ದೊರೆತ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮೃದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಕನಸು ನನ್ನದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕನ್ನಡಿಗ ನೆಮ್ಮದಿ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಬದುಕುವಂತಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಆಶಯ.

'ಸಾಧನೆಯೇ ಮಾತಾಗಬೇಕೆ ಹೊರತು, ಮಾತುಗಳೇ ಸಾಧನೆಯಾಗಬಾರದು' ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೂಲಕ ದೇಶದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ನಮ್ಮ ಕಿರು ಕಾಣಿಕೆ ನೀಡೋಣ. ಬನ್ನಿ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಜೊತೆಯಾಗಿ ನಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಜೋಡಿಸೋಣ. ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಬಲದಿಂದ ಗುರಿ ಸಾಧಿಸೋಣ.

ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ಸವದ ಶುಭಾಶಯಗಳನ್ನು ಕೋರುತ್ತಾ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಜೈ ಹಿಂದ್ ಜೈ ಕರ್ನಾಟಕ

ಆಧುನಿಕ ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಿಲ್ಪಿ ಭಾರತರತ್ನ ಸರ್.ಎಂ.ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ

ಭಾರತರತ್ನ ಸರ್ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರು ಈ ದೇಶಕಂಡ ಅದ್ಭುತ ಚಿಂತಕ, ತಂತ್ರಜ್ಞ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಮತ್ತು ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತಗಾರರು. ತಮ್ಮ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವೆಯಿಂದ ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದವರು. ಅವರು ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಪದವಿ ಪಡೆದು ತಂತ್ರಜ್ಞರನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡರು, ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅವರ ಚಿಂತನೆಗಳ ಹರಹು ಹಲವಾರು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿತ್ತು. ಅವರು ಶಿಕ್ಷಣ, ಆಡಳಿತ, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ನೀರಾವರಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ತಂದರು. ಬದುಕಿದ್ದಾಗಲೇ ಅವರ ಬದುಕು ಸಾಧನೆ ದಂತಕತೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅವರೊಬ್ಬ ಅನುಕರಣೀಯ ಮತ್ತು ಅದರ್ಶ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಕಡು ಬಡತನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮ ಸತತ ಪರಿಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಚಿಂತನೆಯಿಂದ ಸಾಧನೆಯ ಶಿಖರವೇರಿದರು. ಶತಾಯುಷಿಗಳಾಗಿ ನಾಡಿನ ಸಾಕ್ಷಿಪ್ರಜ್ಞೆಯಾಗಿ ಬದುಕಿದರು. ಭಾರತರತ್ನ ಬಿಡುಗಡೆ ಪಡೆದು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೇ ಗೌರವ ತಂದುಕೊಟ್ಟರು. ಅವರ ಜೀವನ ಸಾಧನೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಕುತೂಹಲ ಮತ್ತು ರೋಮಾಂಚನ ಮೂಡಿಸುವ ಕಥಾನಕ.

ಅಂದಿನ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ, ಇಂದಿನ ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುದ್ದೇನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಿದ್ದ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಮತ್ತು ವೆಂಕಟರತ್ನಮ್ಮ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ದಿನಾಂಕ 15ನೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1861ರಂದು ಜನಿಸಿದರು. ಅವರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರದ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ವ್ಯಾಸಂಗದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದ ಬಾಲಕನಿಗೆ ಹದಿನೈದನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಓತ್ಸವಿಯೋಗವಾದ ಕಾರಣ ಬದುಕು ಬಡತನದ ದೇಗಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಧೃತಿಗೆಡದ ತಾಯಿ ಅನ್ನದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಕೆಲಸ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಾಲಕನ ಬದುಕಿಗೆ ಆಸೆಯಾಗಿ ನಿಂತರು. ಅವರ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದ ಸೋದರಮಾವ ಎಚ್.ರಾಮಯ್ಯನವರು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರನ್ನು 1875ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಕರೆತಂದರು. ಅವರ ನೆರವಿನಿಂದ ವೆಸ್ಟ್‌ಮಿಷನ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಸೇರಿದರು.

ಅವರ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜಿನ ದಿನಗಳು ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ಭರ ದಿನಗಳು. ತೀವ್ರವಾದ ಅರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಧಿಟ್ಟು, ಹಸಿವು, ಇವು ಯಾವೂ ಅವರ ವಿದ್ಯಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುಂದಿಸಲಿಲ್ಲ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ವ್ಯಾಸಂಗದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟ ಕಷ್ಟಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಕಥೆಗಳು ಜನಜನಿತವಾಗಿವೆ. ರಾತ್ರಿಯ ಹೊತ್ತು ಓದಲು ಸಹ ದೀಪವಿಲ್ಲದಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಬೀದಿಬದಿಯ ದೀಪಗಳ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರು. ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಶನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹಣ ಹೊಂದಿಸಲು ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಮುದ್ದೇನಹಳ್ಳಿಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡೇ ಹೋಗಿ ಮನೆಯ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಅಡವಿಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬೆಂಗಳೂರು ಸೇರಿದರು. ಅವರ ಬತ್ತದ ಉಪಾಹ, ಸಂಕಲ್ಪಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಜನಜನಿತವಾಗಿವೆ. ಈ ಸಂಕಲ್ಪಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಸಂಗಾಸಕ್ತಿಗಳೇ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಿದವು.

ಕಡು ಬಡತನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮ ಸತತ ಪರಿಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಚಿಂತನೆಯಿಂದ ಸಾಧನೆಯ ಶಿಖರವೇರಿದರು. ಶತಾಯುಷಿಗಳಾಗಿ ನಾಡಿನ ಸಾಕ್ಷಿಪ್ರಜ್ಞೆಯಾಗಿ ಬದುಕಿದರು. ಭಾರತರತ್ನ ಬಿಡುಗಡೆ ಪಡೆದು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೇ ಗೌರವ ತಂದುಕೊಟ್ಟರು. ಅವರ ಜೀವನ ಸಾಧನೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಕುತೂಹಲ ಮತ್ತು ರೋಮಾಂಚನ ಮೂಡಿಸುವ ಕಥಾನಕ.

ಡಾ. ಕೆ.ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ

ಇಂಡರ್‌ಮೀಡಿಯಟ್ ನಂತರ ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸೆಂಟ್ರಲ್‌ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿ.ಎ. ಪದವಿ ಸೇರಿದರು. ಬದುಕು ತೂಗಿಸಲು ಹಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿ ಧನಾರ್ಜನೆ ಮಾಡಿದರು. 1881ರಲ್ಲಿ ಆಗ್ರ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿ ಬಿ.ಎ. ಪದವಿ ಪಡೆದು ಪುಣೆಯ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಡಿಪ್ಲೋಮಾಗೆ ತಕ್ಕಮಾನವಾದ ಎಲ್‌ಸಿಇ ಪದವಿ ಪಡೆದರು.

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಣತಿ ಬಹುಬೇಗನೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬಂತು. ಅವರು ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ನೀರು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಜಲಾಶಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರ ಮತ್ತು ಒಳಹರಿವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ ಪ್ರವಾಹ ಮತ್ತು ಬರವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ದ್ವಾರಗಳನ್ನು ಅವರು ಆವಿಷ್ಕರಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪೇಟೆಂಟು ಪಡೆದರೂ ರಾಯಧನವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು. ಪುಣೆಯ ಸರೋವರ, ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಊಸ್ತಾನ್ ಮತ್ತು ಹಿದಾಯತ್ ಸರೋವರ ಹಾಗೂ ಯಮೇನ್ ದೇಶದ ಆಡೆನ್ ನಗರದ ಜಲಾಶಯಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿ ಲೋಕ ನಿರ್ದಿರಗಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ವಿಶಾಖಜಿಲ್ಲಾಂ ಬಂದರನ್ನು ಸಮುದ್ರ ಸವಕಳಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದರು. ಬಿಹಾರ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ಗಂಗಾನದಿಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಮೋಕಮ ಸೇತುವೆಯ ಸ್ಥಳ ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರು. ಹೀಗೆ ಅವರ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಯಿತು.

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ

ಜಲಾಶಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರ ಮತ್ತು ಒಳಹರಿವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ ಪ್ರವಾಹ ಮತ್ತು ಬರವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ದ್ವಾರಗಳನ್ನು ಅವರು ಆವಿಷ್ಕರಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪೇಟೆಂಟು ಪಡೆದರೂ ರಾಯಧನವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು. ಪುಣೆಯ ಸರೋವರ, ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಊಸ್ತಾನ್ ಮತ್ತು ಹಿದಾಯತ್ ಸರೋವರ ಹಾಗೂ ಯಮೇನ್ ದೇಶದ ಆಡೆನ್ ನಗರದ ಜಲಾಶಯಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿ ಲೋಕ ನಿರ್ದಿರಗಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು.

ನೆನೆಯಲು ಅವರು "ಆಧುನಿಕ ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಿಲ್ಪಿ" ಎನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಅವರು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಎಂಜಿನಿಯರಾಗಿ 1909ರಲ್ಲಿ ನೇಮಕಗೊಂಡರು. ಅನಂತರ 1912ರಲ್ಲಿ ದೀವಾನರಾಗಿ 1917ರವರೆಗೆ ಆ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ವಹಿಸಿದ ಪಾತ್ರದಿಂದಾಗಿ ಅಂದಿನ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಗತಿ ಪಥದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಲು ಹಾಕಿತು. ಅದೊಂದು ಸುವರ್ಣಯುಗ. ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಮೀರಿ ಜನಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ರಂಗಗಳಿಗೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಜನಜೀವನದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿದ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸುಧಾರಕ ಅವರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಸಾಧನೆಯ ಸಣ್ಣ ಪಟ್ಟಿ ಇಂತಿದೆ:

"ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ ಇಲ್ಲವೇ ನಾಶ" ಎಂಬುದು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಘೋಷಮಂತ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಸ್ಥಳೀಯ

ಆಧುನಿಕ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗ್ಯವಿಧಾತರೆನಿಸಿದ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ನೈಟ್‌ಹುಡ್ ಪದವಿಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ 'ಸರ್' ಬಿರುದನ್ನು 1915ರಲ್ಲಿ ನೀಡಿತು. ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತವು 1955ರಲ್ಲಿ ಭಾರತರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ.

ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪೇಯ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ದೊರೆಯುವ ಜೊತೆಗೆ ನಾಡಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚುವುದನ್ನು ಅವರು ಮನಗಂಡಿದ್ದರು. ಆದಕಾಗಿಯೇ ಅವರು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸಾಬೂನು ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಪ್ಯಾರಾಸಿಟಾಯ್ಡ್ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು ಸರ್ಕಾರಿ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಕಬ್ಬಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕು ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಉದ್ಯಮಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಕಾರಣೀಭೂತರಾದರು.

ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರಿತ ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್, ಈಗಿನ ಯುವಿಸಿಇ ಕಾಲೇಜು, ಕೃಷಿ ಕಾಲೇಜು ಸ್ಥಾಪನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದರು. ಮೈಸೂರಿನ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಹಿಂದೆ ಮದ್ರಾಸ್ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಮದ್ರಾಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿದ್ದ ರಾಜ್ಯದ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಹರಸಾಹಸ ಮಾಡಿ ಅವರು ಯಶಸ್ವಿಯಾದರು. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಕ್ರಮದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಸೆಂಟುರಿಕ್ಲಬ್, ಮೈಸೂರು ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಂಡಳಿ, ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಮೈಸೂರು, ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಅವರು ದಿವಾನರಾಗಿದ್ದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು. ತಿರುಮಲ

ಮತ್ತು ತಿರುಪತಿ ನಡುವೆ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲೂ ಅವರು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದರು.

ಕನ್ನಡ ನಾಡು ನುಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅಪಾರವಾದ ಪ್ರೀತಿಯಿತ್ತು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅವರು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರು. ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣಗಳು, ಗೋಷ್ಠಿಗಳು, ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಾಗಿತ್ತು.

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಹೆಸರು ನೆನಪಾದಾಗಲೆಲ್ಲ ಕನ್ನಂಬಾಡಿ(ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಸಾಗರ) ನೆನಪಾಗುವುದು ಸಹಜ. ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರೇನು ಹೆಸರು ಜನಮಾನಸದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಳಿಯದೇ ಉಳಿದಿವೆ. ಕಾವೇರಿ ನದಿಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಕನ್ನಂಬಾಡಿ ಗ್ರಾಮದ ಬಳಿ ಜಲಾಶಯ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನ ಬರಡು ಭೂಮಿಗೆ ನೀರುಕೊಡುವ ಮಹಾರಾಜ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಓಡೆಯರ್ ಅವರ ಕನಸನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸಲು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿ ನೀಲನಕ್ಷೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅದರ ಜಾರಿಗೆ ಕ್ರಮವಹಿಸಿದರು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅದು ಇಡೀ ವಿಷಯ ವಿಂಡದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಜಲಾಶಯ. ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಗಾರೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಕಟ್ಟಿದ, ಈ ಜಲಾಶಯ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಕೃಷಿ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿತು. ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಇಂಚು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಗೊಳಪಟ್ಟು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಸಕ್ಕರೆ ನಾಡು, ಬತ್ತದ ಬೀಡು ಎನಿಸಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಸಾಗರದ ಏರಿಯ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೃಂದಾವನ ತೋಟದ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಿಯೂ ಸಹ ಅವರೇ ಆಗಿದ್ದರು. ಒಂದು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ನಿರ್ಮಾಣವು ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸನೆಯ ತಾಣವಾಗುವ ರಮ್ಯ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಹೊಸದು. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಅದನ್ನು ಆಗು ಮಾಡಿದರು. ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಸಾಗರ ಮತ್ತು ಬೃಂದಾವನ ಗಾರ್ಡನ್ ರಚನೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ಹಲವಾರು ಜಲಾಶಯಗಳಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯ ಮತ್ತು ಭವ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಮೀರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಓದಿನಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತು, ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ದಕ್ಷತೆ, ಸಮಗ್ರತೆ ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ದಾರ್ಶನಿಕತೆ ಮತ್ತು ಆದರ್ಶ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಯಾದ, ಆಧುನಿಕ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗ್ಯವಿಧಾತರೆನಿಸಿದ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ನೈಟ್‌ಹುಡ್ ಪದವಿಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ 'ಸರ್' ಬಿರುದನ್ನು 1915ರಲ್ಲಿ ನೀಡಿತು. ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತವು 1955ರಲ್ಲಿ ಭಾರತರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರ ಬಹುಮುಖ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಕೊಬ್ಬತ್ತಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಂದೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬನಾರಸ್ ಹಿಂದೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಅಲಹಾಬಾದ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿದವು. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರ ಜನ್ಮ ದಿನವಾದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 15 ರಂದು 'ಎಂಜಿನಿಯರರ ದಿನ' ವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂದು ಎಂಜಿನಿಯರರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಜನರು ಅವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವಂತಹ ದಿನವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಸರ್ವಗ್ಗ ತೋರೋ ಗುರುವೇ.....

ಶ್ರೀತಾ. ಜಿ.

ಭಾರತೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೊಂದು ಅರ್ಥವತ್ತಾದ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತತ್ವಜ್ಞಾನ, ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಮುಡುಪಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಇಂದಿಗೂ ಭಾರತೀಯರ ಮನದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಳಿಯದ ಭಾಷೋತ್ತರಿದಾರೆ. ಇವರು ಓರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದರು.

'ಗುರು ಬ್ರಹ್ಮ, ಗುರು ವಿಷ್ಣು, ಗುರು ದೇವೋ ಮಹೇಶ್ವರಹಃ, ಗುರು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಬ್ರಹ್ಮಃ ತಸ್ಯಯತ್ರೀ ಗುರುವೇ ನಮಃ' ಈ ಒಂದು ಸಾಲನ್ನು ಓಮ್ಮೆ ನೆನೆದರೆ ಸಾಕು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜೀವಕ್ಕೂ ತನ್ನ ಗುರುವಿನ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ, ಅದಲ್ಲದೇ ನಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ಗುರುವಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲಾ ಕಾಣಬಹುದು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದೇವರೆಂದರೆ ತಾಯಿ-ತಂದೆಯ ಬಳಿಕದ ಸ್ಥಾನ ಗುರುವಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಗುರುವಿನ ಸ್ಥಾನ ತ್ರಿಲೋಕ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತರಾದ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಮಹೇಶ್ವರ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾದುದು. ಗುರು ಶಿಷ್ಯರ ಬಾಂಧವ್ಯ ತುಂಬಾ ಮಹತ್ತರವಾದುದು. ಓಬ್ಬ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಸ್ವಾರ್ಥವಿಲ್ಲದೇ ಸರ್ವಗ್ಗ ತೋರುವ ನಿಜವಾದ ಪ್ರಭುವೇ ಗುರುಗಳು.

ಗುರು ಶಿಷ್ಯರ ಬಾಂಧವ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ವೇದಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಮುಗ್ಧಾದವರಲ್ಲಿ ಗುರುಕುಲ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಆಕ್ರಮ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ದಾಲ್ಯ ಹಾಗೂ ಯೌವನದಲ್ಲಿ ಗುರುವಿನ ಆಸರೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಉಪನಯನ ಆದ ಕೂಡಲೇ ಮಗುವನ್ನು ಗುರುವಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಬಂದರೆ, ಮತ್ತೆ ಅವರನ್ನು ನೋಡುವುದು 20-25 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ. ಆಗಿನ ಪದ್ಧತಿ ಅಷ್ಟು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿತ್ತು. ಗುರುಕುಲ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಪಾಕ ಪ್ರವಚನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವೇದಗಳ ಅಧ್ಯಯನವೇ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಗ್ಧಾದವರಲ್ಲಿ ಗಾರ್ಗಿಯಂತಹ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕೂಡ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ, ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದು ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಗಾಗಿ ಶಿಷ್ಯರೇ ಗುರುಗಳನ್ನರಸುತ್ತಾ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕ್ರಿ.ಮೊ.5ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದಾಹ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಅಂದಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ, ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಆಫವಾ ಯಾವುದಾದರೂ

ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ರೀತಿಯ ಮಂದಿರಗಳನ್ನು ಘಟಕಾಲಯಗಳು ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಬಿಲ್ದಿಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಗುರುವಿನ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವ ವಿದ್ಯೆ ಅಪೂರ್ಣ ಎಂದು ಅವರು ನಂಬಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಗುರು ಶಿಷ್ಯರ ಸಂಬಂಧ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿಗಳ ಮಧ್ಯದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ. ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ.

ನಾವೆಲ್ಲಾ ಮಹಾಭಾರತದ ವಿಶಲವ್ಯನ ಕಥೆ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ತನ್ನ ಗುರುವಾದ ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ತನ್ನ ಹೆಬ್ಬೆರಳನ್ನೇ ಕತ್ತರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ನೆನಪರ, ಒಂದು ಕ್ಷಣ ವಿಶಲವ್ಯನ ಗುರುಭಕ್ತಿಯ ಪರಾಕವ್ಯೆ ಅರಿಯಬಹುದು. ಆದರೆ, ಇಂದಿನ ಗುರು- ಶಿಷ್ಯರ ಸಂಬಂಧ ತನ್ನ ತಿರುಳನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಗುರುವಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸೌಜನ್ಯ ತೋರುವುದನ್ನೇ ಮರೆತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯರು ಗುರುಗಳನ್ನು ಅರಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಇಂದಿನ ದಿನಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಸಾಗುವಂತಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೆನಪರ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಾವಲಿಗಳು ಒದ್ದೆಯಾಗುತ್ತವೆ.

ನಾವೆಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 5 ರಂದು ಶಿಕ್ಷಕರ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅಂದು ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಡಾ.ಸರ್ವಪಲ್ಲಿ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರ ಭಾವಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಪಾರ್ಚನೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ನೋಡಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರ ಜನ್ಮದಿನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರ ಜನ್ಮದಿನವನ್ನೇ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೇಕೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮೂಡುವುದು ಸಹಜ. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಇಲ್ಲಿದೆ ನೋಡಿ. ಸರ್ವಪಲ್ಲಿ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ದೇಶ ಕಂಡ ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಾಜಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ತಮ್ಮ ನಿರಾಧಾರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಂವತ್ಸರಗಳು ಉರುಳಿದರೂ ಕೂಡ ಆದರ್ಶ ಶಿಕ್ಷಕರೆಂದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನೆನಪಾಗುವುದು ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್. ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ, ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯಿದ್ದರೆ, ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಸಾಧಿಸಬಹುದು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆ ಡಾ. ಸರ್ವಪಲ್ಲಿ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್. ಶಿಕ್ಷಕ, ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞ, ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಮತ್ತು ಭಾರತ ಕಂಡ ಮೊದಲ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಇವರಾಗಿದ್ದು, ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿ ಮೆರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಶಿಕ್ಷಕರ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರ ಪ್ರೀತಿ, ಗೌರವ, ನಿಷ್ಠೆ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಇಂದು ನಾವೆಲ್ಲಾ ಅವರ ಜನ್ಮದಿನವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರ ದಿನವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸಿ, ಅವರ ಸಾಧನೆಗೆ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಡಾ. ಸರ್ವಪಲ್ಲಿ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ, ತಮಿಳುನಾಡಿನ 'ತಿರುತ್ತಣಿ' ಎಂಬಲ್ಲಿ 1818 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 5 ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ತುಂಬಾ ಬಡತನವಿದ್ದ ಕಾರಣ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರೌಢಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸ್ಕಾಲರ್ ಶಿಪ್‌ನಲ್ಲೇ ಮುಗಿಸಿದರು. ಈಗಿನ ಚೆನ್ನೈನಲ್ಲಿ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಬಿ.ಎ ಮತ್ತು ಎಂ.ಎ ಪದವಿ ಮುಗಿಸಿದರು.

1909 ರಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾಗುವುದರ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ

ಪಾದಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಅಪಾರ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಇವರು, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಮನದಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿದರು. 1918 ರಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ 'ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮಹಾರಾಜ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ' ತತ್ವಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗದ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದರು. 1962 ರಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿರುವುದಾಗಿ ದೆಹಲಿಯಿಂದ ಕರೆ ಬಂದಿತು. ಆಗ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಾವೆ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ ಜಟಕಾಬಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು, ಕುದುರೆಗಳ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ತಾವೇ ಜಟಕಾಬಂಡಿಯನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಮೈಸೂರಿನ ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣದವರೆಗೂ ಕರೆತಂದರು. ಇವರ ಗುರುಭಕ್ತಿ ಕಂಡ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಭಾವೋದ್ವೇಗಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದರು.

ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಸಪ್ತಸಾಗರಗಳಾಚೆ ಭಾರತದ ಕೀರ್ತಿ ಪತಾಕೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು, ಭಾರತೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡಿ, ಭಾರತೀಯ ಸನಾತನ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ತತ್ವಜ್ಞಾನ ಕುರಿತು ವಿದೇಶಿಯರಿಗೆ ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯಾದಾಗ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹಾಗೂ ಶಿಷ್ಯರು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 5 ರಂದು ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬ ಆಚರಿಸಲು ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಬಳಿ ಹೋದಾಗ, ಅವರು ಶಿಕ್ಷಕ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಅಪಾರವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಣ, ತನ್ನ ಜನ್ಮದಿನವನ್ನು 'ಶಿಕ್ಷಕರ ದಿನ'ವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸುವಂತೆ ಅಜೇಕ್ತೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಅಂದಿನಿಂದಲೇ (1962) ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 5 ಶಿಕ್ಷಕರ ದಿನವಾಯಿತು.

ಭಾರತೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೊಂದು ಅರ್ಥವತ್ತಾದ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರ, ತತ್ವಜ್ಞಾನ, ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಮುಡುಪಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಇಂದಿಗೂ ಭಾರತೀಯರ ಮನದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಳಿಯದ ಭಾಮೋತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಓರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದರು.

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ನಡವಳಿಕೆ, ಸಂಸ್ಕಾರ ಮತ್ತು ನೈತಿಕತೆ ಕಲಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಕ ಮೊದಲು ತಾನು ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಕರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವನ ತೆರೆದ ಮಸ್ತಕದಂತಿರಬೇಕು, ಅದು ಉಳಿದವರಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಗೌರವವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿರಬೇಕು, ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕ ಒಬ್ಬ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬ ಆದರ್ಶ ಶಿಕ್ಷಕನಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಜೀವದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರತಿಫಲಾಕ್ಷಿಯಿಲ್ಲದೇ, ನಿರಾಧಾರ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಿಗೆ ನಾವಿಂದು ಚರಣಗಳಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸ್ವಲ್ಪ ಗುರುತು ಹಿಡಿದು ಮಾತನಾಡಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಅವರನ್ನು ಅಗುಕಿಸಿ ತಮಾಷೆ ಮಾಡಬೇಡಿ. ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ದೈವವೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳು. ಅವರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿ, ಪೂಜಿಸಿ, ಗೌರವಿಸಿ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಆಶಯವಾಗಿದೆ. ■

ಕವಿ ಕಲ್ಪನೆಯ ಗಣೇಶ

ಡಾ. ಗುರುರಾಜ ಹೋಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ

ಸೌಹಿಷ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಆರಂಭಕ್ಕೂ ಗಣಪತಿಯ ಸ್ಮರಣೆಯ ಸಾಲುಗಳು ಇರಲೇಬೇಕು. ನವೋದಯ ಕವಿಗಳು 'ಪ್ರಕೃತಿಯಾರಾಧನೆಯೇ ಪರಮಾರಾಧನೆ' ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ನಂಬಿದವರು. ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರೆದು ಅಧುನಿಕರು, ಧೀನ ದಲಿತರಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಕ್ಷುಣ್ಣತೆಯ ಮನುಷ್ಯನ ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ದೇವರನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕುವೆಂಪುರವರ ಭಗವಂತ ಸ್ವರೂಪದ ಕಲ್ಪನೇ ಆ ಯುಗದ ಸಂವೇದನೆಗಳಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ.

ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ. ಅಗ್ನಿ ಹಂಸ ಕವನ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ರಚಿತಗೊಂಡಿರುವ ಕುವೆಂಪುರವರ 'ಗಣೇಶ ಗಾಥಾ' ಒಂಬತ್ತು ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳ ಸುಧೀರ್ಘ ಕಥನ ಕವನ. ಇದೊಂದು ರೀತಿಯ 'ಗಣೇಶ ಚರಿತೆ'. ಸುಮಾರು 265 ಸಾಲುಗಳ ಹರಹನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗೌರಿ ಗಣೇಶನ ಆಗಮನ, ಆತಿಥ್ಯ, ಪ್ರಯಾಣ ಎಂಬ ಮೂರು ಭಾಗಗಳಿವೆ.

ಕವನದ ವಸ್ತು, ತೀರ್ಪಿಕೆಯೇ ಹೇಳುವಂತೆ 'ಗಣೇಶ

ಗಾಥಾ' ಎಂದರೆ ಸ್ತುತಿ, ಪಾಡು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಗೌರಿಯ ಗಾಥಾ ಕೂಡ ಉಂಟು. ಜನರ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗುತ್ತಿರುವ ಅವರ ನಿರೀಕ್ಷೆ, ಹಾರೈಕೆ, ಸನ್ಮಂಗಳದ ಬಯಕೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಈ ನೀಳ್ವನದಲ್ಲಿ ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಈ ದೇವತೆಗಳು ಆತ್ಮೀಯರಾದ ಬಂಧು-ಬಳಗದವರೇ ಹೊರತು ದೂರದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲ.

ಎಂತಹ ನಾಸ್ತಿಕರನ್ನೂ ಕಟ್ಟಾ ವಿಚಾರವಾದಿಗಳನ್ನು ಗಣೇಶನ ಆತ್ಮೀಯ ವಲಯದ ಆಜ್ಞೆ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಈ ಕವನಕ್ಕುಂಟು. ಗಾಥಾ ಆರಂಭವಾಗುವುದು ನೀಲವೈಷ್ಣವ ವಿಶಾಲಪಥದಲ್ಲಿ ಶ್ರಾವಣನೀರದ ನೀಲರಥದಲ್ಲಿ. ಅವರು ಎರಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಮುಗಿಲಿನ ತೇರಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಯ ಸಾಲೇ ತೋರಣ, ಹೂಮಾಲೆ, ಕುಂಕುಮ ವರ್ಣದ ಕೊಕ್ಕಿನ ಹಸುರು ಗಿಳಿಗಳೇ ಆಕೃತೆ. ಹೊಸ ಆತಿಥಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಏನದೇವಿ ಚಿಗುರುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಬೆಳೆದು ಅಲ್ಲಿನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು ಮೈ ಮರೆತಿರುವ ಕವಿ ಚೇತನಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಇಂಥ ತೇರಿನ ಕಲ್ಪನೆ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು.

ತೇರು ಬಂದಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಭಾರತದ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕವಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ಪೃಥ್ವಿಗೋಲವನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಬಂದರೂ ಗೌರಿ-ಗಣೇಶರು ಇಳಿಯ ಬಯಸಿದ್ದು ಪುಣ್ಯ ಹಿಮಾಚಲ ಗಿರಿಶಿಖರದಲ್ಲೇ, ಅದರಲ್ಲೂ ಪೂಜಾ ಕೈಂಕರ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಬಂದಿದ್ದು ಕನ್ನಡ ನಾಡನ್ನು ಆರಿಸಿಯೇ.

ಮುಂದಿನ ಭಾಗ 'ಆತಿಥ್ಯ' ತಾಲು, ಹಣ್ಣು, ಜೇನುಗಳ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ನೀಡಿದ ಕವಿ ಕುಟುಂಬ, ಗಣೇಶ ಅವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಉತ್ಸಾಹ ತೋರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಊಹಿಸಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವಾಗ ಹೃದಯವನ್ನು ಹಿಂಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. 'ನೀನು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಬೆಟ್ಟದ ಆತಿಥ್ಯವನ್ನು ಕಂಡವನು. ಅಂತವನು ನಮ್ಮ ಬಡತನಕ್ಕೆ ಹೇಸುತ್ತೀಯೆ? ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ವೃತ್ತಿಯನ್ನೇ, ಎಂದರೆ ಭಕ್ತಾಭಿನಯವನ್ನು ಭಾರತಿ ಇಂದು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ' ಅದರ ಕುವಂಪು ನಿರಾಶಾವಾದಿಯಲ್ಲ. ಮುಂದೊಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಆಶಾವಾದವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯಿದ್ದರೆ, ದೇವಿಯ ದಯೆಯಿದ್ದರೆ ಸುರಸೇನಾಪತಿಯಾದ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ಕೃಪೆಯಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಭಾರತ ಮಾತೆಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿರಿ ಬಂದಾಗ ಕಾಮಧೇನು ಕೆಚ್ಚಲಿನ ಅಮೃತವನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಬಟ್ಟಲಲ್ಲಿಟ್ಟು ನೀನೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ರಸಭಾನ ಫಲವನ್ನು ಚಿನ್ನದ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ. (ಮುಂದೊಮ್ಮೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂತು, ಕಾಮಧೇನು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಗಳೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದವು. ಆಗ ಅವೆಲ್ಲಾ ಕ್ಷುದ್ರ ಜೀವಿಗಳಾದ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಮತ್ತು ತಲೆತೆರಗಿದ ಅಡಳಿತ ವರ್ಗದವರ ಮಹಲುಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾದವು. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಂಡು ಮಮ್ಮಲ ಮರುಗಿದರು) ಗಾಢ ಹಾಗೆ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ.

ಗಣೇಶನು ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಯೆಂದು ಹೌದು. ಸಿದ್ಧಿ ಶಾಲಿಯೆಂದು ಹೌದು. ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಲು ಹಿಂದಾಗದ ಮನುಷ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಎಂದು ಆರಾಧಿಸಲ್ಪಡುವ ಗಣೇಶನಿಗೂ ವಿವಾಹ ಮಾಡಬಹುದು ಅಥವಾ ಸಂತಾನವೇ? ವಿಶ್ವ ಕರ್ಮನ ಇಬ್ಬರು ಕನ್ಯೆಯರಾದ ಬುದ್ಧಿ, ಸಿದ್ಧಿಯರನ್ನೇ ಗಂಟು ತಾಕಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ತಾಗಿದ್ದೂ ಆತ ಶಾಯಿಯ ಮುದ್ದಿನ ಮಗ. ಹಲವು ಹತ್ತು ಜನರು ಸೇರಿ ನಡೆಸುವ ಸ್ವಾಗತ, ಉಪಚಾರ, ಆತಿಥ್ಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಬದಿಗೆ ಸರಿದು ಕವಿಯೊಬ್ಬರೇ ನಿಂತು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವ ದೋಷದಲ್ಲಿ ಕವನ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ.

ಈ ತೆರನ ಸತ್ಕಾರದಿಂದ ಗೌರಿ-ಗಣೇಶರಿಗೆ ವಾರದುದ್ದಕ್ಕೂ ಸನ್ಮಾನ. ಆದರೆ ಬಂದವರನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕಲ್ಲ, ಅದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಗೌರಿ-ಗಣೇಶ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಯೊಂದಿಗೆ

ಕವನದ ವಸ್ತು, ತೀರ್ಪಿಕೆಯೇ ಹೇಳುವಂತೆ 'ಗಣೇಶ ಗಾಥಾ' ಎಂದರೆ ಸ್ತುತಿ, ಹಾಡು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಗೌರಿಯ ಗಾಥಾ ಕೂಡ ಉಂಟು. ಜನರ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗುತ್ತಿರುವ ಅವರ ನಿರೀಕ್ಷೆ, ಹಾರೈಕೆ, ಸನ್ಮಾನಗಳ ಬಯಕೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಈ ನೀಳ್ಕವನದಲ್ಲಿ ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕಾಗಿವೆ.

ಅವರ ವಿಸರ್ಜನೆಯೂ ಆಗಬೇಕಲ್ಲ. ಅವನು ಎಂದರೆ ಶಿವ, ಎಂತಹಾ ವಿರಾಗಿ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಬಂದು ಒಂದು ವಾರವೂ ಆಗಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ದೂತರನ್ನಟ್ಟಿ ಆಗ್ನಿಗೆ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರುವ ಕಟ್ಟ ಕಾತರನಾದನೇ ಪರಮ ಶಿವನು?

ಅದೇನು ಅವನಿಗೆ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ಕೇಳುವ ಆತುರವಾಯಿತೋ, ಅಥವಾ ಅದು ಯೋಗಿಯ ಪ್ರೇಮವೋ? ಸತಿಗಾಗಿಯೋ ಕಾತರತೆ ಅಥವಾ ಸುತನಿಗಾಗಿಯೋ? ಏನೇ ಆಗಲಿ ಕವಿಗೆ ದುಗುಡ- ಶಿವ ಗಣಪರು ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಆದರೆ ಹೋಗಿ ಬನ್ನಿ ಎನ್ನಲು ಬಾಯಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಘದ ಪುಣ್ಯ ಸ್ಮರಣೆಯ ಎಷ್ಟು ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಸಂವತ್ಸರಗಳಲ್ಲೂ ಸವಿ ಸೂರಿಯಾಗಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುವುದೇ ಉಳಿದ ವಿಚಾರ.

ಇಡೀ ಗಣೇಶ ಗಾಥವನ್ನು ಓದಿ ಮುಗಿಸಿಯಾದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವುದು ಒಂದು ಅವಿಂಶ ಸುಮನೋಹರ ವರ್ಣನೆಯ ಚೆಲುವು ಮಾತ್ರ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಕವನ್ನು ಪಡೆದ ಗಣೇಶನು ಕನ್ನಡಿಗರ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕವನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಗಣೇಶ ದರ್ಶನ
 'ಗಣೇಶ ದರ್ಶನ' ಪು.ತಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿರುವ 610 ಪಂಕ್ತಿಗಳ ನೀಳ್ಕವನ ಅಥವಾ ಕರುಕಾವ್ಯ ಕುಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಎನ್ನುವ ಸ್ತುತಿರೂಪದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗುವ ಈ ರಚನೆ ಮುಂದೆ ಅನೇಕ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾದ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ನವೋದಯ ಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯು ಸಿದ್ಧಿ ವಿನಾಯಕನಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾಣಿಕೆ ಎಂಬ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.
 ಇಲ್ಲಿ ದರ್ಶನ ಎಂಬ ಶಬ್ದ 'vision' ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ದರ್ಶನದ ನಿರೂಪಣೆಗೆ ಕವಿ

ಬಳಸಿರುವ ತಂತ್ರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದು. ಕವಿಯ 'ದರ್ಶನ ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಜಾಗೃತವಾಗಿದ್ದು, ನವೀನವಾಗಿದೆ. ಕನಸಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತಾವು ಕಂಡ 'ಕನಸನ್ನು' ಹೇಳಲು ಕವಿ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆರಾಧನೆಗಿಂತಲೂ ಸ್ನೇಹಭಾವ ಶೇಷವಾದುದು ಎಂದು ಗಣೇಶ, ಕವಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಒಂದು ಗಣೇಶ ಚೌತಿಯ ದಿನ ಕಾವ್ಯರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ಮೂಡಿದೆ ಕವಿಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ.

ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರು ಗಜಮುಖನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದು ವಿರಳ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ದೇವತೆಯೊಂದನ್ನು ನೆನೆ ಎಂದು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ತಕ್ಷಣ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದದ್ದು, ನಗೆಯ ನೆರವು ಪಡೆದು ಬೆನಕೆ ಎಂದರೆ ವಿನಾಯಕ. ಅವನು ವಿಘ್ನ ನಿವಾರಕ ಶಾನೆ? ಹೀಗೆಂದುಕೊಂಡವರು ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿನಾಯಕನನ್ನು ಸುತ್ತಿಸಿರಲು ಒಂದು ಇಲಿ ಇವರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಕವಿಗೆ ಗಜಮುಖನೇ ಬಂದನೋ ಎಂಬ ಸಂಭ್ರಮ. ಹೌದು ಗಣೇಶ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ, ದೇವರಾಗಿ ಅಲ್ಲ, ಮಿತ್ರನಾಗಿ....

'ಬುದ್ಧಿ ಸಿದ್ಧಿ ಬುದ್ಧಿ ಪ್ರದಾಯಕ' ನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತ ಕವಿ, ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗೃಹೀಣಿಯ ಆಳ್ವಿಕೆಯಡಿ ಅಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿ ಬಾಳುವ ತನ್ನ ಅಸಹಾಯಕತೆಯನ್ನು ಹಾಸ್ಯಮಯವಾಗಿ ತೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಅಸ್ವತಂತ್ರ ಕವಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಗಣೇಶ ವಿನೋದಗೈದು ಮದುವೆಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಕವಿಗೂ, ಗಣಪತಿಗೂ ಮಾತುಕತೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ, ಅವುಗಳ ಸವಿಯೇ ಸವಿ. ವಿಘ್ನೇಶ್ವರನು ತನ್ನ ವಕ್ರತುಂಡ ಮಹಾಕಾಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಾನೇ ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದೊಂದು ಅಂಶವೂ ಅತಿಶಯವಾಗಿದೆ. ಈ ನವೀನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳ ಉಕ್ತಿ ಚಾತುರ್ಯ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ನೀಳ್ಕವಿತೆ ವಿನಾಯಕನ ವಿಸ್ಮಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಗಳುವುದರಲ್ಲೇ ವಿರಮಿಸದೆ, ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರನು ಹೇಗೆ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವನು ಎನ್ನುವುದರತ್ತಲೂ ತಿರುಗುತ್ತದೆ.

'ಬುದ್ಧಿ ಸಿದ್ಧಿ ಬುದ್ಧಿ ಪ್ರದಾಯಕ' ನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತ ಕವಿ, ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗೃಹೀಣಿಯ ಆಳ್ವಿಕೆಯಡಿ ಅಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿ ಬಾಳುವ ತನ್ನ ಅಸಹಾಯಕತೆಯನ್ನು ಹಾಸ್ಯಮಯವಾಗಿ ತೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಅಸ್ವತಂತ್ರ ಕವಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಗಣೇಶ ವಿನೋದಗೈದು ಮದುವೆಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಕವಿಗೂ, ಗಣಪತಿಗೂ ಮಾತುಕತೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಸವಿಯೇ ಸವಿ.

ಭೂತಗಣಗಳನ್ನು ಗಣಪತಿಯು ಹೇಗೆ ತನ್ನ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವನೆಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇನ್ನು ಗಣಪತಿಗೆ ಕಡುಬಿನ ಕಡೆ ಗಮನ ಹೊರಳುತ್ತದೆ. ಕವಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಸಲು, ಆ ವೇಳೆಗೆ ಗೃಹೀಣಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಆಣೆ ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿನಾಯಕನು ನೈವೇದ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಸಂತ್ಸಪ್ಪಿವಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಕವಿಗೆ ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಿವನ ನಾಟ್ಯ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಆ ಮಹೇಶ ಪುತ್ರನಿಂದಲೇ ಕೇಳಿ ತಿಳಿಯಬೇಕೆನ್ನುವ ಹಂಬಲ. ತಮ್ಮ ಆ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ ಗಣಪತಿಯು ಶಿವನ ತಾಂಡವ ನೃತ್ಯವನ್ನು ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವನು. ಆ ನಿರೀದಾದ ವರ್ಣನೆಯೊಂದಿಗೆ ಗಣಪತಿಯು ಮೈಮರೆತಿರಲು ಕವಿಗಳೂ ದಿಜ್ಜೂಡರಾಗಿರುವರು. ಕಡೆಗೆ ಈ ಈಶಪುತ್ರ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅಂತರ್ಧಾನನಾಗುವನು. ಕವಿಗೆ ಭಾವದ ಸಂಪತ್ತು ತುಂಬ ತುಳುಕಿರಲು 'ಓಂ ಶಿವಮಸ್ತು' ಎಂದು ಕೃತಾರ್ಥರಾಗಿ ವಿರಮಿಸುವರು.

ಬೇಂದ್ರೆ ಕಂಡ ಬೆನಕೆ
 ಶಾಂತಿರಸವೇ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮೈದೋರಿತಣ್ಣ, ಇದು ಬರಿಯ ಬೆಳಗಲ್ಲೋ ಅಣ್ಣ ಎಂದು ಬೆಳಕಿಗೆ ಹೊಸ ರೂಪ ಕೊಟ್ಟು ಹಾಡಿದವರು ಬೇಂದ್ರೆ. 'ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ ಸ್ವಾರ್ಥವಿಲ್ಲ ಇದು ಬರೀ ಭಾವಗೀತೆ' ಎಂದು ಭಾವಗೀತೆಗೆ ಹೊಸತನ ಇತ್ತವರು.

ನಾಕುತಂತಿ, ನಾದರೇಲೆ , ಗಂಗಾವತರಣ, ಸಖೀಗೀತ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಮೌಲಿಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ ಹಾಗೂ ಶ್ರಾವಣದ ಕವಿ ಎಂದೇ ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದ ವರಕವಿ ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಕಾಣುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನನ್ಯ.

ಸಂಪ್ರದಾಯದಿಂದ ವಿಘ್ನವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಹದಿನೈದು ಕವನಗಳನ್ನು ಅವರು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೋಲ್ಗೋಟಕ್ಕೆ ಮಂಗಳಾರತಿಯ ಹಾಡು, ಭಜನೆ ಸರಳ ಕವಿತೆಗಳಂತೆ ಕಂಡರೂ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ 'ಹೊಸ ಕಾಲ'ದ ತುಡಿತವಿದೆ.

ಬೆನಕನನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ, ಬೇಂದ್ರೆ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ 'ತಾ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಕಿ , ತಾ ದೌತಿ ವ್ಯಾಸಯಿಷಿ ಮಹಾಧಾರತವನ್ನು ನುಡಿಯಿತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ಅದರ ಲಿಪಿಕಾರನಾದ ಗಣಪತಿ ಯಾವ

ಲೆಕ್ಕಾಕೆಯಿಂದ ಯಾವ ದೌತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿ ಬರೆದನೋ ಆ ಲೆಕ್ಕಾಕೆ ಹಾಗೂ ದೌತಿಯನ್ನು ತನಗೆ ಕೊಡೆಂದು ಬೇಂದ್ರೆ ಬೆನಕನನ್ನು ಕೇಳುವ ಪರಿಚಯ ಅವರ ಕವನದಲ್ಲಿನ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ತಂತ್ರವೇ ಆಗಲಿ, ಮಂತ್ರವೇ ಆಗಲಿ, ತಂತ್ರ ತಪ್ಪಿದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಅತಂತ್ರ, ಸ್ವಂತ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿಯ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಜ್ಞಾಪಂಚನಾಗುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಉತ್ತರ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಕವನದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಂಡಿದೆ.

ಬೇಂದ್ರೆ ಪೂರ್ವಜರಾದ ವಿಲ್ಲಂ ಭಟ್ಟರು ಸ್ವಪ್ನಾದೇಶಿತರಾಗಿ ರತ್ನಗಿರಿಯಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು ಗಣಪತಿ ಪೂಜಾರಿಗಳಾಗಿ. ಆದರೆ ಈ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆ ಗಣಪತಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯಾರಾಧಕರಾಗಿ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ನವ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು, ಬೇಂದ್ರೆಯವರಿಗೆ ಸಂಖ್ಯಾ ರಹಸ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದನು.

ತಾಯಿ ಅಂಜಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಗ ಗಣಪತಿ ಇವರ ಅನಂದದ ಕಿವಿರವಾದ ಗಂಡಸುಗಳನ್ನು ಬೇಂದ್ರೆ ಮನಕುಂಬಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೂಲಾಧಾರ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದ ಗಣಪತಿ, ಕವಿಗೆ ತನ್ನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ ಬಗೆ ಹೀಗಿದೆ : ನಾನು ಹೊಲಸಿನ ಹೊಲಿಗೆ ಬಿಟ್ಟ ಬಂದ ಸುಗಂಧ : ಭಾರತೀಯ ಪಾರಂಪರಿಕ ದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸಂಬಂಧ ಸೂತ್ರ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದು ಅತ್ಯಂತ ವಿನ್ಯಾಸ ಪ್ರಯೋಗ. ತಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೇರೆಗೆ ಈ ವಿವರಣೆ ಇರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

ಗಣಪತಿಯ ಮದುವೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನಿಜವಿದ್ದು, ಕಾಮನ ಪ್ರೀತಿ-ರತಿಯಾಗುವಂತೆ ; ಶಂಕರನ ಸತಿ ಪಾರ್ವತಿಯಾಗುವಂತೆ; ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಫಲದ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಗಣಪತಿಯೊಂದಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಿ ಜೊತೆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ಹಾದಿ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಅವನಿಂದ ಆಪೇಕ್ಷಿಸಿದ್ದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನವೋ ನವ ಮತಿಯ ಬುದ್ಧಿಯ ದಾನ. ಇದು ಗಣಪತಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿ ಅನುಗ್ರಹ.

ಗಣಪತಿಯ ಉಪಾಸನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾವಿತ್ರ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ಅತಿರೇಕಗಳು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಸಾಗಿದೆ. ವ್ಯವಹಾರ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಗಣಪತಿಯ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಲ್ಲದಿಂದ ಮಾಡಿ, ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅವನ ಕುಂಡಿಯ ಬೆಲ್ಲವನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಘಟನೆ ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಜಾಣತನ ಉತ್ತಮ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ ಎಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಬೇಂದ್ರೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆರಾಧನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧಕರು ಪರರ ಯಾವ ಸುವಿವಸ್ಥೆ ಬಯಸಲಾರರು ಎಂಬ ಸೂಚನೆ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಇಂಥವರಿಗೆ ಗಣಪತಿ ವಿಘ್ನಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸಬೇಕು.

ಗಣಪತಿಯ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಆಯಾಮದ ಕುರಿತು ಚಿಂತನೆ ಬಂದು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ. ತಂತಿ ಎಂಬುದು ಜೀವನದ ಸೂತ್ರ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಜೀವನ ಸೌಖ್ಯಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಸೂತ್ರಗಳಿರುತ್ತವೆ, ಹೊನ್ನು ಹೊಣು ಮತ್ತು ಗಂಡಿನ ದರ್ಪ ಇವು ಮೂರು ಆಯಾಮಗಳು, ಮಿತಿಗಳು. ಇವುಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ದಾಟಿಸಬಲ್ಲವನು ಗಣಪತಿ. ಇವನೇ ನಾಲ್ಕನೇ ತಂತಿ.

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅನ್ನದ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲ. ಅನ್ನವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ,

ಪರರಿಗೆ ಸಿಗಲಾರದಂತೆ ಮಾಡುವ ಧನ ಮೋಹಕರ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯೇ ಇದೆ. ಇದರ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಸಹಭೋಜನ ಸುವಿದ ಸುಬುದ್ಧಿಯ ಉದಯವಾಗಲಿ ಎಂದು ಬೇಂದ್ರೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಡ, ಬಲ, ಮತ್ತು ನೇರ ಸೊಂಡಿಲ ವೈವಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ಕಡಲೆ, ಸಾಸಿವೆ ಕಾಳಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಗಣಪತಿಯ ಬೃಹತ್ ಆಕಾರದ ಮೂರ್ತಿ ಕಿಲ್ಲ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಆಸಮಾನತೆಯಲ್ಲವೆ ಎಂದು ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಗಣಪತಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆಸಮಾನತೆ, ಒಡಕು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ದುರ್ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ವಿರೋಧಿಗಳ ಒಳಸಂಚಿನ ಮೋಸ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಗಣಪತಿಯೇ ಸಮಸ್ತ ಜನತೆಯ ಕಲ್ಯಾಣ ಆಗುವುದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ವಿನಾಯಕ ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರದಾಯಕ ದೈವತ. ಜನರು ವಿದ್ಯಾಸಂಪನ್ನರಾಗಲು ಗಣಪತಿ ಮತ್ತು ಸರಸ್ವತಿ ಕಾರಣರು. ಪ್ರತಿ ಗಣೇಶ ಚೌತಿಸಿಗೆ ಗಣಪತಿ ಮಳೆ ಹಾಗೂ ಬೆಳೆ ಕೊಡಲಿ. ಆ ಅನ್ನ ತಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಜಾಣ, ಸುಬುದ್ಧಿಯ ಸಂತಾನ(ಮಗ, ಮಗಳು) ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಲಿ.

ಬೇಂದ್ರೆಯವರಿಗೆ ದೇವರ ಭಯಕಾರಕ ಭೂಮಿಕೆ ಎಂದೆಂದೂ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೇಡನ್ನು ಬಯಸುವವ ಮತ್ತು ಮಾಡುವವ ದೇವರೇ ಅಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಮಿಚಿತವಾದ ನಿಲುವು. ಸಕಲರಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮದ ಒಲವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶವೇ ದೇವರು ಎಂಬುದು ಅವರ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ.

ಸಕಲ ದೇವತಾ ಆರಾಧನೆಯ ಮುಖ್ಯಗುರಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಭೋಗಲಾಲಸೆ. ಇವನ್ನು ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಹದಿಮೂರು ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಷ್ಟಿಯ ಸಕಲರ ಸಮ್ಮತ ಸಂತೋಷ, ಕಲ್ಯಾಣ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಉಪಾಸಕರು ಬೇಂದ್ರೆ, ಇದು ಬೇಂದ್ರೆ ಕಾವ್ಯದ ಗುರಿ. ಗಣಪತಿ ನಾದ, ಕಲ್ಪನೆಗಳ ಅತಿರೇ.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಪ್ರೇಮದ ಸಂಕೇತವಾದ ತುಟಿಯ ಮುದ್ದು ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾಲಗೆ, ತುಟ ಮತ್ತು ದಂತ (ಹಲ್ಲು)ಗಳ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಅಕ್ಷರ ಉಚ್ಚಾರ ಸಾಧ್ಯ, ಎಲ್ಲ ವರ್ಣಗಳ ವಿಲಾಸವೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಗಣಪತಿಯ ವಾಹನ ಇಲಿ. ಈ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಗಣಪತಿಯೇ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.

ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಅನುಭವ ಅಪ್ರಸ್ತುತ. ಅವರು ನಂದಿದ್ದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಮಾಣ. ಪ್ರತ್ಯಯ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಾಸ, ಜ್ಞಾನ, ಸ್ವಾಮ್ಯಭವ, ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಅಧೀನ ಎಂಬ ಅರ್ಥಗಳಿದ್ದು ಆದರೆ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಗಣಪತಿ ಕವನ ಗುಚ್ಚದಲ್ಲಿ. 'ತುಟ್ಟು ಇರುವಿಕೆ ಸಾವು ಮೀರಿದ ವರತ್ತಯಾಧಾರಿ' ಅಂದಿಶಾತನದತ್ತ ಕಾವ್ಯನಾಮಧಾರಿ ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಶಾಶ್ವತಗೊಳಿಸಲು 'ಬೇಂದ್ರೆ ಕಂಡ ಬೆನಕೆ' ಎಂಬ ವಿದ್ಯಾ ವಿನಾಯಕ ದೇವಾಲಯವು ಅವರ 107ನೇ ಜನ್ಮ ದಿನದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಅರ್ಪಣೆ ಸ್ವರೂಪ ತಾಳಿ ನಿಂತಿದೆ.

ಅಂದಿಶಾತನಯದತ್ತರು ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ ವಿನಾಯಕನನ್ನು ಕುರಿತು ರಚಿಸಿದ 15 ಕವನಗಳು ಈ ದೇವಳದ ಮೈಯಾಗಿ, ಕಪ್ಪು ಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತನೆಗೊಂಡು ಅರಳಿ ನಿಂತಿವೆ.

ಸಾಮೂಹಿಕ ಸಂಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡ ಕೆರೆಗಳು

ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಕುಲಕರ್ತೆ

ಸಾರ್ವಜನಿಕರು, ರೈತರು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದಂತೆ ಜನರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗೊಂಡ ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಲ್ಕಾರು ಬೃಹತ್ ಕೆರೆಗಳ ಹೂಳುವ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ ಫಲ ನೀಡಿದೆ. ಮಳೆಯ ನೀರನ್ನು ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಸುತ್ತಲಿನ ಜನರ ಬದುಕನ್ನು ಹಸನ್ಮುಖಿಸುವ ಸಂಕಲ್ಪದೊಂದಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲೆ ಕುಪ್ಪಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ನಿಡಕೇಸಿ ಕೆರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸ ಅಂದುಕೊಂಡಂತೆ ಸುಗಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಮುಗಿದಿದೆ.

ಈ ಕೆರೆಗಳು ಉಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಕೆರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಹೊಸ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಈ ಕೆರೆಗಳ ಪರಿಷರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಮಳೆಯಾದರೆ, ಬರಡಾಗಿರುವ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಬೆಳೆಯ ವಸುರಿ ಕಾಣುವಂತಾಗುತ್ತದೆ.

350 ಎಕರೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ನಿಡಕೇಸಿ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 288 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ. ಕೆರೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೊಳು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಪೋಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಿರ್ವಹಣೆ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣವಾಗಿ ಕೆರೆಯಂಗಳದಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳುಕೆಂಟೆ, ಜಲಕಸೆ, ಹೂಳಿನಿಂದ ತುಂಬಿ ದುಸ್ಥಿತಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದಾಗಿ ಈಗ ಆಗಾಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ಬದಲಾಗಿದ್ದು, ಸಣ್ಣ ಅಣೆಕಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹೋಲುವಂತಿದೆ. ಜನರ ಬೆವರಿನ ಕೊಚ್ಚಾಂಕರ ರೂಪಾಯಿ ಹಣದಿಂದ ಇಂಥ ಅದ್ಭುತವಾದ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿರುವುದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಮೊದಲು. ಜನರು ಕೆರೆಯ ಕಾಮಗಾರಿ ನಡೆಯಲು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಮೀರಿ ಸಹಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಲು ಇಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗವಿತ್ತಿಗಳಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಜಲದೀಕ್ಷೆ

ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲೆ ಕುಪ್ಪಳಿ ಭಾಗದ ಪ್ರಮುಖರು, ಪ್ರಜ್ಞಾಪಂಚರು, ರೈತರು, ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದ ಸಮಾನ ಮನಸ್ಕರಲ್ಲರೂ ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಿ ನಿಡತೇಸಿ ಕೆರೆ ಹೊಳೆತುವ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಕೊಪ್ಪಳದ ಗವಿತ್ತಿಗಳು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಗವಿಮಠದ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನ ಜಾಗೃತಿಮೂಡಿಸುವ ಜೀವಜಲ ಉಳಿಸಲು ಜನರಿಗೆ ಜಲದೀಕ್ಷೆ ರೂಪಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಮನಗಂಡ ಹಿರಿಯರು ಕೊಪ್ಪಳಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಗವಿತ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಈ ಕುರಿತು ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿದಾಗ ತ್ರಿಶಿಖರ ಮೆಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ, ಇಂಥ ಪುಣ್ಯದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅದಷ್ಟು ತೀವ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಕೈಗೊಳ್ಳಿ, ತಾವು ಕೂಡ ನಿಡತೇಸಿ ಕೆರೆಗೆ ಬರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಆನಿಬಲ ಬಂದಂತಾಯಿತು.

ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ, ತಾಲೂಕು ಅಧಿಕಾರಿ, ಕೃಷಿ ಅಧಿಕಾರಿ, ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿ, ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಭೂವಿಜ್ಞಾನ ಅಧಿಕಾರಿ, ಸರ್ವೆ ಅಧಿಕಾರಿ, ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಸಮಾನ ಮನಸ್ಕರರು ತಾಲೂಕು ಕೆರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೇವಾ ಸಮಿತಿ ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕ್ರೋಢೀಕರಣಕ್ಕೆ ಮುಂದಾದರು.

ನಿರಂತರ ಬರಗಾಲದ ಸಂಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಜನತೆ ಒಂದೆಡೆಯಾದರೆ, ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಹಸಿ ನೀರು ದೊರೆಯದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಂಡು ಬಂದಿತು. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಡತೇಸಿ ಕೆರೆ, ಕಲಾಲಬಂಡಿ ಕೆರೆ, ಕಟ್ಟದಗಿ ಕೆರೆ, ಹುಲಿಯಾಪೂರ ಕೆರೆ, ಹೊಸಳ್ಳಿ ಕೆರೆ, ಹನುಮಗಿರಿ ಕೆರೆ, ಮಿಯಾಪೂರ ಕೆರೆ, ಹನುಮನಗರ ಕೆರೆ, ಬಾದಿಮನಾಳ ಕೆರೆ, ಎರುಪಾಪುರ ಕೆರೆ, ಜಾಗೀರಗುಡದೂರು ಕೆರೆ, ಹಿರೇನಂದಿಪಾಳ ಕೆರೆ, ಮುದ್ದಲಗುಂದಿ ಕೆರೆ, ಮಣಿದಾಳ ಕೆರೆ, ನಾರಿನಾಳ ಕೆರೆ, ಜುಮುಲಾಪುರ ಕೆರೆ, ಮಣಸಗೇರಾ ಕೆರೆ, ತಾವರಗೇರಾ ರಾಯನಕೆರೆ, ಎಲಪಾಪುರ ಕೆರೆ, ಪುರ ಸಂಗನಾಳ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಹಿರಿಯರು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆರೆಗಳಿಂದ ಕೃಷಿ ಜಮೀನು, ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ, ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಜೀವಜಲ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ, ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಮಳೆ ಅಭಾವ ಹಾಗೂ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಪಟ್ಟಣ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸುತ್ತಾ ಬಂದ

ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಬತ್ತಿ ಬರಡಾಗುತ್ತಾ ಬಂದವು.

ಕಳೆದ ಹನ್ನೊಂದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಕೆರೆ ಬತ್ತಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಬರದ ಛಾಯೆ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಪಂಪನಿಲ್ಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ರೈತರು ತೇಗ, ತ್ರಿಗಂಧದ ಮರಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ತರಹೇವಾರಿ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದಿದ್ದರು. ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಎದುರಾದಾಗ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಕೈಹೊತ್ತು ಕುಳಿತ ರೈತರು ಒಂದೆಡೆಯಾದರೆ, ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಬತ್ತಿ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳೇ ಕಳೆದಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಮತ್ತೆ ನೀರಿನ ಬವಣೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಕುಪ್ಪಳಿ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೂ ಕೂಡ ನೀರಿನ ಬವಣೆ ಮಾತ್ರ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ರೋಸಿಹೋಗಿದ್ದ ಪಟ್ಟಣದ ಜನತೆ ಹಾಗೂ ರೈತರಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಯಿತು. ಹಿರಿಯರು ಕಟ್ಟಿದ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಹೂಳಿತ್ತುವ ಮೂಲಕ ಮಳೆನೀರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು.

ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ತಮ್ಮ ತನು ಮನ ಧನದ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಹೊಳು ತೆಗೆದು ಕೆರೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು 65 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಅವಿರತವಾಗಿ ನಡೆಸಿದರು. ಜನ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಯಾವುದೂ ಅಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನಿಡತೇಸಿ ಕೆರೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಾಡಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಂತ ಸದ್ದು ಮಾಡಿದ ಈ ಕೆರೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಗವಿಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯಿತು. ಇವರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳು ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಲು ಮುಂದಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕರು, ಅಂಗಡಿ ಮುಂಗಟ್ಟನವರು, ಹೂವು, ಹಣ್ಣು, ಕಟಂಗ್ ಶಾಪ್‌ನವರು, ಕೂಲಿಕಾರರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ದಿನದ ದುಡಿಮೆಯ ಹಣವನ್ನು ಕೆರೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ದೇಣಿಗೆ ನೀಡಿ ಮನೋ ವಿಶಾಲತೆ ಮೆರೆದಿದ್ದಾರೆ. ವರ್ತಕರು, ಉದ್ಯಮಿದಾರರು, ಮಹಾಧೀಶರು, ನೌಕರರು, ನಿವೃತ್ತ ನೌಕರರು, ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ ಗೃಹಿಣಿಯರು ಮನೆಯ ಜೀರಿಗೆ ಡಬ್ಬಾದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಟ್ಟು ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಕೆರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು, ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳು ಬೃಹತ್ ಗಾತ್ರದ ಹಿಟಾಚಿ ಯಂತ್ರಗಳು, ಟರ್ಪರ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರು. ಕೆರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಒಟ್ಟು ಖರ್ಚು ಅಂದಾಜು ಎರಡು ಕೋಟಿಯಷ್ಟಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯಿಂದ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ದೇಣಿಗೆ:

ಕೆರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಪಟ್ಟಣ ಹಾಗೂ ಕೆರೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಶಾಲೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಒಂದೊಂದು ರೂಪಾಯಿ ದೇಣಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಊರಿನ ಕೆರೆ ಎಂಬ ಮನೋಭಾವ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡುವುದರ ಜತೆಗೆ ನೀರಿನ ಮಹತ್ವ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಇದರ ಹಿಂದಿನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಶಾಲೆಗಳಿಂದ ದೇಣಿಗೆಯ ಮಹಾಪೂರವೇ ಹರಿದುಬಂತು. ಜತೆಗೆ ಸಣ್ಣಮಟ್ಟ ಹಣ್ಣಿನ ಅಂಗಡಿ, ಪಾದರಕ್ಷೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು, ಸ್ವೇಚನರಿ, ಕಟಂಗ್ ಶಾಪ್, ಕಾಯಿಪಲ್ಯೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಸೇರಿದಂತೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಿರಾಣಿ ವರ್ತಕರು, ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು, ಎಪಿಎಂಸಿ ವರ್ತಕರು, ಸಣ್ಣಮಟ್ಟ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು, ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು, ವೃದ್ಧರು, ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರು, ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಣ್ಣಮಟ್ಟ ನೌಕರರು ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು, ರೈತರು, ಮಕ್ಕಳು, ಮಹಿಳೆಯರು ಸೇರಿದಂತೆ ನೆರೆಗಾ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಅನೇಕರು ದೇಣಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ನಿಡತೇಸಿ ಕೆರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮೊತ್ತದಷ್ಟು ಹಿಟಾಚಿ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಕೆಲ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು ಹಿಟಾಚಿ, ಜೆಸಿಬಿ, ಟರ್ಪರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಹೂಳಿತ್ತುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ನೀಡಿದರು. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ನಿಡತೇಸಿ ಕೆರೆ ಹೂಳಿತ್ತುವ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಓದಿದ ವಯೋವೃದ್ಧರು ಇಂಥ ಪುಣ್ಯದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಕೆರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ದೇಣಿಗೆ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಹೃದಯ ತ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಮೆರೆದರು.

ಜಾತಿ ಧರ್ಮ, ಮತ, ಪಂಥಗಳನ್ನು ಕಳಚಿ ಸೇವಾ ಮನೋಭಾವದೊಂದಿಗೆ ಜೀವಜಲ ಉಳಿಸಲು ಪಣತೊಟ್ಟರೆ ಜನಾಂದೋಲನದ ಮುಂದೆ ಎಂಥ ದೃಢ ಶಕ್ತಿ ಬಂದರೂ ಸಹ ಕರಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿತ್ತು.

ಕೆರೆಯ ಕಾಮಗಾರಿಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಉತ್ಸಾಹ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇತ್ತೆಂದರೆ ಕೆಲಸ ಆರಂಭವಾದಾಗಿನಿಂದ ಕೆರೆಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕೊಪ್ಪಳ ಗವಿಮಠವು ಅನ್ನದಾಸೋಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವಹಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಊಟ ಮತ್ತು ಉಪಹಾರ ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟಣ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಲಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಜನರು ಸರದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಹಸರು ನೋಂದಾಯಿಸಿ ಸೇವೆಗೈದದ್ದು ವಿಶೇಷವಾಗಿತ್ತು. ಕೆರೆಯ ಕಾಮಗಾರಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಅನ್ನ ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸಾಕಷ್ಟು ಸೇವಾಕರ್ತರಿಗೆ ನಿರಾಶೆಯಾಗಿದ್ದೂ ಉಂಟು. ಕಾಮಗಾರಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನರಿಗೆ ಆಹಾರ ನೀಡುವುದು ಸರಳವಾದ ಕೆಲಸವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಅವರು ತರುವ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಒತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಳಿಗೆ, ಕರಿಗಡಲು, ಪೂರಿ, ಚಪಾತಿ ಹೀಗೆ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಮಾದ್ರಿ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರೂರಿಸುವಂತಿತ್ತು. ಮದುವೆ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ, ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬ ಮುಂತಾದ ಸವಿ ನೆನಪಿನ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಕೆರೆ ಅಂಗಣದಲ್ಲಿಯೇ ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಹಬ್ಬದ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಊಟ ಒಡಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ವರ್ಣಿಸಲಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು.

ಸುಮಾರು ಮೂರು ನೂರ ಐವತ್ತು ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ನಿಡತೇಸಿ ಕೆರೆ ಕಾಮಗಾರಿ ಮುನ್ನಡೆಸಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬ ಅಳುಕು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿಯವರಲ್ಲಿ ಕಾಡಿತು. ಆದರೆ ನಿರೀಕ್ಷೆಗೂ ಮೀರಿ ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ಸ್ತರಗಳ ಜನರು ಕೈಜೋಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಕೆಲಸ ನಿರಂತರ ಮತ್ತು ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ನಡೆಯಿತು. ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರು, ಶ್ರಮಿಕರು, ಕೆರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿಯ ಸಾಮೂಹಿಕ ಹೋಣೆಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಳಿತ್ತುವ ಕಾಮಗಾರಿ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ನಡೆಯಿತು. ಕೊಪ್ಪಳ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹಿರೇಹಳ್ಳಿ ಪುನಶ್ಚೇತನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸ್ವತಃ ಕೊಪ್ಪಳ ಗವಿಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ತ್ರಿಶಿಖರ ಇಂದಿವರಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಮಹಾಪೂರವೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹರಿದು ಬರುವಂತಾಯಿತು. ಫಲವತ್ತಾದ ಕೆರೆಯ ಹೂಳನ್ನು ರೈತರ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಈ ಎಲ್ಲ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಗಮನಿಸಿದ ಯಿಲ್ಲುಗಾರ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕಲಘಾವಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾದವು. ಸದ್ಯ ಮುಂಬರುವ ಮಳೆಯ ಪ್ರತಿ ಹನಿಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಿದೆ.

ಕೆರೆ ಕಾಯಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಜನರ ಸಂಕಲ್ಪ:

ಮಳೆಯಾದರೂ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ಕೊಳವೆಬಾವಿಗಳು ಬತ್ತಿ ಸುತ್ತಲಿನ ತೋಟಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿನ ದಾಳಿಬೆ, ದ್ರಾಕ್ಷಿ ತೋಟಗಳು ಒಣಗುವ ಹಂತ ತಲುಪಿದಾಗ ಕೆರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದರೆ ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಚಿಂತನೆ ಜನರನ್ನು ತಲುಪಿದಾಗ ಅವಸ್ಥರದ ಮಾತೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ

ಅವಿಷ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕೆರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕನಸು ಕಂಡ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನ ಕಾಯಕಕ್ಕೆ ಟೊಂಕೆ ಕಟ್ಟಿ ನಿಂತರು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆದಂತೆಯೇ... ಎಂದು ಕೆಲವರು ಮೂಗು ಮುಂದಿದ್ದುಂಟು. ಆದಕ್ಕೆ ಕಿವಿಗೊಡದ ಜನ ಕೆರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜಲಸಾಕ್ಷರರಾಗುವ ದೃಢಸಂಕಲ್ಪ ತಾಳಿದರು.

ಮಳೆ ನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಜಲಸಂರಕ್ಷಣೆಯಂತಹ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಸಾಕ್ಷಿಪ್ರಜ್ಞೆ ಜಾಗೃತಗೊಂಡಿದೆ. 'ನಮ್ಮ ಕೆರೆ ನಮ್ಮ ಶ್ರಮ' ಘೋಷವಾಕ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಓರಿಯರು, ಕಿರಿಯರು, ರೈತರು, ಮಹಿಳೆಯರು, ಮಕ್ಕಳು, ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು, ಮತ್ತು ಶ್ರಮದಾನಕ್ಕೆ ಮುಂದಾದರೆ, ದೂರ ದೂರದ ಅನೇಕ ಮಹಮಾನೃದುಗಳೂ ಜನರ ಈ ಸಮಾಜಮುಖಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಅಶೀರ್ವಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೆ ನೀಡಿ ಹಾರೈಸಿದರು.

ಕೆರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಚಾರ ಬಂದಾಗ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಜನ ಉದಾಸೀನ ಮಾಡಿದ್ದುಂಟು. ಆದರೆ, ಕೆರೆ ಕಾಯಕದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿ, ಕಳಕಳ ಮೆರೆಯುವ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಕಾಯಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೂ ಜಾಗೃತಿಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಕೊಪ್ಪಳದ ಗವಿತ್ತಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯ ಶಿಸ್ತುಯಾದರು. ಮಹದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಪಾದಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಳೆಯದ ಇವರು, ಲುಂಗಿ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಎನ್ನದೆ ಕೆರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸ್ವತಃ ಹೆಗಲುಗೊಟ್ಟು ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧದೊಂದಿಗೆ ಜನರನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ. ಬಿಸಿಲು-ಗಾಳಿ ಎನ್ನದೆ ಅವರು ಜನರ ನಡುವೆಯೇ ಇದ್ದು, ಪ್ರೇರಣಾಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಜನರ ಮನ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳಿಸಿದರು ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಅಭಿಮಾನದ ಮಾತು.

ಈ ಕೆರೆ ಕಾಯಕವು ಒಡೆದು ಹೋದ ಜನರ ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಒಂದಾಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಬದಲಾವಣೆ ಪಥದಲ್ಲಿ ಜನ ಸಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಈ ಕೆರೆ ಕೆಲಸ ಎಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ ಅಲ್ಲ. ಕೆರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಆಲೋಚನೆಗಳ ಬದಲು ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿವೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕೆರೆ ಕಾಯಕಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅದು ಇಡಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಯಿತು. ಶಾವರಗೇರಿಯ ರಾಯನ ಕೆರೆ, ಯಲಬುರ್ಗಾ ಪಾಲ್ವೂರಿನ ಕೆಲವು ಕೆರೆ, ಗಂಗಾವತಿಯ ದುರ್ಗಮ್ಮ ಬೃಹತ್ ಕಾಲುವೆ, ಕೊಪ್ಪಳ ಪಾಲ್ವೂರಿನ 23 ಕಿ.ಮೀ ಉದ್ದದ ಹಿರೇಹಳ್ಳದ ಮನಶ್ವೇತನ ಆರಂಭಗೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಊರುಗಳ ಜನರಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿ ಆಲೋಚನೆ ಬಂದು ಹಲವಾರು ಸಣ್ಣಮಟ್ಟ ಕೆರೆಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡಿವೆ. 'ಕೆರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವುದರ ಓಂದ ಯಾರದೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಅಡಗಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯ ರೈತರು, ಜನರ ಬದುಕು ಹಸನಾಗಬೇಕು. ಜಲ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಭವಿಷ್ಯದ ಒಲೆಗಳಿಗೆ ನಾವು ಉತ್ತರದಾಯಿಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜನರು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ'

ವಿವಿಧ ಕಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಲ ಸಾಕ್ಷರತೆ

ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕೆರೆಯ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೇವಲ ಆದೊಂದು ಕೆಲಸವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಿಲ್ಲ... ಆದೊಂದು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿ ಹಾಡುಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು, ಕಥೆಗಳು ಜನಪ್ರಿಯವಾದವು, ನೀರಿನ ಮಹತ್ವ ಸಾರುವ ಘೋಷಣೆಗಳು ಹೊರ ಬಂದವು. ಇವು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನಕ್ಕೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೆರೆಯ ಮಡಿಲಿಗೆ ಕರೆತಂದು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಮಹತ್ವ, ಮಳೆ ನೀರು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಅಂತರ್ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಂತಹ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪಾಠ ಮಾಡಿದರು.

ಕುಷ್ಟಗಿಯ ಅಜಯ ಅಕ್ಷರ ಎಂಬ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಶಾಲೆ ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಮಹತ್ವ ಸಾರಲು ಕಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಏರ್ಪಡಿಸಿತ್ತು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳು, ಶಿಕ್ಷಕರು, ಪಾಲಕರು ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾದ 1ಲಕ್ಷ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ದೇಣಿಗೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕೆರೆ ಮನಶ್ವೇತನಕ್ಕೆ ನೀಡಿ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಮೆರೆದರು. ಹೀಗೆ ಕುಷ್ಟಗಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕೆರೆಯು ತನ್ನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಒಡಲಿನಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣದ ನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದೆ.

ಎಂದು ಕೆರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ ಬಳೂಟಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಭಗೀರಥ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಿಂಗ್ ಭೇಟಿ:

ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಭಗೀರಥ ಎಂದೇ ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಿಂಗ್ ಅವರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕೆರೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರು. 'ಜೈಪೂರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಾಜೋಡಿಯಾ ಗ್ರಾಮದವನಾದ ನಾನು ನೀರಿಗೆ ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರ ತರಲು ಕೆರೆ ಹೊಳೆತುವ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ 17ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದೆ. ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಅನೇಕ ಸಭೆ ನಡೆಸಿ ಅವರ ಮನವೊಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅವರ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಕೆರೆ ಹೊಳೆತುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಂದಾದೆವು. ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಇಂದು ರಾಜೋಡಿಯಾ ಗ್ರಾಮದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ 50 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿನ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆರೆ ತುಂಬಿ, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶ ಹಸಿರಿನಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾಯಿತು. ಜಾನುವಾರು, ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಜೊತೆಗೆ ಸಮೃದ್ಧ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಕೊಂಡರ ತಪ್ಪಿತು. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೆರೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಹಳೇ ಭಾವಿಗಳೆಲ್ಲ ತುಂಬಿಕೊಂಡವು' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದ ಜನರಿಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಉತ್ತೇಜನ ತುಂಬಿದರು.

ರೈತರಿಗೆ ವರವಾದ ಫಲವತ್ತಾದ ಮಣ್ಣು :

ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಫಲವತ್ತಾದ ಹೂಳನ್ನು ರೈತರು ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಟಿಪ್ಪರ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಫಲವತ್ತಾದ ಮಣ್ಣು ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಫಸಲು ಬೆಳೆಯಲು ರೈತರಿಗೆ ವರದಾನವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ.

ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವಿಗಾಗಿ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಕಿಸಾನ್ ಸಮ್ಯಾನ್ ನಿಧಿ ಯೋಜನೆ

ಬಿಂದುಚಾಲ

ರೈತರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನೀಡಲು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿರುವ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಕಿಸಾನ್ ಸಮ್ಯಾನ್ ನಿಧಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ತುಂಬಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಇಂಟು ನೀಡಿರುವ ರಾಜ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯದ ರೈತರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿದ್ದು ಇದು ರಾಜ್ಯದ ರೈತರ ಪಾಲಿಗೆ ಆಶಾಕಿರಣವಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಲ್ಪ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ರೈತರಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಭಿಮಾನದ ಬದುಕು ಕಟ್ಟಿಕೊಡಲು ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟಗಳಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡುವ ಘನ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಇದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಿಸಾನ್ ಸಮ್ಯಾನ್ ಎಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಆರಂಭ ಮಾಡಿದೆ.

ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ತುಂಬಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ರೈತರ ಖಾತೆಗಳಿಗೆ ಜಮೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯದ ರೈತರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ರಾಜ್ಯದ ರೈತರ ಪಾಲಿಗೆ ವರದಾನವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಕಿಸಾನ್ ಸಮ್ಯಾನ್ ನಿಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು 2019 ರ ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡನೆಯಾದ ಮಧ್ಯಂತರ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಘೋಷಿಸಿತ್ತು. 2018 ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ 1 ರಿಂದ ಪೂರ್ವಾಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮೊದಲ ವರ್ಷಕ್ಕಾಗಿ 20 ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿದೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ 2019-20 ನೇ ಸಾಲಿಗೆ 75 ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿದೆ.

ಏನಿದು ಕಿಸಾನ್ ಸಮ್ಯಾನ್ ?

ರೈತರಿಗೆ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗಲು ವಾರ್ಷಿಕ ಆರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ನೀಡುವ ಯೋಜನೆ ಇದಾಗಿದೆ.

2019 ರ ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡನೆಯಾದ ಮಧ್ಯಂತರ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ ಹೊಂದಿರುವವರಿಗೆ ಈ ನೆರವು ನೀಡುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. 2019 ರ ಜುಲೈ 5 ರಂದು ಮಂಡನೆಯಾದ ಕೇಂದ್ರ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ನೆರವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ರೈತರಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುವುದಾಗಿ ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು.

ಕಿಸಾನ್ ಸಮ್ಯಾನ್ ಗುರಿ:

ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಲು ಬೇಕಾಗುವ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ ಖರೀದಿ, ಅಗತ್ಯ ಸಾಧನ, ಸಲಕರಣೆ ಖರೀದಿ, ರಸಗೊಬ್ಬರ ಖರೀದಿ, ಕೀಟ

ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಆರ್ಕರಾದ ರೈತ ಮೃತಪಟ್ಟಲ್ಲಿ ಆತನ ವಾರಸುದಾರರಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆ ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಸಾವಿನ ಹೊರತು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಲಾಭ ಇತರರಿಗೆ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಭೂಮಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರೆ ಅಥವಾ ದಾನ ನೀಡಿದರೆ ಹೀಗೆ ಇತರ ಕಾರಣಗಳಿಗೆ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆತನ ಬದಲಾದರೆ ಆಗ ಯೋಜನೆಯ ಲಾಭ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ನಾಶಕ, ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಖರೀದಿಗಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಎಲ್ಲಾ ರೈತರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನೀಡುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಿಸಾನ್ ಸಮ್ಯಾನ್:

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಬಿ.ಎಸ್.ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ ಅವರು ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡುವ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಎರಡು ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಜ್ಯದ ಸುಮಾರು 31 ಲಕ್ಷ ರೈತರಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಲಾಭ ಸಿಗಲಿದೆ. ಮೊದಲ ಕಂತಿನ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು 15 ರಿಂದ 20 ದಿನಗಳೊಳಗೆ ಜಮೆ ಮಾಡಲು ಕ್ರಮಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಿಸಾನ್ ಸಮ್ಯಾನ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ನೀಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರು.

ರಾಜ್ಯದ ಅರ್ಹ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಖಾತೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ನೀಡುವ ಮೊದಲ ಕಂತಿನ 2000 ರೂ ಗಳನ್ನು ಜಮಾ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಬಿ.ಎಸ್.ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ 2019 ರ ಆಗಸ್ಟ್ 14 ರಂದು ಯೋಜನೆಗೆ ಜಾಲನೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಅರ್ಹ ರೈತರ ಖಾತೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಆರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಜಮಾ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಸಹ ಎರಡು ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ತಲಾ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅರ್ಹ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಆರು ಸಾವಿರ ರೂ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರೂ ಸೇರಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಫಲಾನುಭವಿಗಳು:

ಅರ್ಹ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ ಹೊಂದಿರುವ ರೈತನ ಹೆಸರು, ಲಿಂಗ, ಸಮುದಾಯ, ಆಧಾರ್ ಸಂಖ್ಯೆ, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆ ಸಂಖ್ಯೆ, ಮೊಬೈಲ್ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ ಇಂತಿಷ್ಟೇ ಇರಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಯಮವೇನಿಲ್ಲ.

ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವ ಗಂಡ, ಹೆಂಡತಿ, 18 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಗ / ಮಗಳು ಇರುವ ಕುಟುಂಬ 2019 ರ ಫೆಬ್ರವರಿ 1 ಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಭೂ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿರುವ ಹಿಡುವಳಿದಾರರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು. ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಬಳಿಕ ಹೊಸ ಹಿಡುವಳಿದಾರರನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.

ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಅರ್ಹರಾದ ರೈತ ಮೃತಪಟ್ಟಲ್ಲಿ ಆತನ ವಾರಸುದಾರರಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆ ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಸಾವಿನ ಹೊರತು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಲಾಭ ಇತರರಿಗೆ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಭೂಮಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರೆ ಅಥವಾ ದಾನ ನೀಡಿದರೆ ಹೀಗೆ ಇತರ ಕಾರಣಗಳಿಗೆ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆತನ ಬದಲಾದರೆ ಆಗ ಯೋಜನೆಯ ಲಾಭ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಶಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಆಧಾರಿತ ಜಮೀನು ಒಡೆತನವಿರುವವರ ಫಲಾನುಭವಿ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾನದಂಡ ಅನುಸರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ರೈತರಾಗಿದ್ದು ಪಹಣಿ ಇತ್ಯಾದಿ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಭೂಹಿಡುವಳಿ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿದ್ದರೂ ಕೆಲವು ರೈತರಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

- ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವವರು / ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದವರು
- ಹಾಲಿ / ಮಾಜಿ ರಾಜ್ಯ / ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವರು
- ಹಾಲಿ / ಮಾಜಿ ಪಾಲಿಕೆ ಸದಸ್ಯರು / ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
- ಹಾಲಿ / ನಿವೃತ್ತ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು
- ಮಾಸಿಕ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಓಂಚಣಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವವರು (ಗ್ರೂಪ್ ಡಿ / ನಾಲ್ಕನೇ ದರ್ಜೆ / ಮಲ್ಟಿ ಟಾಸ್ಟಿಂಗ್ ಸ್ಪಾಫ್ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ)
- ಡಾಕ್ಟರ್, ಎಂಜಿನಿಯರ್, ವಕೀಲ, ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕ, ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಟ್ ಮೊದಲಾದ ವೃತ್ತಿನಿರತರು
- ಕಳೆದ ಪರಿಶೀಲನಾ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ (ಅಸೆಸಿಂಗ್ ಇಯರ್) ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಸಿದವರು (ಕುಟುಂಬದ ಯಾರೊಬ್ಬರಾದರೂ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಕುಟುಂಬ ಅರ್ಹವಾಗುವುದಿಲ್ಲ)

ಈ ಯೋಜನೆಯ ಲಾಭ ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹರಲ್ಲ.

- ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಲಾಭ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕುಟುಂಬ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಯೋಜನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿ ದೊರೆತರೆ ಅಥವಾ ಅವರು ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿದಾರರಾದರೆ ಅಥವಾ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾದರೆ, ಆಗ ಅಂದಿನಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ನೆರವನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಗ್ರೂಪ್ ಡಿ / ನಾಲ್ಕನೇ ದರ್ಜೆ / ಮಲ್ಟಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಸ್ಟಾಪ್ (ಬಹು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ) ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾಗಬಹುದು.
- ಯಾವುದೇ ಕುಟುಂಬ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಕುಟುಂಬಗಳು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಲಾಭ ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹವಾಗಿದ್ದು, ಅದು ನಗರ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೆರವು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕೃಷಿಯೇತರ ಭೂಮಿಗೆ ಈ ನೆರವು ಅನ್ವಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆ ನಡೆಸದೇ ಇತರೆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಈ ಯೋಜನೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ತಪ್ಪು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದಲ್ಲಿ:

ಒಂದು ವೇಳೆ ತಪ್ಪು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿ ಯೋಜನೆಯ ಲಾಭ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಸುಳ್ಳು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದ ಕೊಡಲೇ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೆರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಹಿಂದೆ ನೀಡಿರುವ ನೆರವನ್ನೂ ಸಹ ವಾಪಸ್ ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ದಾಖಲೆಗಳು:

ಆಧಾರ್ ಕಾರ್ಡ್ : ದೊಡಲ ಕಂಟಿನ್ ನೆರವು ಜಮಾ ಮಾಡಲು ಆಧಾರ್ ಸಂಖ್ಯೆ ನೀಡಲು ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಉಳಿದ ಕಂಟಿನ್ ನೆರವು ಪಡೆಯಲು ಆಧಾರ್ ಕಾರ್ಡ್ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ.

ಮೊದಲ ಕಂಟಿನಲ್ಲಿ ಗುರುತು ಪಾತ್ರಿ ಪಡಿಸಲು ಆಧಾರ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಚುನಾವಣಾ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿ, ವಾಹನ ಚಾಲನಾ ಪರವಾನಗಿ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ / ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕೃತ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿ ಒದಗಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಉಳಿದ ಕಂಟಿನ್‌ಗಳಿಗೆ ಆಧಾರ್ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆ ಹೊಂದಿರುವುದು ಕಡ್ಡಾಯ. ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೆರವನ್ನು ರೈತರ ಖಾತೆಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಜಮಾ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಗದು ನೀಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಮೊದಲ ಕಂಟಿನ್ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ 2020 ರ ಮಾರ್ಚ್‌ವರೆಗೂ ಜಮ್ಬು ಕಾಶ್ಮೀರ, ಅಸ್ಸಾಂ, ಮೇಘಾಲಯ ರಾಜ್ಯಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಆಧಾರ್ ಕಾರ್ಡ್ ನೀಡುವುದರಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ರಾಜ್ಯ / ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಧಾರ್ ಕಾರ್ಡ್ ಹೊಂದಿರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡಿ, ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಇತರ

ಮೊಬೈಲ್ ಆಪ್

ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಕಿಸಾನ್ ಸಮಾನ್ ನಿಧಿ ಯೋಜನೆ ಚುರುಕುಗೊಳಿಸಲು ಮೊಬೈಲ್ ಆಪ್ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲು ಭೂ ಮಾಪನ ಮತ್ತು ಭೂ ದಾಖಲೆ ಇಲಾಖೆ ಸಜ್ಜಾಗಿದೆ. ಇದರಡಿ ಗ್ರಾಮ ಲೆಕ್ಕಿಗ ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಯ ರೈತರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿ ಜಮೀನಿನ ಸರ್ವೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಮೊದಲಾದ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದು ಆಪ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಬೇಕಿದೆ. ನಂತರ ಹೀಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಇಲಾಖೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಿದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ರೈತರ ಮಾಹಿತಿ ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಗುರುತಿನ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದೆ.

ಆಧಾರ್ ಕಾರ್ಡ್ ಸಹಿತ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಂತರ ಅರ್ಹ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಆನ್ ಲೈನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅರ್ಜಿ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ / ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

ಕುಂದುಕೊರತೆ ನಿವಾರಣಾ ಕೇಂದ್ರ

ಕಿಸಾನ್ ಸಮಾನ್ ನಿಧಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಅರ್ಹ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಹೆಸರು ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗದಿದ್ದರೂ, ನೆರವಿನ ಹಣ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗೆ ಜಮೆಯಾಗದೇ ಇರುವುದು ಮೊದಲಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ನಿವಾರಣೆಗಳಾಗಿ ಕುಂದುಕೊರತೆ ನಿಗಾ ಮತ್ತು ನಿವಾರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವಂತೆಯೂ ಸಹ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಡಿ ಸಲ್ಲಿಕೆಯಾಗುವ ದೂರುಗಳನ್ನು ಎರಡು ವಾರದೊಳಗೆ ಪರಿಹರಿಸುವಂತೆಯೂ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಲ್ಲದೇ ಜಿಲ್ಲಾ, ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಗಾ ವಹಿಸಲಾಗುವುದು. ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಂಪುಟ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಪರಾಮರ್ಶೆ ಸಮಿತಿ ಇರಲಿದೆ. ಯೋಜನೆಯ ಸಮರ್ಪಕ ಅನುಷ್ಠಾನದ ನಿಗಾ ವಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯ ಸಾಧಿಸಲು ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯ / ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನೋಡಲ್ ಇಲಾಖೆ ಇರಲಿದೆ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ

ರೈತರ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಒಂದೆಡೆ ಲಭ್ಯವಾಗಲು ಆನ್‌ಲೈನ್ ವೇದಿಕೆ ಇದ್ದು, ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ ಪಿಎಂ ಕಿಸಾನ್ ಡಾಟ್ ಎನ್‌ಐಸಿ ಡಾಟ್ ಇನ್ ಆಡಿ ರೈತರ ವಿವರಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅರ್ಹ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಜಾಲತಾಣದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಪಂಚಾಯತ್ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲೂ ಪಟ್ಟಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ, ರೈತ ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರ, ಬಾಹೂಜಿ ಸೇವಾ ಕೇಂದ್ರ, ಅಟಲ್ ಜಿ ಸೇವಾ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಪಿ ಎಂ ಕಿಸಾನ್ ಸಹಾಯವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ 011-23381092; ಇಮೇಲ್ ವಿಳಾಸ : pmkisanict@gov.in

370ನೇ ವಿಧಿ ಅಸಿಂಧು: ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ನವೋದಯ

ಗೀತಾ ಗುರು

ಆಗಸ್ಟ್ 15 ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವಿಜಯದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮಹತ್ವದ ದಿನವಾದರೆ, ಆಗಸ್ಟ್ 5 ಕಾಶ್ಮೀರದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವಿಜಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದ ದಿನ. ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹ ಸಚಿವ ಅಮಿತ್ ಶಾ, ಜಮ್ಬು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರ ನೀಡಿದ್ದ ಸಂವಿಧಾನದ 370 ಹಾಗೂ 35 'ಎ' ವಿಧಿಯನ್ನು ಅಸಿಂಧುಗೊಳಿಸಿರುವುದಾಗಿ 2019ರ ಆಗಸ್ಟ್ 5ರಂದು ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸಿದರು. ಅದರಂತೆ ಈ ಬಾರಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ಸವದಂದು ಜಮ್ಬು- ಕಾಶ್ಮೀರ, ಲಡಾಖ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ತ್ರಿವರ್ಣ ಧ್ವಜ ಹಾರುವುದರೊಂದಿಗೆ ಅಖಂಡ ಭಾರತದ ಕನಸು ನನಸಾಯಿತು.

ಜಮ್ಬು ಕಾಶ್ಮೀರವನ್ನು ಎರಡು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಭಜಿಸುವ ಮಸೂದೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ರಾಮನಾಥ್ ಕೋವಿಂದ್ ಅವರು ಆಗಸ್ಟ್ 9 ರಂದು ಸಹಿ ಮಾಡಿದರು. ಇದರನ್ವಯ, 2019 ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 31 ರಿಂದ ಜಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ಜಮ್ಬು ಕಾಶ್ಮೀರ ಹಾಗೂ ಲಡಾಖ್ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರಲಿವೆ.

ಜಮ್ಬು ಕಾಶ್ಮೀರವು ಶಾಸನಸಭೆ ಸಹಿತವಾದ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶವೆನಿಸಲಿದೆ, ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಜಮ್ಬು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಶಾಸನಸಭೆಯು ಗರಿಷ್ಠ 107 ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ವಿಂಗಡಣೆಯ ಬಳಿಕ ಆ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು 114ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು. ಇಲ್ಲಿನ 24 ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಆಕ್ರಮಿತ ಕಾಶ್ಮೀರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರುವುದರಿಂದ ಅವು ಪಾಲಿ ಉಳಿಯಲಿವೆ. ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಮತ್ತು ಲೇಕ್ ಬೆಲ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಲಡಾಖ್ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಜಮ್ಬು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಐವರು ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಲಡಾಖ್‌ನ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಇರುತ್ತಾರೆ.

ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರ ಏನು ಮತ್ತು ಏಕೆ ?

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರ 500 ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು ಭಾರತದೊಂದಿಗೆ ವಿಲೀನವಾದವು. ಆದರೆ ಮುಸ್ಲಿಮರೇ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದ ಕಾಶ್ಮೀರವು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಜತೆ ವಿಲೀನವನ್ನು ಬಯಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜಾ ಹರಿಸಿಂಗ್ ಯಾವ ದೇಶಕ್ಕೂ ಸೇರದೆ, ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಇರಲು ಬಯಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಗೆರಲಾಳು ಕಾಶ್ಮೀರವನ್ನು ಒತ್ತುವರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಅವರಿಂದ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಭಾರತದ ಜತೆ ವಿಲೀನವಾಗಲು ರಾಜಾ ಹರಿಸಿಂಗ್ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ಸಂಬಂಧ 1947ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 26ರಂದು ಹರಿಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಪ್ರಧಾನಿ ಜವಾಹರ ಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ನಡುವೆ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು 'ವಿಲೀನ ಒಪ್ಪಂದ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡುವ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವ ಷರತ್ತು ಈ ವಿಲೀನ ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲೇ ಇತ್ತು.

ಈ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಕ್ಷಣೆ, ವಿದೇಶಾಂಗ ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಮೇಲೆ ಹೇರುವ ಮುನ್ನ ಅಲ್ಲಿನ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಸಮ್ಮತಿ ಪಡೆಯುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಭಾರತದೊಂದಿಗೆ ವಿಲೀನವಾದರೂ ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರವು ಭಾಗಶಃ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜ್ಯವಾಗಿತ್ತು.

ಒಪ್ಪಂದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ರಾಜಾ ಹರಿಸಿಂಗ್, 'ವಿಲೀನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿನ ನನ್ನ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ ಅಥವಾ 1947ರ ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕಾಯ್ದೆಯ ಮೂಲಕ ಬದಲಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಪೂರಕ ಒಪ್ಪಂದದ ಮೂಲಕವಷ್ಟೇ ಅಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು' ಎಂದಿದ್ದರು.

ಈ ಷರತ್ತುಗಳನ್ವಯ, ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡುವ 370ನೇ ವಿಧಿಯನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ, 35 ಎ ವಿಧಿಯನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಅಂದರೆ, ಭಾರತದೊಂದಿಗೆ ವಿಲೀನವಾದರೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಮತ್ತು ತನ್ನದೇ ಆದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಏಕೈಕ ರಾಜ್ಯ ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ.

ಜಮ್ಮು ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ. ಆದರೆ, ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದು ಕುತೂಹಲದ ವಿಷಯ. ಆ ರಾಜ್ಯದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯು 1951ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 31ರಂದು ಮೊದಲ ಸಭೆ ನಡೆಸಿತು. ನಂತರ, 1956ರ ನವೆಂಬರ್ 17ರಂದು ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂವಿಧಾನದ ಅಂಗೀಕಾರದ ಮೂಲಕ, ರಾಜ್ಯದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯು ಅಂತ್ಯಗೊಂಡಿತು. ಆದರೆ ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ 370ನೇ ವಿಧಿಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸುವ ಅಥವಾ ಮುಂದುವರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯು ಯಾವ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

370ನೇ ವಿಧಿಯ ಅಂಶಗಳು

370ನೇ ವಿಧಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದು 1949ರಲ್ಲಿ, 'ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾಯಿತ್ವ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ' ಎಂದು ಈ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿತ್ತು.

- ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರವು ತನ್ನದೇ ಆದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಹೊಂದಲು ಈ ವಿಧಿಯು ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತಿತ್ತು. ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವಿನಾಯಿತಿ ಇತ್ತು.
- ಭದ್ರತೆ, ವಿದೇಶಾಂಗ ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಾತ್ರ ಭಾರತದ ಸಂಸತ್ತು, ಈ ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನು ರೂಪಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು.
- ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಮೇಲೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಮುನ್ನ, ಕಾಶ್ಮೀರ ಸರ್ಕಾರದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯಬೇಕಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು.
- ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯು, ಸಭೆ ಸೇರುವವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿ ಸೂಚಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವಿರುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಿದ ನಂತರ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ.
- ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯು ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ 370ನೇ ವಿಧಿಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಬಹುದು ಎಂದು, 370 ವಿಧಿಯು 3ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಧಿಯು ಸಿಂಧುತ್ವ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಘೋಷಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗೆ 3ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯನ್ನು 'ಪ್ರಧಾನಿ' ಎಂದೂ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನು 'ಸಾದರ್-ಎ-ರಿಯಾಸತ್' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

35 ಎ ವಿಧಿಯ ಅಂಶಗಳು

1954ರ ಮೇ 14ರಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ಅಧೀನದ ಮೂಲಕ 370ನೇ ವಿಧಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ '35 ಎ' ವಿಧಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು.

- ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ನಿವಾಸಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಇದು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ನಿವಾಸಿಗಳು ಮಾತ್ರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಾಸ್ಥಿಯನ್ನು ಖರೀದಿಸಬಹುದು, ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿ ಪಡೆಯಬಹುದು ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು.
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ಸೇರಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರದ ಯಾವುದೇ ನೆರವನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಅಸಂಧು ನಂತರದ ಬದಲಾವಣೆ

- ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರವು ಈಗ ಭಾರತದೊಂದಿಗೆ ಪೂರ್ಣಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾದಂತಾಗಿದೆ. ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಜನರಿಗೂ ಲಭ್ಯವಾಗಲಿವೆ.
- ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಕಾಯಂ ನಿವಾಸಿಗಳು ಅಲ್ಲಿನ ಜಮೀನು, ಉದ್ಯಮ, ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶದ ಮೇಲೆ ಹೊಂದಿದ್ದ ವಿಶೇಷ ಹಕ್ಕು ರದ್ದಾಗುತ್ತದೆ.
- ದೇಶದ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಉದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ ಲಡಾಕ್ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸ್ವರೂಪದ ಉದ್ಯಮ ಅಥವಾ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು.
- ಯಾವುದೇ ನೀತಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರವು ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಿತ್ತು. ಈಗ ಅದರ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ.
- ರಕ್ಷಣೆ, ಸಂವಹನ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿ ಬಿಟ್ಟು ಇತರ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಇತ್ತು. ಈ ವಿಶೇಷ ಅಧಿಕಾರ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.
- ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಜನರಿಗೆ ದ್ವಿ-ಪೌರತ್ವದ ಅವಕಾಶ ಇತ್ತು. ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಜನರನ್ನು ವಿವಾಹವಾದರೆ ಈ ದ್ವಿ-ಪೌರತ್ವ ರದ್ದಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ದ್ವಿ-ಪೌರತ್ವದ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ.
- ಈ ರಾಜ್ಯವು ತನ್ನದೇ ಆದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಜವನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಮುಂದೆ, ತ್ರಿವರ್ಣ ರಜವೇ ಆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- 360ನೇ ವಿಧಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ಅರ್ಥಿಕ ತುರ್ತು ಸ್ಥಿತಿ ಹೇರುವ ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಆದರೆ, ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ ಅಥವಾ ಬಾಹ್ಯ ಆಕ್ರಮಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತುರ್ತು ಸ್ಥಿತಿ ಹೇರುವ ಅವಕಾಶ ಇತ್ತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ 360ನೇ ವಿಧಿಯೂ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.
- ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ (ಆರ್‌ಟಿಐ) ಅನ್ವಯ ಅಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ, ಈ ರಾಜ್ಯವೂ ಆರ್‌ಟಿಐ ಅಡಿ ಬರಲಿದೆ.
- ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಅವಧಿ ಆರು ವರ್ಷ ಇತ್ತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಂತೆ ಐದು ವರ್ಷ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅಸಂಧು ನಂತರ ಆಗಲಿರುವ ಅನುಕೂಲಗಳು:

ಈ ಎರಡೂ ನೂತನ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಈಗ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ವಲಯದಿಂದ ಭರಪೂರ ಬಂಡವಾಳ ಹರಿದುಬರಲಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಲಿದೆ. ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಲಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಿದೆ. ಆಪಾರ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಲಿವೆ. ದೇಶದ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿರುವ ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಜನತೆಯನ್ನು ಇನ್ನು ಸಮಾನತೆಯಿಂದ ಕಾಣಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರನ್ನು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಜೆಗಳು ಎಂದು ಗುರಿ ಮಾಡುವುದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಹೀಗಾಗಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದ ಈ ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಅಧಿಕಾರವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಅನಂತರದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನಡುವೆ ಅಧಿಕಾರ ಹಂಚಿಕೆ ನಡೆಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಸಮ್ಮತಿ ಇತ್ತು.

ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಆದೇಶ:

'ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರ ನೀಡುವ ಸಂವಿಧಾನದ 370ನೇ ವಿಧಿಯನ್ನು, ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಮೂಲಕವಷ್ಟೇ ರದ್ದುಪಡಿಸಬಹುದು' ಎಂದು ಸಂವಿಧಾನದ 370 (3) ವಿಧಿಯು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ರಾಜ್ಯದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯ ರದ್ದಾಗಿರುವ ಕಾರಣ 370ನೇ ವಿಧಿಯು ನೀಡುವ ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರವು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಅಧಿಕಾರವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಹೇಳಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಸಂಕೋಪ್ ಗುಪ್ತಾ ನಡುವಣ ವ್ಯಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಈ ಆದೇಶ ನೀಡಿತ್ತು.

ಕಾಶ್ಮೀರ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಸಂಭ್ರಮ

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಈ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಜನ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಪಂಡಿತರು ಹರ್ಷ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಲಿದೆ ಎಂಬ ವಿಶ್ವಾಸ ಅವರದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಈ ಕ್ರಮವು, ದೇಶದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಏಕತೆಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಿದೆ ಎಂದು ಜಾಗತಿಕ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಪಂಡಿತರ ವೇದಿಕೆ (ಜೆಕೆಪಿಡಿ) ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದೆ. 1990ರ ದಶಕದ ನಂತರ ಗಡಿಪಾರಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ, ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನಿಂತ ಕಾಶ್ಮೀರ ಪಂಡಿತರು, ಈಗ ತವರಿನತ್ತ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಭಾರತ -ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಸಂಬಂಧ:

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಈ ಕ್ರಮದಿಂದ ನೆರೆನು ಪಾಕಿಸ್ತಾನವು ರಾಜಕೀಯ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಯಿತು. ಇಮ್ರಾನ್ ಖಾನ್ ನೇತೃತ್ವದ ಅಲ್ಲಿನ ಸರ್ಕಾರ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಭಾರತೀಯ ಹೈಕಮಿಷನರ್ ಅವರನ್ನು ವಾಪಸು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತಲ್ಲದೆ, ಭಾರತದ ಜೊತೆಗಿನ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಬಂಧವನ್ನೂ ಕಡಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನವಾದ ಆಗಸ್ಟ್ 15 ಅನ್ನು ಕರಾಳ ದಿನವನ್ನಾಗಿಯೂ ಆಚರಿಸಿತು.

ಜಮ್ಮು- ಕಾಶ್ಮೀರ ಕುರಿತ ಭಾರತದ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಅಂತರರಾಷ್ಟೀಯ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿಸಲು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿತ್ತಾದರೂ, ಅದಕ್ಕೆ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲ ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು, ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮುಜುಗರ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಕೈಗೊಂಡರೆ ಅದನ್ನು ರಾಜಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಎದುರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಭಾರತಕ್ಕೆಿದೆ.

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ತನ್ನದೇ ಆದ ಛಾಪು ಮೂಡಿಸಿದ್ದು, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ವ್ಯಾಪಾರ ನಿಬಂಧನೆಯಂತಹ ಕ್ರಮದಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ನಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಈ ಕ್ರಮ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗೇ ಹೆಚ್ಚು ಧಕ್ಕೆ ಉಂಟು ಮಾಡಲಿದೆ.

ಗಡಿಯಾಚೆಗಿನ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಗೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಸರ್ಕಾರ ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ಕೊಟ್ಟ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತವೂ ಈ ಹಿಂದೆ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸಿತ್ತು. 2001ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸಂಸತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಪೆಂಬಲಿತ ಉಗ್ರದ ದಾಳಿ ನಡೆದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತವು

ನಿರ್ಧಾರ ಭಾಗತ: ಬೆಂಬಲಿಸಿದ ಹರಿಸಿಂಗ್ ಪುತ್ರ

ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರವನ್ನು ಕಾಶ್ಮೀರದೊಂದಿಗೆ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಿದ್ದ ರಾಜಾ ಹರಿಸಿಂಗ್ ಅವರ ಪುತ್ರ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮುಖಂಡ ಕರಣ್ ಸಿಂಗ್, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಭಾಗತ: ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳು ಇವೆ ಎಂದರು.

ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಮ್ಮು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಗಡಿ ಗುರುತಿಸಲು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಿದ ನಿರ್ಧಾರ, ಲಡಾಕ್‌ಗೆ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡಿಕೆ ಮತ್ತು 35ಎ ವಿಧಿ ರದ್ದುಪಡಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು.

ಕರಣ್ ಸಿಂಗ್ ಅವರು 17 ನವೆಂಬರ್ 1952 ರಿಂದ 30 ಮಾರ್ಚ್ 1965 ರವರೆಗೆ ಜಮ್ಮು ಕಾಶ್ಮೀರದ 'ಸರ್ದಾರ್ ಎ ರಿಯಾಸತ್' ಆಗಿದ್ದರು. ಆ ಪುದ್ಧೆ ರದ್ದುಗೊಂಡು, 1965ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಜಮ್ಮು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಮೊದಲ ಗವರ್ನರ್ ಆಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದರು.

ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಿಂದ ತನ್ನ ತೈಕಮಿಷನರ್ ಅವರನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕರೆಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಪ್ರಧಾನಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಸರ್ಕಾರದ ಈ ನಿರ್ಧಾರ ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸದ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಳಿಯದ ವಿದ್ಯಮಾನವಾಗಿ ಉಳಿಯಲಿದೆ.

ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳೂ ಇದೆ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನಮಾನ

ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನವು ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. 371ನೇ ವಿಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯದ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತ್ (371), ಅಸ್ಸಾಂ (371ಬಿ), ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ತೆಲಂಗಾಣ (371ಡಿ), ಸಿಕ್ಕಿಂ (371ಎಫ್), ಕರ್ನಾಟಕ (371ಜಿ) ಈ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ, ಉದ್ಯೋಗ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ರಾಜ್ಯವೊಂದರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ, ಈ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನಮಾನಕ್ಕೂ ಕಾಶ್ಮೀರದ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನಮಾನಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಆದರೆ ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್ (371ಎ), ಮಿಜೋರಾಂ (371ಜಿ), ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ (371ಎಚ್) ಮತ್ತು ಮಣಿಪುರಕ್ಕೆ (371ಐ) ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕಿದ್ದ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನೇ ಹೋಲುತ್ತವೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್ ಮತ್ತು ಮಿಜೋರಾಂಗೆ ನೀಡಿದ ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. 371ಎ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ, ನಾಗಾ ಜನ ಸಮಾವೇಶ 1960 ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರದ ನಡುವೆ ಆದ 16 ಅಂಶಗಳ ಒಪ್ಪಂದದಂತೆ ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಆಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. 1963ರಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ದೇಶದ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟು, ಧರ್ಮ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪದ್ಧತಿ, ಆಚರಣೆ, ಸಿವಿಲ್ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ನ್ಯಾಯ, ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಸ್ತಿ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರವನ್ನು 371ಎ ವಿಧಿ ನೀಡಿದೆ. ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲೀ, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಾಗಲೀ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳೂ 371ಜಿ ಪ್ರಕಾರ ಮಿಜೋರಾಂಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದವರು, ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಅಸ್ತಿ ಖರೀದಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಿಬಂಧನೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಾನೂನುಗಳೇ ಇವೆ.

ಇನ್ನು, ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಮಣಿಪುರಕ್ಕೆ ಕಾಶ್ಮೀರ, ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್, ಮಿಜೋರಾಂನಂತೆ ತೀರಾ ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ರಾಜ್ಯಪತಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಮೂಲಕ ಕೆಲವು ನಿರ್ಣಯ, ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಅಪರೂಪದ ಸಾಹಿತಿ

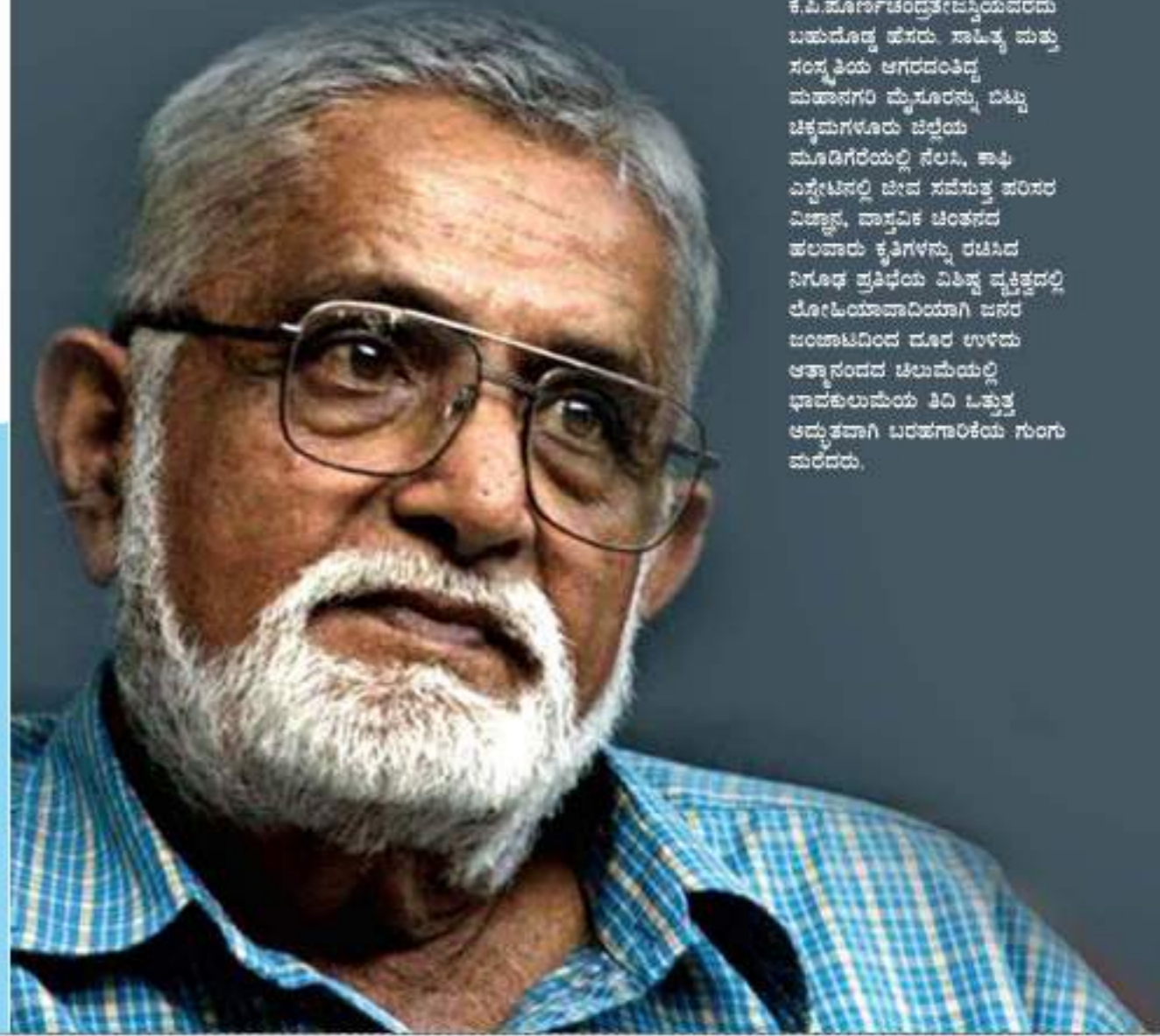
ಕೆ. ಪಿ. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ

ಡಾ. ಸಂಗಮೇಶ ತಮ್ಮನಗೌಡ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಕವಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಮಗ

ಕೆ.ಪಿ.ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರತೇಜಸ್ವಿಯವರದು ಬಹುಮೊದ್ದ ಹೆಸರು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆಗರದಂತಿದ್ದ ಮಹಾನಗರಿ ಮೈಸೂರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೂಡಿಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ, ಕಾಫಿ ಎಸ್ಟೇಟಿನಲ್ಲಿ ಜೀವ ಸಮೇತ ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನ, ವಾಸ್ತವಿಕ ಚಿಂತನದ ಹಲವಾರು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ ನಿರೂಪಣ ಪ್ರತಿಭೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಯೋಗಿಯಾದಿಯಾಗಿ ಜನರ ಬಂಜಾಟದಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದು ಆತ್ಮಾನಂದದ ಚಿಲುಮೆಯಲ್ಲಿ ಭಾವಕುಲುಮೆಯ ತಿಡಿ ಒತ್ತುತ್ತ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಬರಹಗಾರಿಕೆಯ ಗುಂಗು ಮರೆದರು.

ಕುಪ್ಪಳ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೂಡಿಗೆರೆಯಲ್ಲಿ 8ನೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1938ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ, ಕಾಫಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉದ್ಯೋಗ, ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ, ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಚಿತ್ರಕಲೆ ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ಹವ್ಯಾಸವಾಗಿತ್ತು. 2007 ಎಪ್ರಿಲ್ 5 ರಂದು ಅಸ್ತಂಗತರಾದರು.

ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ ಅವರನ್ನು ನಮ್ಮ ನಡುವಿನ ಅಪರೂಪದ ಸಾಹಿತಿ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಅವರು ಕನ್ನಡನಾಡು ಕಂಡಂತಹ 20-21ನೇ ಶತಮಾನದ ನಮ್ಮ ನಡುವಿನ ಅಪರೂಪದ ಸಾಹಿತಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯಷ್ಟು ಕನ್ನಡದ ಕಥಾ ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬರೆದವರಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರವಣಿಗೆ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದರೂ ಅವನ್ನು ಮೀರಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಕೆ.ಪಿ.ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರತೇಜಸ್ವಿಯವರದು ನಿಗರ್ವದಿಂದ ಕೂಡಿದ ವಿಶಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ನಿಜಜೀತನದ ಮಹಾ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ ಸದ್ಗುಣದ್ವಲವಿಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ, ವಿಶಿಷ್ಟತೆ ಹೊತ್ತ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಅಂಶದಂತಿರುವ ಕುತೂಹಲ ಮೂಡಿಸಿರುವ ಸೃಷ್ಟಿ ರಹಸ್ಯ, ಸಾಗರದ ಮಹಾಶಕ್ತಿ, ಪ್ರಾಣಿ-ಪಕ್ಷಿಗಳ ಜೀವನ ಚಿಂತನ, ಹಾವು, ಕಪ್ಪೆ, ಏಡಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಜೀವನದ ರಹಸ್ಯ ಅರಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಭೂಮಿಯ ರಹಸ್ಯ, ಅಗಸದ ಎತ್ತರ-ಬತ್ತರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಕುರಿತು ಅನುಕಂಪ ಎನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಚಿಂತಿಸಿದರು.

ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನ ಕಾಡಿನ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕ್ಯಾಮರಾದಲ್ಲಿ ಸೆರೆಹಿಡಿಯುವುದು ತೇಜಸ್ವಿಯರ ಮತ್ತೊಂದು ಹುಚ್ಚು ಹವ್ಯಾಸವಾಗಿತ್ತು. ವಿವಿಧ ಜಾತಿಯ ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಸರಿಸೃಪಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ತಮ್ಮ ಕ್ಯಾಮರಾದಲ್ಲಿ ಸೆರೆಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕುಪ್ಪಳಿಯ 'ಕವಿ ಮನೆ' ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇವರ ಛಾಯಾಗ್ರಹಣದ ಒಂದು ಆರ್ಟ್ ಗ್ಯಾಲರಿಯನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ನೋಡಲು ಸುಗುತ್ವದ.

ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ ಕೂಡ ಅಪಾರವಾದುದು. ಕರ್ನಾಟಕ, ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ, ಬುಗಾಂ ಕ್ರಾಸ್, ಅಬಚೂರಿನ ಪೋಸ್ಟಾಫೀಸು, ಕಿರಗೂರಿನ ಗಯ್ಯಾಳಿಗಳು,

ಮಾಯೋಲೋಕ, ಕಾಡು ಮತ್ತು ಕೌಯಂ ಇವರು ಬರೆದ ಕಾದಂಬರಿಗಳು, ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ನಿಗೂಢ ಮನುಷ್ಯರು ನೀಳ್ತೆಗಳಾದರೆ, ಪುಲಿಯೂರಿನ ಸರಹದ್ದು, ಅಬಚೂರಿನ ಪೋಸ್ಟಾಫೀಸು, ಕಿರಗೂರಿನ ಗಯ್ಯಾಳಿಗಳು, ಪಾಕಿಕ್ರಾಂತಿ ಇವರ ಕಥಾ ಸಂಕಲನಗಳು.

ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದುದರಿಂದಾಗಿ, ಪರಿಸರದ ಕತೆ, ಮಿಸ್ಟಿಂಗ್ ಲಿಂಕ್, ಸುಪಜ ಕೃಷಿ, ಎರೋಫ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಥೆಗಳು, ಹಕ್ಕಿ-ಪುಕ್ಕ, ಮಿಂಚುಳ್ಳ, ಹೆಜ್ಜೆ ಮೂಡದ ಹಾದಿ, ವಿಸ್ಮಯ, ಫ್ಲೇಯಿಂಗ್ ಸಾಸರ್-ಭಾಗ ಒಂದು ಮತ್ತು ಎರಡು, ನಡೆಯುವ ಕಡೆ -ಹಾರುವ ಎಲೆ, ಇವೇ ಮುಂದಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅವರು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ತೇಜಸ್ವಿಯವರಿಗೆ 1933 ರಲ್ಲಿ "ಅಬಚೂರಿನ ಪೋಸ್ಟಾಫೀಸು" ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಲನಚಿತ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟರೆ, "ತಬರನ ಕಥೆ"ಯು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವರ್ಣಕಮಲ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಭಾಜನವಾಯಿತು. "ಕುಬಿ ಮತ್ತು ಇಯಾಲ"ವು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕಥೆ ಮತ್ತು ಸಂಭಾಷಣೆಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಲನಚಿತ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು.

ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ಕರವಾಲೋ ಕೃತಿಯನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷಿಗೆ ಅದೇ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಡಿ.ಪಿ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಶರ್ಮ ಮತ್ತು ಪದ್ಮಾ ರಾಮಚಂದ್ರ ಶರ್ಮ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗ್ಲಿನ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಕೃತಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಜಪಾನಿ ಮತ್ತು ಮಲಯಾಳಿ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಕರವಾಲೋ ಎಂಬ ಶಿರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಪಿ. ರಾಘವನ್ 2000ರಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದರೆ, ಮರಾಠಿಗೆ ಉಮಾ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಅವರು ಮತ್ತು ತಮಿಳಿಗೆ ಪಿ. ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಉಮಾ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಗೂ, ಲಿವಲಿನ್‌ಜಾಬ್ಲಿ 1998ರಲ್ಲಿ ಪಂಜಾಬಿ ಭಾಷೆಗೂ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಿಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಅವರ ನಿಗೂಢ ಮನುಷ್ಯರು, ತಬರನ ಕಥೆ, ಕುಬಿ ಮತ್ತು ಇಯಾಲ, ತುಕ್ಕೋಜಿ, ಅಬಚೂರಿನ ಪೋಸ್ಟಾಫೀಸು, ಮಾಯಾಮೃಗ, ಸುಪರ್ವ ಸ್ವಪ್ನ, ಬೆಳ್ಳಂದೂರಿನ ನರಭಕ್ಷಕ, ಮತ್ತು ಅವನತಿ ಕೃತಿಗಳು ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಭಾಷಾಂತರಗೊಂಡಿವೆ.

ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ ಅವರು ರಚಿಸಿದ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಅಪಾರ

ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಸಂದಿವೆ. 1981ರಲ್ಲಿ ಕರವಾಲೋ ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದರೆ, 1988ರಲ್ಲಿ ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 1987ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 1989-90ನೇ ಸಾಲಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 1991 ರಲ್ಲಿ ಅಲೆಮಾರಿ ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ಮಹಾನದಿ ನೈಲ್ ಪ್ರವಾಸ ಕಥನಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 1992ರಲ್ಲಿ ಕಿರಗೂರಿನ ಗಯ್ಯಾಳಿಗಳು ಕಥಾ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 1993ರಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಕಾಳಜಿಯ ಒಟ್ಟು ಬರಹಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರದ ಜೀವ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ ವತಿಯಿಂದ ಪರಿಸರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಹಾಗೂ 2001ರಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಸಂದಿವೆ. ಆದರೆ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೆಲವು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅಯ್ಯಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವನ್ನು ಪಡೆಯಲೂ ಮುಜುಗರ ಪಟ್ಟಿದ್ದರು, ಅವರು ಎಂದೂ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಆಸೆಪಟ್ಟು ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಿಸಿದವರಲ್ಲ.

ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿಯವರು ಮೂಡಿಗೆರೆಯ ಕ್ಯಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ತೋಟವೊಂದರ ರೈತರಾಗಿ ಜೀವಿಸಿದರೂ, ಪಕ್ಕಾ ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಬದುಕಿದ ವಿಶಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವು ಅವರದಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಬಹುವರ್ಷಗಳಿಂದಲೇ ಮಾಡಿದ್ದರು. ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಲೋಕದ ಅವಿಷ್ಕಾರಗಳು, ಸಾಧನೆಗಳು ಯಾವುದೋ ನಿಗೂಢ ಲೋಕದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಯಾರಿಂದಲೂ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಂಬಿದ್ದರು.

ಬದ್ಧತೆಯಿಂದ ಬದುಕಿದ ತೇಜಸ್ವಿ :

ಮಹಾಕವಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಮಗನಾಗಿದ್ದರೂ, ಸರಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜೊತೆಗೆ ನಿಷ್ಠುರವಾದಿಯಾಗಿದ್ದರು. ತನ್ನದೇ ವಿಶಿಷ್ಟ ಬದುಕಿನ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಕಲಾದೃಷ್ಟಿ, ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ಜೀವನ ವೈಚಾರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಬರಹಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ

ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿಯವರು ಮೂಡಿಗೆರೆಯ ಕ್ಯಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ತೋಟವೊಂದರ ರೈತರಾಗಿ ಜೀವಿಸಿದರೂ, ಪಕ್ಕಾ ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಬದುಕಿದ ವಿಶಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವು ಅವರದಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಬಹುವರ್ಷಗಳಿಂದಲೇ ಮಾಡಿದ್ದರು.

ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರತೇಜಸ್ವಿಯವರು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ತನ್ನ ತನದ ಬದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಡೀ ಬದುಕು ಸಮೀಪವು. ತಮ್ಮ ತಂದೆಯವರ ಕುರಿತು 'ಅಣ್ಣನ ನೆನಪು' ಎಂಬ ಅತ್ಯಂತವನ್ನು ಬರೆದರು.

ಪರಿಸರದ ಬಗೆಗೆ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ವರೆಗಾದರೂ ಸಹಜ ಅನುಭವದೊಂದಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಜಿರಲೆ, ಜೀರುಂಡೆ, ಜೀನು ಹುಳು ಕಂಡರೆ ಭಯ ಪಡುವ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಭಯ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಪರಿಸರ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇಕು. ಅಗ ಪರಿಸರದೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಅರ್ಥವೂ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ತೇಜಸ್ವಿಯವರಿಗೆ ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯವಾದನದ ಹುಚ್ಚು ಇತ್ತು. ಪೂರ್ಣ ಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿಯವರಿಗೆ ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ, ಚಿತ್ರಕಲೆಯ ಹುಟ್ಟಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯದ ವಾದನ ಮಾಡುವ ಹುಚ್ಚುಗೂ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಕಡಿದಾಳ್ ಶಾಮಣ್ಣ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಅಲೀಮಜಾಫರ್ ಎಂಬುವವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಸಿತಾರ್ ನುಡಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಬಂದು ಸಿತಾರ್‌ನ ತಂತಿ ಹರಿಯುವವರೆಗೂ ನುಡಿಸಿದ್ದರಂತೆ. ಇಂತಹ ಹುಚ್ಚು ಇದ್ದುದರಿಂದಲೇ ಅವರು ನಾಡಿಗಿಂತಲೂ ಕಾಡನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇಷ್ಟಪಡಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ತೇಜಸ್ವಿಯವರಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೇರೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿಯವರು ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಮನಾಗಿಯೇ ಕಂಡರು. ಅವರು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನೂ, ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೂ ಸಮ್ಮಿಲನಗೊಳಿಸಿದರು. ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಹೊಸ ಹೊಸ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡ ವಿಷಯಲೋಕದ ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಒಂದು ಕೃತಿಗಿಂತ ಮತ್ತೊಂದು ಕೃತಿ ಹೊಸತನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಹಲವಾರು ಕೃತಿಗಳು ಹತ್ತಾರು ಸಾರಿ ಮರು ಮುದ್ರಣ ಕಂಡವು.

'ಕನಸುಗಳಲ್ಲದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಭವಿಷ್ಯವಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಹುಡುಕಾಟವಿಲ್ಲದವನು ಸಾಹಿತಿಯಾಗಲಾರನು' ಎಂದು ತೇಜಸ್ವಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ವೈಚಾರಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಅಪೂರ್ವ ಸಾಹಿತಿ ನಮ್ಮವರೆಂಬುದೇ ಸಮಸ್ತ ಕನ್ನಡಿಗರ ಹೆಮ್ಮೆಯಾಗಿದೆ. ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಪಂಚವಿರುವವರೆಗೂ ತೇಜಸ್ವಿ ಬದುಕಿಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ.

ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರದಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ

ವೇಮಗಲ್ ಸೋಮಶೇಖರ್

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿ ಹರಿಜನೋದ್ಧಾರ ನಿಧಿಗಾಗಿ 1933ರಲ್ಲಿ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾ 1934ರ ಜನವರಿ ನಾಲ್ಕರ ಗುರುವಾರದಂದು ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ಅನಂತಪುರದಿಂದ ಹಿಂದೂಪುರಕ್ಕೆ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಆಗಮಿಸಿದರು. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮೀರಾ ಬಹನ್, ಜಮ್ಮಾಲಾಲ್ ಬಜಾಜ್ ಮತ್ತು ಅವರ ಮಗಳು 14 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಹಿಂ(ಉಮಾ) ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರಿದ್ದರು. (ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಸ್ತೂರಿಬಾ ಮತ್ತು ಮಹದೇವ ದೇಸಾಯಿ ಮಣಿಯಲ್ಲಿನ ಯರವಾಡ ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿತರಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣ ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ) ಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಲು ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ರಾಜಸೇವಾ ಪ್ರಸಕ್ತ ಪಾಮಡಿ ಸುಬ್ಬರಾಮಶೆಟ್ಟಿ, ತಿಟ್ಟಮಾರನಪಳ್ಳಿ ಎ.ವೆಂಕಟಪ್ಪ, ಕೆಂಗೇರಿ ಗುರುಕುಲಾಶ್ರಮದ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ರಾಮಚಂದ್ರ, ತಗಡೂರು ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು, ಬೆಂಗಳೂರು ದೇಶೀಯ ವಿದ್ಯಾಶಾಲೆಯ ಜಿ.ಆರ್.ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಕೆ.ವೆಂಕಟರಾಯರೆಡ್ಡಿ ಮುಂತಾದವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹಿಂದೂಪುರಕ್ಕೆ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಹಿಂದೂಪುರದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ,

ಫಲಹಾರ ಮುಗಿಸಿದ ಗಾಂಧೀಜಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆದು ಸುಮಾರು ಎಂಟು ಗಂಟೆ ವೇಳೆಗೆ ಹಿಂದೂಪುರದಿಂದ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಪ್ರವಾಸ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಹಿಂದಾಲಿಸಿದರು. ಮೊದಲಿಗೆ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿನ ವಿದುರಾಶ್ವತ್ಥಕ್ಕೆ ಮಹಾತ್ಮರು ಆಗಮಿಸಿದಾಗ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಎಸ್.ಸಿ.ನಾಗಯ್ಯರೆಡ್ಡಿಯವರು ಪಾರವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ನಿಧಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಗೌರಿಬದನೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ಆಗಮಿಸಿದರು.

ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರದಲ್ಲಿ ಟಿ.ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ, ರುಮಾಲೆ ಚನ್ನಬಸವಯ್ಯ, ರುಮಾಲೆ ಭದ್ರಣ್ಣ, ಮುಗುವಾಳಪ್ಪ ಮತ್ತು ನಾ.ನಂಜುಂಡಯ್ಯ ಮುಂತಾದವರು ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಹೊಮಾಲೆ ಹಾಕಿ ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಅಲ್ಲಿನ ನಾಗರಿಕರು ನೆಲದಾಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯದ ಬಳಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅದ್ವೈತಿಯಿಂದ ಸ್ವಾಗತ ಸಮಾರಂಭ ನಡೆಯಿತು. ಪುರಸಭೆಯವರು ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಭಿಕ್ಷುವತ್ತಳೆ ನೀಡಿ ಸನ್ಮಾನಿಸಿ ಹರಿಜನ ನಿಧಿಗಾಗಿ 200

ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರೆ, ಮಹಿಳೆಯರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ 60 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಪರವಾಗಿ ವಕೀಲ ತಿಮ್ಮಾರೆಡ್ಡಿಯವರು ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಮಾನವತ್ವವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಗಾಂಧೀಜಿ ಸ್ಥಳೀಯರು ತೋರಿದ ಆದರಾಭಿಮಾನಗಳಿಗಾಗಿ ವಂದಿಸಿದರು.

ಆ ಮಾನವತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಹಲವಾರು ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ "ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕೆಳವರ್ಗದ ಜನರಿಗಾಗಿ ನೀವು ಮಾಡಿರುವ ಹ್ಯಾಗ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಿದೆ. ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಕಪುಚುಕ್ಕೆಯನ್ನು ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೊಡೆದು ಹಾಕುವಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಷ್ಟು ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳಿಂದ ಅವರಿನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ. ಅನಕ್ಷರಸ್ವರಾಗಿರುವ ಹರಿಜನರು ಬಡತನದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹರಿಜನರ ಸೇವೆಗಂದೇ ದೀನಸೇವಾಸಂಘ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ ಇಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 800 ಮಂದಿ ಹರಿಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗಾಗಿಯೇ ಇರುವ ಎರಡು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 50 ರಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳು ಹಾಜರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉನ್ನತ ವರ್ಗದ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇತರ ಹಿಂದೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಬೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದು ತಾರತಮ್ಯಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದ ಸಮಾನ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನವು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಮೆಚ್ಚುವಂತಹ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ" ಎಂದು ಆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿಯೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನು ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ನಾಗರಿಕರಾದ ನಾವು ನೀಡಿರುವ ದೇಶಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಮೊತ್ತದಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ 'ನೀವೇನು ಬಡವರಲ್ಲ' ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿ ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ತಮಾಷೆಯಿಂದ ಚುರುಕು ಮುಟ್ಟಿಸಿದರು. ನಂತರ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿವಾಸಿಯಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಅನ್ನಪೂರ್ಣದೇವಿಯವರು ನೀಡಿದ ಚೆನ್ನದ ಜೋಡಿ ಬಳೆಗಳನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾ 'ಇದು ನನ್ನ ಕುಟ್ಟು

1934 ಜನವರಿ 4ರಂದು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿ ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದ ಚಿತ್ರ

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹರಿಜನ ಬಾಲಕ ಬಾಲಕಿಯರಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಅಸ್ವತ್ಥತೆಯ ಭಾವವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮನದಾಳದಿಂದ ಬೇರು ಸಹಿತ ಕಿತ್ತು ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಸ್ವತ್ಥನೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದು ತಪ್ಪು. ಯಾರೊಬ್ಬರು ತಮಗಿಂತ ಕೀಳಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಅವರು ಮರೆಯಬಾರದು. ಅಸ್ವತ್ಥತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಲು ದೇವರು ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನೀಡಲಿ ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹಾರೈಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಲ್ಲವೇ' ಎಂದು ಉದ್ಗರಿಸಿದರು. ಪಟ್ಟಣದ ನೀಡಿದ ಮಾನವತ್ವಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ದೇಶಿಗೆಗೆ ಮಹಾತ್ಮರು ವಂದಿಸುತ್ತಾ "ಅಸ್ವತ್ಥತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಹೃದಯಾಂತರಾಳದಿಂದ ಕಿತ್ತು ಬಿಸಾಡುವಿರಿ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ನನಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಶೇಕಡ 50ರಷ್ಟು ಹರಿಜನ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಹಾಜರಾಗುತ್ತಿರುವರೆಂಬ ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿಗಾಗಿ ನೀವು ಅಭಿನಂದನೆಗೆ ಅರ್ಹರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಹರಿಜನ ಮಕ್ಕಳು ಹರಿಜನ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹಾಜರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತೋರಿಸುವ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮತಮ್ಮಲ್ಲೇ ತೃಪ್ತರಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹರಿಜನ ಬಾಲಕ ಬಾಲಕಿಯರಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಅಸ್ವತ್ಥತೆಯ ಭಾವವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮನದಾಳದಿಂದ ಬೇರು ಸಹಿತ ಕಿತ್ತು ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಸ್ವತ್ಥನೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದು ತಪ್ಪು. ಯಾರೊಬ್ಬರು ತಮಗಿಂತ ಕೀಳಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಅವರು ಮರೆಯಬಾರದು. ಅಸ್ವತ್ಥತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಲು ದೇವರು ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನೀಡಲಿ" ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರು. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಆಡಿದ ಗಾಂಧಿಯವರ ಮಾತನ್ನು ಗಾಂಧಿಯವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಎ.ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರುಮಾಲೆ ಭದ್ರಣ್ಣ ಮತ್ತು ಸಂಗಡಿಗರು ರುಮಾಲೆ ಭದ್ರದಲ್ಲಿ ಪಾದಿ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಆಗ ಸಾವಿರಾರು ಗಾಂಧಿ ಟೋಪಿಗಳು ಏರ್ಪಾದವು. ನಂತರ ಗಾಂಧೀಜಿ ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರದಿಂದ ಯಲಹಂಕದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹೆಂಚಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ(ಸ್ವಾಂಡೆಡ್ಡ್ ಬ್ರಿಕ್ ಅಂಡ್ ಟೈಲ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ) ಮಾಲೀಕರಾದ ಶ್ರೀ ವೇಣುಗೋಪಾಲ ಮೊದಲಿಯಾರ್ ಅವರು ನೀಡಿದ್ದ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ತುಮಕೂರಿನತ್ತ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದರು. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿ ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ಸ್ಥಳವೇ ಈಗಿನ ಗಾಂಧಿನಗರ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ: ಸರ್ಕಾರ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಸ್ಪಂದನೆ

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಭೀಕರ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ತತ್ತರಿಸಿರುವ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಬದುಕು ಹೇಳತೀರದಾಗಿದೆ. ಮನೆ, ಮಠ, ಆಸ್ತಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ನಿರಾಶ್ರಿತರಾಗಿ, ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ನೊಂದಿರುವ ಜನರ ಬಳಿಗೆ ಸ್ವತಃ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರೇ ಹೋಗಿ ಸಾಂತ್ವಾನ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವುದಾಗಿ ಅವರು ಭರವಸೆ ನೀಡಿರುವುದು ಜನರಲ್ಲಿ ಆಶಾಭಾವನೆ ಮೂಡಿದೆ.

ಬರದ ಬೇಗೆಯಿಂದ ತತ್ತರಿಸಿದ್ದ ಕರ್ನಾಟಕ ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದೊದಗಿದ್ದು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಮಳೆಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಬಂದ ಭಾರಿ ಪ್ರಮಾಣದ ನೀರು, ಜೊತೆಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುರಿದ ಭಾರಿ ಮಳೆಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಗ್ರಾಮಗಳು ಜಲಾವೃತವಾದವು. ಅಂತೆಯೇ ಮಲೆನಾಡು, ಕರಾವಳಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಳೆ, ಭೂಕುಸಿತಕ್ಕೆ ತೀವ್ರ ಹಾನಿ ಸಂಭವಿಸಿದೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮುಂದೆ ಮಾನವ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರವಾಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸಾಬೀತು ಮಾಡಿತು.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗಸ್ಟ್ 3 ರಿಂದ 10 ರ ನಡುವೆ ವಾಡಿಕೆಗಿಂತ ಶೇ. 279 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಆಗಿತ್ತು. ಇದು ಕಳೆದ 118 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೇ ದಾಖಲೆ ಮಳೆಯಾಗಿದೆ.

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಪರಿಹಾರ ನಿಧಿಗೆ ನೆರವು ಸಲ್ಲಿಸಬಯಸುವವರು, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಪರಿಹಾರ ನಿಧಿ ಖಾತೆಗೆ ಚೆಕ್, ಡಿಡಿ ಅಥವಾ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮೂಲಕ ದೇಣಿಗೆ ನೀಡಬಹುದು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಪರಿಹಾರ ನಿಧಿಗೆ ದೇಣಿಗೆ ನೀಡ ಬಯಸುವವರು <https://cmrf.karnataka.gov.in> ವೆಬ್ ತಾಣದಲ್ಲಿ ಆರ್.ಟಿ.ಬಿ.ಎಸ್ ಅಥವಾ ಎನ್.ಇ.ಎಫ್.ಟಿ ಮೂಲಕ ನೆರವಾಗಿ ಹಣ ಸಾವಕಿಸಬಹುದು.

ಇದಲ್ಲದೆ ಭೀಮ್, ಯುಪಿಎ, ಎನ್‌ಡಿಐ ೧-ಪೇ, ಫೋನ್ ಪೇ, ಗೂಗಲ್ ಪೇ, ಪೇಟಿಎಂ, ಪೆಪಲ್‌ಡಿಎಫ್‌ಸಿ ಲ್ಯಾಂಚ್, ಆಕ್ಸಿಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ಮುಖಾಂತರವೂ ದೇಣಿಗೆ ನೀಡಬಹುದು.

ನದಿ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿರುವ ನೂರಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಜಲಾವೃತವಾಗಿ ಜನ, ಜಾನುವಾರುಗಳು ನೆಲೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಕೊಡಗು, ಹಾಸನ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ, ಭೂಕುಸಿತದಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ನಷ್ಟ ಸಂಭವಿಸಿತು.

ಸರ್ಕಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಸ್ವತಃ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ಸಾಂತ್ವನ ಹೇಳಿದರು. ನಿವೊಂದಿಗೆ ಸಾವಿರದವೇ ಎಂದು ಧೈರ್ಯ ಹೇಳಿದರು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವೂ ರಾಜ್ಯದ ಮನವಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಸ್ಪಂದಿಸಿ, ರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಎನ್‌ಡಿಆರ್‌ಎಫ್, ಸೇನೆ, ವಾಯುಪಡೆ, ನೌಕಾಪಡೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ರಕ್ಷಣಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ

ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರವಾಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಮಾಹಿತಿ ಹಾಗೂ ರಕ್ಷಣೆ, ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳ ಚಿತ್ರ ನೋಟ ಇಲ್ಲಿದೆ:

ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	22
ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	103
ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಮೃತಪಟ್ಟ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆ	82
ನಾಶತ್ರಯಾದ ಜನರು	9
ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಂಡ ಜನರು	6.97 ಲಕ್ಷ
ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಂಡ ಜಾನುವಾರು	51,460
ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಪರಿಹಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳು (ಗರಿಷ್ಠ)	1224
ಪರಿಹಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆ	3.97 ಲಕ್ಷ
ಬೆಳೆ ಹಾನಿ ಪ್ರದೇಶ (ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ)	7.5 ಲಕ್ಷ

(ಆಗಸ್ಟ್ 19, 2019ರ ಪರಿಗಣ ಮಾಹಿತಿ.)

ನೆರವು ಸಹ ಒದಗಿಸಿತು. ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವರಾದ ಅಮಿತ್ ಷಾ, ನಿರ್ಮಲಾ ಸೀತಾರಾಮನ್, ಡಿ.ಪಿ. ಸದಾನಂದಗೌಡ, ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಜೋಡಿ, ಸುರೇಶ್ ಅಂಗಡಿ ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅವಲೋಕಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಿ, ಗೃಹ ಸಚಿವರು, ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ರಚನೆಯಾದ ಕೂಡಲೇ ಎಲ್ಲ ಸಚಿವರೂ ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅವಲೋಕಿಸಿ, ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಸರ್ಕಾರ ಸಂತ್ರಸ್ತರ ತಕ್ಷಣದ ನೆರವಿಗೆ 10 ಸಾವಿರ ರೂ. ಪರಿಹಾರ, ಭಾಗಶಃ ಹಾನಿಯಾದ ಮನೆಗಳ ದುರಸ್ತಿಗೆ 1 ಲಕ್ಷ ರೂ. ಹಾಗೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಾನಿಯಾದ ಮನೆಗಳ ಪುನರ್‌ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ 5 ಲಕ್ಷ ರೂ. ಪರಿಹಾರ ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ತುರ್ತು ಪರಿಹಾರವಾಗಿ 10 ಸಾವಿರ ರೂ.ಗಳನ್ನು ವಿಕರಣೆ ಮಾಡಲು ಈಗಾಗಲೇ ಕ್ರಮ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಕಿಸಾನ್ ಸಮಾನ್ ನಿಧಿ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದ್ದ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಕಂತಿನ ತಲಾ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂ. ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರವಾಹ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ನೆರವು ನೀಡುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಸಮಸ್ತ ಜನತೆ ಸಂತ್ರಸ್ತರ ನೆರವಿಗೆ ಮುಂದಾಗಿದ್ದು, ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ನೀರು, ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಮತ್ತಿತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ನೆರವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಪರಿಹಾರ ನಿಧಿಗೆ ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರ ಧನ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಬಸವನಬಾಗೇವಾಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕಾಯಕಲ್ಪದ ಗರಿ

ಗುರುರಾಜ ಕನ್ನಡ

ಗುಣಮಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಸೊಂಕು ರಹಿತ ಸೇವೆಗೆ ಮುಂದಾಗಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಹೊಗಳುವಂತಹ ಸಾಧನ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಯಕಲ್ಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಗರಿಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿರುವ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಸವನಬಾಗೇವಾಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯು ನಿಜಕ್ಕೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ತಾಜಾ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ.

ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಕಾಯಕಲ್ಪ ಹೊಂದಿದ ಏಕೈಕ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಗೆ ಬಸವನಬಾಗೇವಾಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿ ಯೋಜನೆಗಳೊಂದಾದ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅವರ ಕನಸಿನ ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನದಡಿ ಕೊಡ ಮಾಡುವ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆಯ 4 ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯು ಆಯುಷ್ಯಾನ್ ಭಾರತ ಆರೋಗ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 200 ರೋಗಿಗಳನ್ನು ದಾಖಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಕೂಡ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆ.

ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಪರಿಗಣಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ವಿಲೇವಾರಿ, ಮರುಬಳಕೆ, ಒಳ ರೋಗಿಗಳ ವಾರ್ಡ್ ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಕೌಚಾಲಯ, ಪರಿಸರ, ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸರಬರಾಜು, ಸೊಳ್ಳೆ ಪರದ, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಲಭ್ಯತೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ 100 ಅಂಕಗಳನ್ನು ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯು 85 ಅಂಕ ಪಡೆದಿದೆ. "ಸ್ವಚ್ಛತೆಯೇ

"ಸ್ವಚ್ಛತೆಯೇ ಆರೋಗ್ಯ"
ಎನ್ನುವ ಧ್ಯೇಯ
ಹೊಂದಿರುವ ಈ
ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯು
ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆಯ ಜತೆಗೆ
ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಶುಚಿತ್ವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು
ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲಿ
ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಶಿಸ್ತು ಇರುತ್ತದೋ
ಅಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯ
ಇರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲಿನ
ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಅಭಿಮತ.

ಆರೋಗ್ಯ" ಎನ್ನುವ ಧ್ಯೇಯ ಹೊಂದಿರುವ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆಯ ಜತೆಗೆ ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಶುಚಿತ್ವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಶಿಸ್ತು ಇರುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯ ಇರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಅಭಿಮತ.

ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಆವರಣವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿದರೆಲ್ಲಾ ಹಸಿರು ಲೋಕವೇ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಅನಾವರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ 82 ಪಾಯಿಂಟ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿದ್ದು, 40 ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳನ್ನು ಹೊರ ಗುತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರು ದಿನಕ್ಕೆ ಮೂರು ಬಾರಿ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು, ಹೊರಾಂಗಣ ಪ್ರಾಂಗಣವನ್ನು, ಮತ್ತು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

1957 ರಲ್ಲೇ 6 ಎಕರೆ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿರುವ ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಒಟ್ಟು 100 ಹಾಸಿಗೆಗಳಿವೆ, ಎಲ್ಲ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ಯಾವುದೇ ಬಾಸಿಕ್ ಹೈಟಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವಿವಿಧ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ನಿತ್ಯ ಆಗಮಿಸುವ ಐದನೂರಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ರೋಗಿಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಧನ್ಯಂತರಿಯಂತೆ ಸೇವೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಜೊತೆಗೆ ವಾರ್ಡ್‌ನ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ಸವಾಲಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಬಂದು ಹೋಗುವ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಶುದ್ಧ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ಹಾಸಿಗೆ, ಕೆಲವು ಬಡ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವು ಜನಪರ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಜನಪ್ರೀತಿಯಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೋಗಿಗಳ ಸಹಾಯಕರಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಧಾಮ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. 2 ಡಯಾಲಿಸಿಸ್ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಸುಸಜ್ಜಿತ ವಿಭಾಗ,

1 ಯಂತ್ರ ಒಳಪಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳ ತೀವ್ರ ನಿಗಾ ಘಟಕ, 1 ವಯಸ್ಕ ರೋಗಿಗಳ ತೀವ್ರ ನಿಗಾ ಘಟಕ, 1 ಸುಸಜ್ಜಿತ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಕೊಠಡಿ, ಎದೆ ಹಾಲುಣಿಸುವ ಸ್ಥಳ, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಹಾನ ಹರಣ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಠಡಿ, ತುರ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಘಟಕ, ವಿಷಧಿಯ ಸಸ್ಯಗಳ ವನ, ಬಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವ ಸ್ಥಳ, ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಂಟೀನ್, ನಂದಿನಿ ಬೂತ್, ಹಾಪ್‌ಕಾಪ್ಸ್ ಮಳಿಗೆ, ಹೊಂದಿರುವ, ಈ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ನಿತ್ಯವೂ 40 ಒಳರೋಗಿಗಳಾಗಿ ಬಂದರೆ 500 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಹೊರ ರೋಗಿಗಳಾಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ವಚ್ಛತೆಗೆ ಅದ್ಭುತ ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವೈದ್ಯರ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ವೈದ್ಯರ ಕೊರತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿದೆ. ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆ ಜತೆಗೆ ಸ್ವಚ್ಛತೆಗೂ ಅದ್ಭುತ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಗುಣಮಟ್ಟ ಸೇವೆ ನೀಡಲು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಪಾಲು ಹೆಚ್ಚಿನದಿದೆ. ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹಾಗೂ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಕುರಿತಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಡಳಿತ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಡಾ. ಎಸ್.ಎಲ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣ್‌ನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರ ಸಂತೋಷ ಹಿಮ್ಮಡಿಯಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡೆದೇ ಬಡ ರೋಗಿಗಳ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಚಿತ್ತವಿದೆ ಎಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಆರೋಗ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಡಾ.ನಾಗರಬೆಟ್ಟು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮೊತ್ತ 1 ಲಕ್ಷರೂಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆಯಂತೆ.

ಹಲವು ರೋಗಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಕರಿಬೇವು

ಸಂಗಮೇಶ ಎನ್. ಜಮಾದಿ

ನಮ್ಮ ಆಯುರ್ವೇದ ಇತಿಹಾಸದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗಿಡ, ಮರಗಳು ಇವತ್ತಿನ ವೈದ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನಲೋಕಕ್ಕೆ ಸವಾಲಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ವೈದ್ಯರು ಗುಣಪಡಿಸಲಾಗದ ಅದೆಷ್ಟೋ ಖಾಯಿಲೆಗಳು, ಎಲೆ ಬೇರುಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಔಷಧಿಯಿಂದ ವಾಸಿಯಾದಂತಹ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇವೆ. ವೈದ್ಯ ಲೋಕವೇ ಅಚ್ಚರಿ ಪಡುವಂತಹ ಗಿಡ ಬೇರುಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಇದ್ದು, ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅದರ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡರೆ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಔಷಧಿಗಳಾಗಿ ಸಸ್ಯಗಳ ಉಪಯುಕ್ತ ಬಳಕೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಎಷ್ಟೋ ರೋಗಗಳನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಓತ್ತಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ತರಕಾರಿ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಔಷಧಿಯ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯ ಪೂಜ್ಯರು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಮನೆಯ ಔಷಧೋಪಚಾರದ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಬಗೆಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂತಹ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂದರೆ ಕರಿಬೇವು. ಇಂತಹ ಕರಿಬೇವಿನ ಮಾಹಿತಿಯ ಉಪಯೋಗ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ಸಿಗುವ ಉಪಯುಕ್ತ ಮಾಹಿತಿ ವಿವರಿಸಲು ಇಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 5 ಅಡಿ ಇಂದ 15 ಅಡಿಯವರೆಗೆ ಬೆಳೆಯುವ ಈ ಗಿಡದ ಒಂದೊಂದು ಎಲೆಯಲ್ಲೂ ಸುಮಾರು

12-18 ಕರು ಎಲೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ಚಿಗುರೆಯು 2-4 ಸೆಂಮೀ ಉದ್ದ ಮತ್ತು 1-2 ಸೆಂಮೀ ಅಗಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳು ಅತೀ ಸುವಾಸನೆ ಭರಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಇದರ ಹೊವುಗಳು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದು, ಬಳಿ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಮಸಾಲೆ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಬಳಸುವ ಎಲೆ ಎಂದೇ ಕರಿಬೇವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅಡುಗೆ ತಯಾರಿಸುವ ಬಹುಪಾಲು ಎಲ್ಲಾ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇದು ಮಸಾಲೆ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುವ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಘಟಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕರಿಬೇವಿನ ಎಲೆಗಳಲ್ಲದೇ ಮಸಾಲೆ ಪದಾರ್ಥವು ರುಚಿಹೀನ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕರಿಬೇವಿನ ಎಲೆಯು ಕಹಿಯಾದ ಬೇವಿನ ಮರದ ಎಲೆಗಳ ಹಾಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು 'ಕರಿ ಬೇವು' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಯಿತು. ಈ ಗಿಡವು ಹಲವಾರು ರೀತಿಯ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಒಗ್ಗರಣೆ ಎಂದ ಕೊಡಲೇ ನಮಗೆ ನೆನಪಾಗುವುದು ಕರಿಬೇವು. ಕರಿಬೇವು ಇಲ್ಲದ ಅಡಿಗೆ, ಊಟ ಎಂದಿಗೂ ಪೂರ್ಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಕರಿಬೇವು ಎಂದ ತಕ್ಷಣ ಮೂಗು ಮುರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಅಡುಗೆಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ನಮ್ಮ ದೇಹದ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುವುದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ.

ಕರಿಬೇವಿನ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ:

ಕರಿಬೇವಿನಲ್ಲಿ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಅಂಶಗಳು ಬಹಳಷ್ಟು ಇವೆ. ಕರಿಬೇವಿನ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ತೇವಾಂಶ 66.3%, ಪೋಟೇನು 6.1%, ಕೊಬ್ಬು 1.0%, ಸಕ್ಕರೆ-ಒಷ್ಣದ ಅಂಶ 16.0%, ನಾರಿನ ಅಂಶ 6.4%, ಲವಣಾಂಶ 4.2% ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ 100 ಗ್ರಾಂ. ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ 810 ಮಿಗ್ರಾಂ ಕ್ಯಾಲ್ಷಿಯಂ, 600 ಮಿಗ್ರಾಂ ರಂಜಕ 3.1 ಮಿಗ್ರಾಂ ಕಬ್ಬಿಣ, 10,500 ಐ. ಯು ಕ್ಯಾರೋಟೀನ್ (ಎ ಜೀವಾತು ರೂಪದಲ್ಲಿ), 4 ಮಿಗ್ರಾಂ, 8 ಜೀವಾತು. ಇವಲ್ಲದೆ ಹಲವಾರು ಬಗೆಯ ಅಮೈನೋ ಅಮ್ಲ ಇದೆ.

ಮಸಾಲೆ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಬಳಸುವ ಎಲೆ ಎಂದೇ ಕರಿಬೇವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅಡುಗೆ ತಯಾರಿಸುವ ಬಹುಪಾಲು ಎಲ್ಲಾ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇದು ಮಸಾಲೆ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುವ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಘಟಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕರಿಬೇವಿನ ಎಲೆಗಳಲ್ಲದೇ ಮಸಾಲೆ ಪದಾರ್ಥವು ರುಚಿಹೀನ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ದೇಹದ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಪಾಡುವ ಕರಿಬೇವು:

ಕರಿಬೇವು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಹದ ಕ್ಷಾಸಕೋಶದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಪರಿಹಾರ ಆಗುವುದರಿಂದಾಗಿ, ಜೀರ್ಣಕ್ರಿಯೆಗೂ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕರಿಬೇವಿನ ಸೊಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ವಾಯುಕಾರಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವ ಅಂಶ ಇರುವುದರಿಂದ ಜೀರ್ಣಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ, ಅನಗತ್ಯ ವಿಷ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ದೇಹದಿಂದ ಹೊರ ಹಾಕಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ದೇಹದಲ್ಲಿರುವ ಓತ್ತದ ಅಂಶವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವ ಮೂಲಕ ಪಚನ ಕ್ರಿಯೆಯು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಅತಿಸಾರದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುತ್ತದೆ.

ಕರಿಬೇವಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಬೋಲ್ ಅಲ್ಕಾಲೋಯ್ಡ್ ಅಂಶವಿದ್ದು, ಇದು ಅತಿಸಾರಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಮದ್ದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಕರಿಬೇವು ಕೊಲೆಸ್ಟಾಲ್ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದಾಗಿ ಚರ್ಮದ ಕಾಂತಿಗೂ ಇದು ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಬೊಟ್ಟು ಸಹ ಕರಗಿಸಲು ಇದು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಮದ್ದು. ಹಾಗೂ ಮನುಷ್ಯನ ಇನ್ನಿತರ ರೋಗಗಳಾದ ಮಧುಮೇಹ ನಿವಾರಣೆಗೂ ಇದು ರಾಮಬಾಣವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಆಂಟಿ ಆಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಪ್ರಮಾಣ ನಮ್ಮ ದೇಹದಲ್ಲಿರುವ ಸಕ್ಕರೆ ಅಂಶವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮಧುಮೇಹವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕರಿಬೇವಿನಲ್ಲಿರುವ ಫೈಬರ್, ರಕ್ತದಿಂದ ಸಕ್ಕರೆಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಇನ್ಸುಲಿನ್ ಅನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಕರಿಬೇವಿನ ಎಲೆ ತೂಕ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಮಧುಮೇಹ ಮತ್ತು ತೂಕ ಹೆಚ್ಚುವ ಜನರು ತಪ್ಪದೆ ಕರಿಬೇವಿನ ಎಲೆ ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ರೂಢಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮ.

ಹೆಚ್ಚು ಅಲೋಪಾತ್ ಸೇವಿಸುವವರ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಕರಿಬೇವನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದರಿಂದ ಲಿವರ್ ಸಂಬಂಧಿತ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಧ್ಯಯನವೊಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಈ ಎಲೆಗಳ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು ಸಕ್ಕರೆ ಕಾಯಿಲೆ ನಿರೋಧಕವಾಗಿ, ಆಂಟಿ ಆಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಆಗಿ, ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣು ನಿರೋಧಕವಾಗಿ, ಊತ ನಿರೋಧಕವಾಗಿ, ಹೆಪಟೋಪ್ರೊಟೆಕ್ಟಿವ್ ಆಗಿ, ಆಂಟಿ ಹೈಪರ್‌ಕೊಲೆಸ್ಟೆರೋಲೆಮಿಕ್ ಆಗಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ರೋಗ ಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಂತ ಮಾದರಿ ಉಪಯೋಗಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಛಾರ್‌ಕೀಯದಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ರಕ್ತಹೀನತೆ ಬಳಲಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಇದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ರಕ್ತಹೀನತೆ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಈ ದಿನಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬಹುದು.

ಕರಿಬೇವಿನಲ್ಲಿರುವ ಫೋಲಿಕ್ ಆಮ್ಲ ಮತ್ತು ಅಧಿಕವಾದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಂತ ರಕ್ತಹೀನತೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ರಕ್ತದ ಹರಿವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕರಿಬೇವಿನ ಎಲೆಯ ರಸವನ್ನು ತೆಗೆದು ಶುದ್ಧವಾದ ಬೆಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಖಾಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂಜಾನೆ ಕುಡಿದರೆ ರಕ್ತಹೀನತೆ ಇಂದ ಬಳಲುವವರು ರಕ್ತಹೀನತೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಕುದಿಸಿ ಕಷಾಯ ಮಾಡಿ ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ ಮೂತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಸಹ ಗುಣಮುಖವಾಗುತ್ತದೆ. ರಕ್ತದಿಂದ ಕೊಲೆಸ್ಟಾಲ್ ಅನ್ನು ತಡೆಮೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಇದು ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಬಹುದು. ಇದು ರಕ್ತದಲ್ಲಿನ ಉತ್ತಮ ಕೊಲೆಸ್ಟಾಲ್ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಹೃದಯ ರಕ್ತನಾಳದ ಕಾಯಿಲೆ ಮತ್ತು ಎಫೆರೋಕ್ವಾರೋಸಿನಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಿತರ ರೋಗಗಳಾದ ನೆಗಡಿ, ಕಿಮ್ಮು, ಅಸ್ತಮಾ ಹಾಗೂ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರೋಗಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದಾಗಿದೆ.

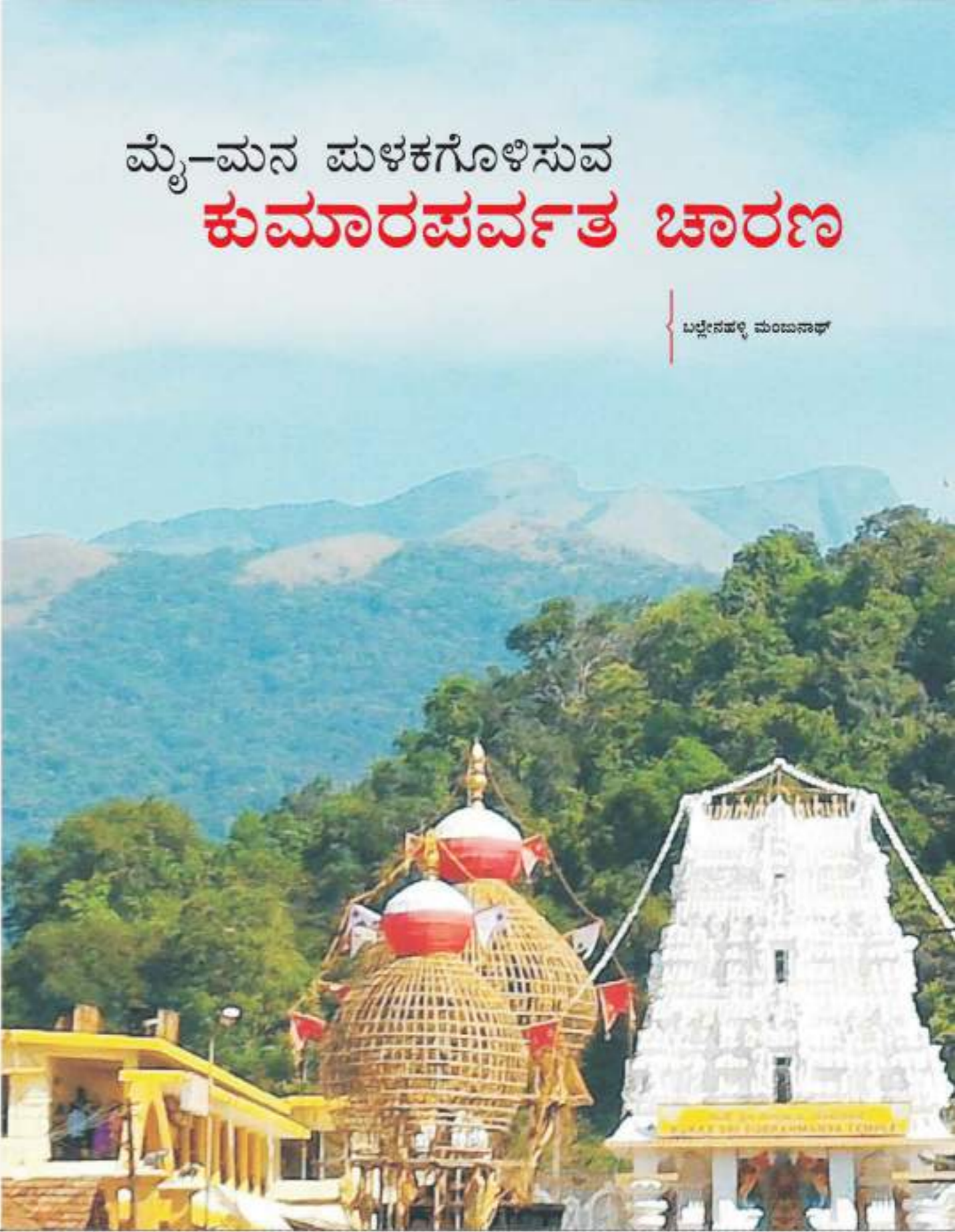
ಕರಿಬೇವಿನಲ್ಲಿರುವ ಫೋಲಿಕ್ ಆಮ್ಲ ಮತ್ತು ಅಧಿಕವಾದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಂತ ರಕ್ತಹೀನತೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ರಕ್ತದ ಹರಿವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕರಿಬೇವಿನ ಎಲೆಯ ರಸವನ್ನು ತೆಗೆದು ಶುದ್ಧವಾದ ಬೆಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಖಾಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂಜಾನೆ ಕುಡಿದರೆ ರಕ್ತಹೀನತೆ ಇಂದ ಬಳಲುವವರು ರಕ್ತಹೀನತೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಕೂದಲು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ:

ದೇಹದಲ್ಲಿನ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದ ತಲೆ ಕೂದಲು ಬಿಳಿಯಾಗುವುದನ್ನು ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಿಳಿ ಕೂದಲು ಆಗುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದರೊಂದಿಗೆ ಕೂದಲು ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಕೂದಲು ಆರೋಗ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸೊಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವಲ್ಲಿ ಕರಿಬೇವಿನ ಎಲೆಗಳು ಸಹಾಯಕಾರಿ ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇವುಗಳು ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಂತವನ್ನು ಸಹ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಕರಿಬೇವು ನಮ್ಮ ಕೂದಲಿನ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಮಾಲನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ ತ್ವಚೆಯ ಸಂಕ್ಷೇಪಗೂ ಇದನ್ನು ಬಳಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದ ನ್ಯೂಟ್ರನ್ ಮತ್ತು ವಿಟಮಿನ್‌ಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಕೂದಲಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ಕೂದಲಿಗೆ ಮರುಜೀವ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಕರಿಬೇವಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ನಿರೋಧಿ ಅಂಶಗಳಿದ್ದು ಇದು ಅಮಿನ್‌ಡೋ ಆಸಿಡ್ ಅನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದು ಕೂದಲು ಉದುರುವುದನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕರಿಬೇವಿನ ಗಿಡದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗವೂ ಔಷಧೀಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗದ್ದೆ ಎನ್ನದೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಬೆಳೆಯುವ ಈ ಗಿಡಕ್ಕೆ ನಾವು ಯಾರು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಹರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿತ್ತಲಿನ ಮದ್ದು ನಮ್ಮ ಅರಿವಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ದೊರದ ನಗರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಬರುತ್ತೇವೆ. ಎಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ರೋಗ ಬೇಗ ವಾಸಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಹತ್ತು ಹಲವಾರು ಉದಾಹರಣೆಗಳು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ದಿನಾಲೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ಸಿಗುವ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸಸ್ಯಗಳು ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳಿಂದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹಾನಿಕಾರಕ ಅಂಶಗಳು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಸಾವಿರಾರು ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ ಸಸ್ಯಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲೇ ಇದ್ದು, ಜನರು ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಸೂಕ್ತ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಪಡೆಯುವ ಮೂಲಕ ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆದು ನಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತರಾಗಿ ನಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತ.

ಮೈ-ಮನ ಪುಳಕಗೊಳಿಸುವ ಕುಮಾರಪರ್ವತ ಚಾರಣ

ಬಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ ಮಂಜುನಾಥ್

ಲೆದೊಂದು ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯ ಅನುಭವ. ಇನ್ನೊಂದು ಈ ಚಾರಣ ಬೇಡವೆಂದು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋದವರು ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತೆಂಬ ಮನೋಭಾವ ಕಾಡದಿರದು, ಅಂತಹ ಒಂದು ಚಾರಣವೇ ಕುಮಾರ ಪರ್ವತದ್ದು.

ಎತ್ತ ನೋಡಿದರತ್ತ ಹಸಿರು, ಕಣ್ಣಾಯಿಸಿದಷ್ಟೂ ದೂರ ಕುಪ್ಪ ನೀಲಾಕಾಶ. ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆದು ಬಿಡಬಹುದೇನೋ ಎಂಬಂತೆ ತೇಲಿಬರುವ ಮೋಡಗಳ ಸಾಲು, ಸಾಲು, ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇನೆಂದು ಭಯ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಾ ಬರುವ ಸುಳಿಗಾಲ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಯಾವುದೋ ದೋಷಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಒಂದಿದ್ದೇವೆಯೇ? ಎಂಬ ಕುತೂಹಲ ಆ ಕ್ಷಣ ಮನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳದೇ ಇರದು.

ಕುಕ್ಕೆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದವರೆಲ್ಲರೂ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹಿಂಬದಿ ಕಾಣುವ ಅಚ್ಚ ಹಸಿರಹಾಸು ಹೊದ್ದ ಪರ್ವತವನ್ನು ನೋಡದೆ ಇರಲಾರದು. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನೇ ಈ ಬೆಟ್ಟದಿಂದ ಇಳಿದು ಬಂದಿರುವನೇನೋ ಎಂಬ ಭಕ್ತಿಭಾವ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಹಜವಾಗಿ ಈ ಪರ್ವತವನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಹತ್ತಿ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಅದಮ್ಯ ಆಸೆಯು ಆಗದಿರದು. ಕುಮಾರಪರ್ವತವನ್ನು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದಿಂದ ಏರಲು ಹೊರಟರೆ ನಿಮಗೆ ಲೆಂಕಿಗುಡ್ಡ, ಗಿರಿಗದ್ದೆ, ಭತ್ತದ ರಾಶಿ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಚೆಕ್‌ಪೋಸ್ಟ್, ಕೆಲ್ಲುಚಪ್ಪರ, ಶೇಷಪರ್ವತ, ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಮಾರಿಗುಡಿ ಆಳದ ರುದ್ರ ರಮಣೀಯ ದೃಶ್ಯವನ್ನೂ ಕಣ್ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಲ್ಲದೆ, ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ, ಸುರ್ಯೋದಯವನ್ನು ಕಣ್ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

'ಕುಮಾರಪರ್ವತ' ಕಾಯ-ಬೆಟ್ಟ-ಗುಡ್ಡಗಳ ಸಂಗಮ. ಪುಷ್ಪಗಿರಿಯ ತಪ್ಪಲು, ಕುಮಾರಧಾರ ನದಿ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಪರ್ವತವಿದು. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದಿಂದ ಈ ಪರ್ವತದ ತುದಿಗೆ ಬರೋಬರಿ 13 ಕಿ.ಮಿ. ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ. ಕನಿಷ್ಠವೆಂದರೂ ಈ ಪರ್ವತ ತುತ್ತ ತುದಿ ತಲುಪಿ ಇಳಿದು ಬರಲು ಬರೋಬರಿ ಒಂದು ದಿನ ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಕಡಿದಾದ ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡ, ರಕ್ತಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಸಂಚು ಹೂಡಿರುವ ಜಿಗಣೆಗಳು, ಆಯ ತಪ್ಪದರೆ ಭಕ್ತಿಸಲು ಕಾಂದಿರುವ ಕಮರ ಕಂದಕಗಳು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಚಾರಣ ಆರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಪರ್ವತ ಏರುವುದು ಹರಟೆ ಹೊಡೆದಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ.

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದಿಂದ ಹೊರಟು ನಿಮಗೆ 3 ಕಿಮೀಗೆ ಭೀಮನಕಲ್ಲು

ಸಿಗುತ್ತದೆ. 5 ಕಿ.ಮೀಗೆ ಗಿರಿಗದ್ದೆ ಎದುರಾದರೆ, 8 ಕಿ.ಮೀಗೆ ಕಲ್ಲು ಮಂಟಪ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, 10 ಕಿ.ಮೀನಲ್ಲಿ ಭತ್ತದರಾಶಿ ಎಂಬ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಸಮೂಹವಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ದಾಟಿದರೆ ಶೇಷ ಪರ್ವತ ಎದುರಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ದಾಟಿ ಮುಂದೆ ಹೋದರೆ ಎದುರಾಗುವುದೇ ಕುಮಾರಪರ್ವತ. ಇದು ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟದಿಂದ 5615 ಅಡಿ ಎತ್ತರವಿದೆ.

5 ಕಿ.ಮೀ ಪ್ರಯಾಣ ಮುಗಿದ ನಂತರವೇ ನಿಜವಾದ ಚಾರಣ ಆರಂಭವಾಗುವುದು. ಕಡಿದಾದ ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹೈರಾಣಾಗಿಸದೆ ಬಿಡದು. ಕಾಲು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕೀಳಲಾರವು, ದೇಹ ಚಲಿಸಲಾರದು, ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಕು ಈ ಚಾರಣವೂ ಬೇಡ ಇಳಿದುಬಿಡೋಣ ಎನ್ನಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವ ಕಾಲುದಾರಿಯು ಹಾವು ಹರಿದಂತಿದ್ದು, ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ನಡಿಗೆ ಅಗತ್ಯ. ಶರೀರ ಸಮತೋಲನ ತಪ್ಪದಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ಭತ್ತದರಾಶಿ ಮತ್ತು ಶೇಷ ಪರ್ವತದ ಬಳಿ ಮೋಡ ಮೈಮೇಲೆ ಹಾಡು ಹೋದ ಅನುಭವ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಳದ ಕಂದಕಗಳ, ಮುಗಿಲೆತ್ತರದ ಕಮುಬಂಡೆಗಳು ಭಯ ಹುಟ್ಟಿಸದೆ ಇರದು. ಆದರೆ ಹಾರಿ ಬರುವ ಮೋಡ, ಸುಯ್ಯಿಯು ಬಂದು ಹೋಗುವ ತುಂತುರು ಮಳೆ ಭಯವನ್ನು ಮರೆಸಿ ಚೇತೋಹಾರ ಅನುಭವ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಕುಮಾರ ಪರ್ವತದ ಎತ್ತರತ್ತರಕ್ಕೆ ನಡೆದಂತೆ ಸಾಗುವ ದಾರಿ ಕಿರಿದಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ತಂತಿಯ ಮೇಲೆ ನಡೆದಂತೆ ಪ್ರಯಾಣ ಆತ್ತ ಧರಿ, ಇತ್ತ ಪುಲಿ ಎಂಬ ಸ್ಥಿತಿ... ಈ ಸವಾಲನ್ನು ನೀವು ಗೆದ್ದಿರೆಂದರೆ ಕುಮಾರಪರ್ವತದ ಚಾರಣದ ಕನಸು ನನಸಾದಂತೆಯೇ.

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದಿಂದ 1300 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದ 13 ಕಿ.ಮೀ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಪರ್ವತದ ಶಿಖರಕ್ಕೆ 1 ದಿನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬರುವುದು ತುಸು ಕಷ್ಟ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಪಾರ ಪಾನೀಯ, ಹೊದೆಯಲು ವಸ್ತ್ರ ಬೇಕೇ-ಬೇಕು. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದೇ ಪ್ರಯಾಣ ಆರಂಭಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮೊದಲೇ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಗುಂಪಾಗಿ ಹೋಗುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಬೆಳದಿಂಗಳು ಇರುವ ವೇಳೆ ಹೋದರೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ರಾತ್ರಿ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಚಾರಣೆಗರ ಪಾಲಿಗೆ ಸಂಜೀವಿನಿ ಈ ಮನೆ :

ಕುಮಾರಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ 4-5 ಕಿ.ಮೀ ಪ್ರಯಾಣದ ನಂತರ ನಿಮಗೆ ಗಿರಿಗದ್ದೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ನಿಮಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೃಷಿಕರ ಕುಟುಂಬದ ಮನೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕುಟುಂಬದ ಮಹಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟರು ಮತ್ತು ನಾಲಾಯಣಭಟ್ಟರು ಇಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು, 20ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಗಿರಿಗದ್ದೆ ಜೋಯಿಸರು ಎಂದೇ ಹೆಸರಾದ ಈ ಕುಟುಂಬ ಚಾರಣೆಗರ ಪಾಲಿಗೆ ಕಾಮಧೇನುವಿದ್ದಂತೆ. ನಡೆದು ಬರುವ ಚಾರಣೆಗರಲ್ಲೆಗೊ ಭಟ್ಟರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು, ಬೆಲ್ಲ, ಮಜ್ಜಿಗೆ, ಪಾನಕ... ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇದು ದಣಿದು ಬಂದ ಚಾರಣೆಗರಿಗೆ ಅಮೃತ ಸವಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹುತೇಕ ಚಾರಣೆಗರು ಇವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆದು ಚಾರಣ

ಮುಂದುವರಿಸಿದರೆ, ಅಸಾಧ್ಯವೆನಿಸಿದವರೂ ಇಲ್ಲಿ ಉಳಿದು ಮರುಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಓಣಾಗಿ ಜೋಯಿಸರ ಮನೆ ಚಾರಣೆಗರ ಪಾಲಿಗೆ ಸಂಜೀವಿನಿ ಇದ್ದಂತೆ. ಈ ಕಡಿದಾದ ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಹೇಗಷ್ಟು ಇವರು ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ? ಎಂದೆನ್ನಿಸದೇ ಇರದು, ಇವರ ಆಕಿಹ್ನ ಸೇವೆಗೆ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಹೇಳಲೇಬೇಕು. ಗಿರಿಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ವತಿಯಿಂದ ಶೌಚಾಲಯ ಮತ್ತು ಸ್ನಾನ ಗೃಹವಿದ್ದು, ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಜೋಯಿಸರ ಮನೆಗೆ 9448647947 ಪೋನ್ ಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಊಟ, ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಪ್ರಕೃತಿ ವೀಕ್ಷಣೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಚೆಕ್‌ಪೋಸ್ಟ್ ತೊಡ ಇದ್ದು ಹಣ ಪಾವತಿಸಿ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಮತ್ತು ಮಡಿಕೇರಿ ಕಡೆಯಿಂದ ಚಾರಣ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶವಿದ್ದು ಸೂಕ್ತ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಚಾರಣ ಮಾಡಿದರೆ ಜೀವನದ ಅದ್ಭುತ ಅನುಭವವೊಂದು ನಿಮ್ಮದಾಗಲಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಸ್ಥಳೀಯರಾದ ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ ನೀಲಪ್ಪಗೌಡ.

ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿ ಬೀಳುವ ಸಂಭವವಿರುವುದರಿಂದ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಾರಣಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಚಾರಣ ಮಾಡುವವರು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದು ಹೋಗುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಮಳೆಗಾಲ ಕಳೆದ ನಂತರ ನವಂಬರ್‌ನಿಂದ ಫೆಬ್ರವರಿಯವರೆವಿಗೂ ಚಾರಣಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಸಮಯವಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಸಚಿವರ ಕಿರು ಪರಿಚಯ

ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ
ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು

ಜಗದೀಶ್ ಕಟ್ಟಲ್

ಕ್ಷೇತ್ರ: ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ ಕೇಂದ್ರ
ಜನ್ಮ ದಿನಾಂಕ: 17.12.1955
ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ: ಬಿ.ಕಾಂ, ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ (ಸ್ವೆಜರ್ಡ್)
ವೃತ್ತಿ: ವಕೀಲ

ಇವರು 1994-1999, 1999-2004, 2004-2007, 2008-2013, 2013-2018ರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಅವರು, 1999 ಮತ್ತು 2014-2018 ರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು. ಕಂದಾಯ, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಚಿವರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದ ಅವರು, 2012-2013 ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದರು.

ಗೋವಿಂದ ಮತ್ತಪ್ಪ ಕಾರ್ಜೋಳ

ಕ್ಷೇತ್ರ: ಮುಧೋಳ (ಪ.ಜಾ)
ಜನ್ಮ ದಿನಾಂಕ: 25.01.1951
ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ: ಡಿಪ್ಲೋಮಾ (ಮೆಟರಿಯಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್)
ವೃತ್ತಿ: ಕೃಷಿ, ಸಮಾಜ ಸೇವೆ

ಇವರು 1994-1999, 2004-2007, 2008-2013, 2013-2018ರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಅವರು 2004ರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಉಪನಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಸೇವಾ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಸರಬರಾಜು, ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಮಾಹಿತಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಜವಳಿ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ, ಸಚಿವರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೆ.ಎಸ್. ಕುಪ್ಪರಪ್ಪ
ಕ್ಷೇತ್ರ: ಹಿವರೋಗ್ಗ
ಜನ್ಮ ದಿನಾಂಕ: 10.06.1948
ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ: ಬಿ.ಕಾಂ
ವೃತ್ತಿ: ವ್ಯಾಪಾರ

ಇವರು 1989-1994, 1994-1999, 2004-2007, 2008-2013ರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಅವರು ಛಾರಿ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ನೀರಾವರಿ ಸಚಿವರಾಗಿ, 2014-2018ರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ, ಮತ್ತು 2012-2013ರಲ್ಲಿ ಉಪ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದರು.

ಚಂದ್ರಶಾಂಕರ್ ಸಿ. ಪಾಟೀಲ್

ಕ್ಷೇತ್ರ: ನರಗುಂದ
ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ: ಪಿ.ಯು.ಸಿ
ಜನ್ಮ ದಿನಾಂಕ: 22.10.1958
ವೃತ್ತಿ: ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ

ಇವರು 2004-2007, 2008-2013ರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಸಂಸದೀಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ, ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವರಾಗಿ, ಮತ್ತು ಕೆ.ಎಸ್.ಎಸ್.ಐ.ಡಿ.ಸಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು.

ಬಸವರಾಜ ಎಸ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ

ಕ್ಷೇತ್ರ: ಶಿಗ್ಗಾಂವ್
ಜನ್ಮ ದಿನಾಂಕ: 28.01.1960
ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ: ಬಿ.ಇ (ಮೆಕ್ಯಾನಿಕಲ್)
ವೃತ್ತಿ: ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿ

ಇವರು 2008-2013, 2013-2018 ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಅವರು 1998-2004ರವರೆಗೆ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿ, ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಉಪನಾಯಕರಾಗಿ, ಮತ್ತು ಬೃಹತ್ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ನೀರಾವರಿ ಸಚಿವರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ. ಅಶ್ವಥ್ ನಾರಾಯಣ್ ಸಿ.ಎಸ್

ಕ್ಷೇತ್ರ: ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ
ಜನ್ಮ ದಿನಾಂಕ: 02.02.1968
ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ: ಎಂ.ಬಿ.ಬಿ.ಎಸ್
ವೃತ್ತಿ: ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆ

ಇವರು 2008-2013, 2013-2018ರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಅವರು 1995-1999ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸೆನೆಟ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಮತ್ತು ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸೆನೆಟ್ ಮತ್ತು ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಆರ್. ಅಶೋಕ್

ಕ್ಷೇತ್ರ: ಪದ್ಮನಾಭನಗರ
ಜನ್ಮ ದಿನಾಂಕ: 01.07.1957
ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ: ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ
ವೃತ್ತಿ: ಕೃಷಿ / ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆ

ಇವರು 1998-1999, 1999-2004, 2004-2007, 2008-2013, 2013-2018ರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಅವರು ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ, ಸಾರಿಗೆ, ಆಹಾರ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಸರಬರಾಜು, ಗ್ರಾಹಕರ ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ಗೃಹ ಸಚಿವರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. 2012-2013ರಲ್ಲಿ ಉಪ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದರು.

ಬಿ. ಸಿ. ಮಾಧುಸ್ವಾಮಿ

ಕ್ಷೇತ್ರ: ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ
ಜನ್ಮ ದಿನಾಂಕ: 04.02.1953
ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ: ಎಂ.ಎ, ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ
ವೃತ್ತಿ: ಕೃಷಿ

ಇವರು 1989-1994, 1996ರ ಉಪ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 2004-2007ರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಎಸ್. ಸುರೇಶ್ ಕುಮಾರ್

ಕ್ಷೇತ್ರ: ರಾಜಾಜಿನಗರ (ಬೆಂಗಳೂರು)
ಜನ್ಮ ದಿನಾಂಕ: 11-11-1955
ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ: ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ, ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ
ವೃತ್ತಿ: ವಕೀಲ

ಇವರು 1994-1999, 1999-2004, 2008-2013, 2013-2018ರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಅವರು ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳು, ಶಾಸನ ರಚನೆ ಹಾಗೂ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೋಟಿ ತ್ರಿನಿವಾಸ ಪೂಜಾರಿ

ಎಂಎಲ್‌ಸಿ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರ,
ಜನ್ಮ ದಿನಾಂಕ : 54 ವರ್ಷ
ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ : 7ನೇ ತರಗತಿ
ವೃತ್ತಿ : ಕೃಷಿ

ದಿನಾಂಕ 06.01.2010-04.01.2016ರ ವರೆಗೆ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಇವರು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ 06.01.2016 ರಿಂದ 05.01.2022ರ ವರೆಗೆ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದು, ಮುಜರಾಯಿ, ಬಂದರು ಮತ್ತು ಒಳನಾಡು ಜಲಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

***

ತಪಿಕಲಾ ಅಣ್ಣಾಸಾಹೇಬ ಚೊಲ್ಲೆ

ಕ್ಷೇತ್ರ : ನಿಪ್ಪಾಳಿ
ಜನ್ಮ ದಿನಾಂಕ : 20.11.1969
ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ : ಪಿ.ಯು.ಸಿ
ವೃತ್ತಿ : ಕೃಷಿ, ವ್ಯಾಪಾರ, ಸಮಾಜ ಸೇವೆ

2013-2018ರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಇವರು ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

***

ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಂಗಪ್ಪ ಸವಡಿ

ಜನ್ಮ ದಿನಾಂಕ : 16-02-1962
ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ : ಪಿ.ಯು.ಸಿ
ವೃತ್ತಿ : ಕೃಷಿ

ಇವರು 2004- 2007 ರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸಭೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಸದೀಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

***

ಪ್ರಭು ಬಿ. ಚೌವ್ಹಾಣ

ಕ್ಷೇತ್ರ : ಔರಾಡ್ (ಪ.ಜಾ)
ಜನ್ಮ ದಿನಾಂಕ : 16-07-1969
ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ : ಬಿ.ಎ
ವೃತ್ತಿ : ಕೃಷಿ

ಇವರು 2008-2013 ಮತ್ತು 2013-2018ರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೂಡ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

***

ಪಿ. ಟಿ. ರವಿ

ಕ್ಷೇತ್ರ : ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು
ಜನ್ಮ ದಿನಾಂಕ : 18-07-1967
ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ : ಎಂ.ಎ
ವೃತ್ತಿ : ಕೃಷಿ

ಇವರು 2004 -2007, 2008- 2013, 2013- 2018 ರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು, ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಅವರು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

***

ವಿ. ಸೋಮಣ್ಣ

ಕ್ಷೇತ್ರ : ಗೋವಿಂದರಾಜ ನಗರ (ಬೆಂಗಳೂರು)
ಜನ್ಮ ದಿನಾಂಕ : 20-07-1951
ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ : ಬಿ.ಎ
ವೃತ್ತಿ : ಸಮಾಜ ಸೇವೆ

ಇವರು 1994-1999, 1999-2004, 2004-2007, 2008- 2009 ರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಮತ್ತು 2010 - 2016ರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಅವರು ಬಂದೀಖಾನೆ ಮತ್ತು ಗೃಹರಕ್ಷಕ ದಳ, ವಸತಿ ಮತ್ತು ಮುಜರಾಯಿ, ಆಹಾರ ನಾಗರಿಕ ಸರಬರಾಜು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಹಕರ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಮತ್ತು ವಸತಿ ಸಚಿವರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

***

ಬಿ. ಶ್ರೀರಾಮುಲು

ಕ್ಷೇತ್ರ : ಮೊಳಕಾಲ್ಮೂರು (ಪ.ಪಂ)
ಜನ್ಮ ದಿನಾಂಕ : 08-08-1970
ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ : ಬಿ.ಎ
ವೃತ್ತಿ : ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ

ಇವರು 2004-2007, 2008-2013, 2013-2014 (29.05.2013 ರಿಂದ 19.03.2014) ರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಮತ್ತು 2014- 2018ರಲ್ಲಿ ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಅವರು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

***

ಹೆಚ್. ನಾಗೇಶ್

ಕ್ಷೇತ್ರ : ಮುಳಬಾಗಿಲು (ಪ.ಜಾ)
ಜನ್ಮ ದಿನಾಂಕ : 20-07-1958
ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ : ಬಿ.ಇ, ಎಫ್‌ಐಇ
ವೃತ್ತಿ : ಸಮಾಜ ಸೇವೆ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಇವರು ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದು ದಿನಾಂಕ 14.06.2019ರಂದು ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸಚಿವರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದರು.